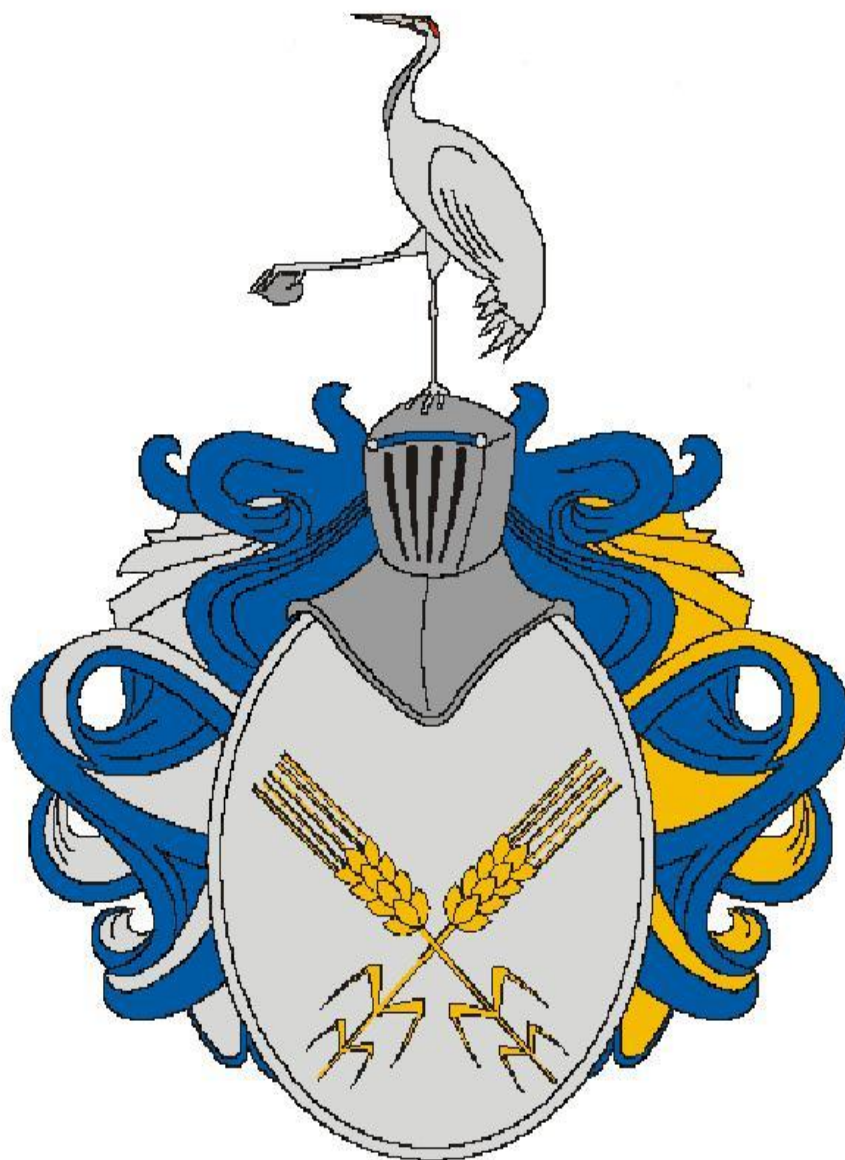

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program
Kenderes Városi Önkormányzat

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	13
Célok.....	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	16
1. Jogszabályi háttér bemutatása	16
2. Stratégiai környezet bemutatása	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	63
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	93
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	98
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	105
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	112
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	114
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	115
1. A HEP IT részletei	115
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	115
A beavatkozások megvalósítói	116
Jövőképünk	117
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) .	118
3. Megvalósítás.....	120
3.1 A megvalósítás előkészítése	120
3.2 A megvalósítás folyamata.....	120
3.3 Monitoring és visszacsatolás	124
3.4 Nyilvánosság	124
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	126
4. Elfogadás módja és dátuma	126

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló, 2021.06.30-án módosított 321/2011.(XII.27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Kenderes Városi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kenderes magában hordozza az alföldi települések jellegzetességét, hangulatát, amely megnyilvánul a határt betérítő búzamezők és kukoricatáblák, erdősávok, ligetek természeti környezetben és a 90-100 éves vagy ennél régebbi lakóházakban. Népi építészeti emlékként az Országos Műemlékvédelmi Hivatal is "jegyzí" a Nap és Hold motívumos Jókai út 7. szám alatti lakóházat, amelynek egyszerűbb változata még a Jókai út 3. szám alatti épület is. A település története visszanyúlik a réz- és bronzkorba, feltehetően már akkor is lakott terület volt. Földünk csernozjom és réti talajok a földművelés korai kialakulásához kínáltak kedvező feltételeket. Első írásos emlék 1352-ből való, ekkor említik oklevélben a falut, amely a kunok birtokába került. A XV. században 1/3-1/3 részben a BOI, Kovári Pál ítélőmesteré, és a budai Pálos Rend tulajdona lett. Ebben a században Kenderessy Balázs földbirtokos révén a huszitizmus egyik központjává lett.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településrendezési terv, Integrált Településfejlesztési Stratégia

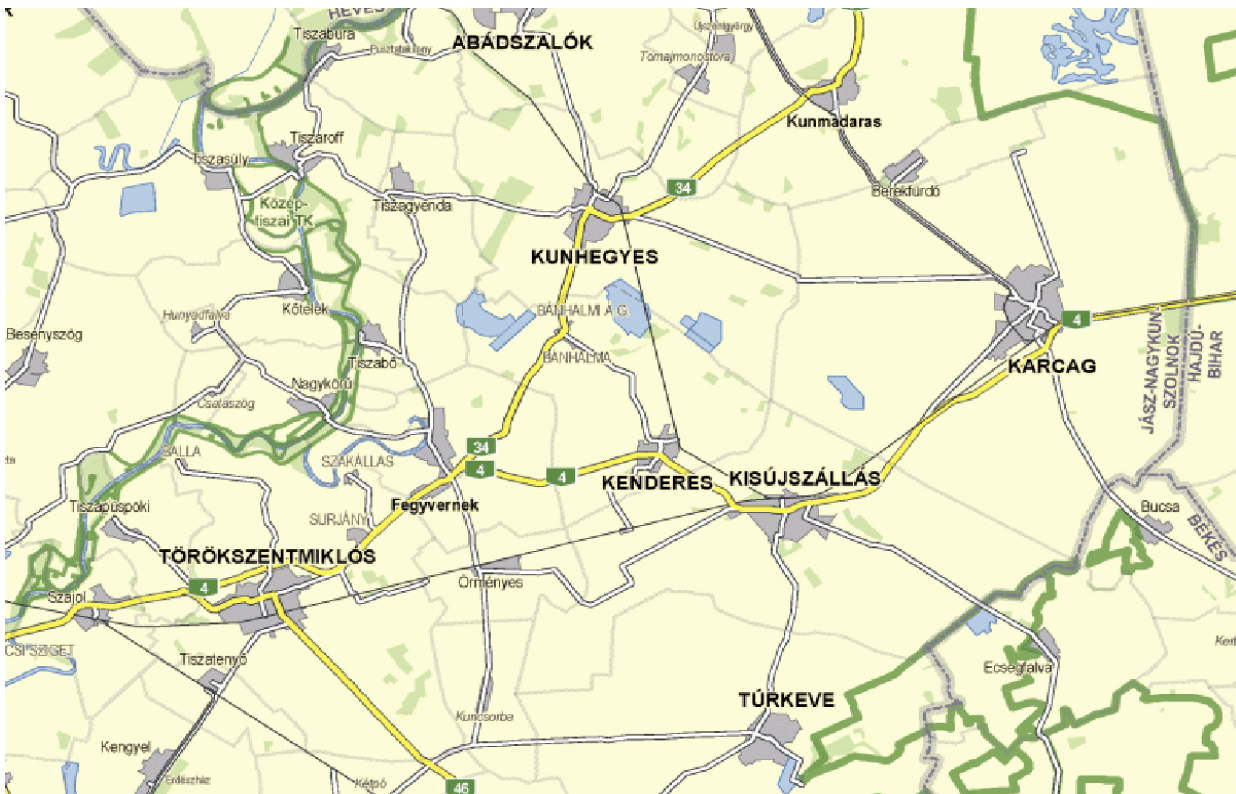
A XVII. század második felében a török-tatár hadak pusztításától sokat szenvedett falu később, a XVIII. század végétől a Magyarai -Kossa, a XIX. század közepétől pedig a nagybányai Horthy család birtoka is lett.

1771-es úrbérrendezés idején a módos, kizárólag református jobbágyfaluból az 1848-as forradalom idejére Kenderes felerészben katolikus, nagyszámú zsellérség és szegényparasztság lakta településsé vált, mégis ekkor kezd kibontakozni az ipar és a kereskedelem.

A két világháború között a szegény lakosság magas száma ellenére látványos fejlődést mutat, amelyet jórészt a falu szülöttjének, Horthy Miklósnak személyes támogatása eredményezett. Középületek, iskolák vízvezeték- és villanyhálózat létesült, korszerű egészségügyi és szociális ellátás alakult ki.

Mivel a legsúlyosabb társadalmi probléma a földkérdés nem oldódott meg, az 1945-ös földreform a Kommunista Párt mellé állította a szegényparasztságot, amely a nagybirtokok, köztük a Horthy-uradalom teljes felosztását jelentette. A formálódó új hatalomban a tsz szervezések és beszolgáltatások azonban kiábrándították a lakosságot. Így az 1956-os forradalom Kenderesen radikálisabb formában zajlott, mint általában a vármegye településein, amelyben szerepet játszott a Horthy korszak pozitív emléképe is. Az 1960-as évektől ismét lendületes fejlődés jelei mutatkoztak a községben. A XX. század vége a lakosság-szám csökkenését hozta, de a városvezetés a lehető legtöbb pozitív eredmény elérését tűzte ki.

Kenderes város Jász-Nagykun-Szolnok megyében van, a vármegyeszékhelytől 40 km-re, Budapesttől kb. 150 km-re. Vasúton a 102. számú Kál-Kápolna-Kisújszállás mellékvonalon érhető el. Kenderes a Karcagi járáshoz tartozó település. A település területe 111,24 km² (11124 ha).

Forrás: TeIR

Közigazgatásilag Kendereshez tartozik a várostól 9 km-re fekvő Bánhalma is, melyet a 34. számú út köt össze egyrészt a 4. számú főúttal, másrészt az ország észak-keleti régióival.

A település tradicionálisan agrár-jellegű, ipara gyakorlatilag nincs. Helyben kevés munkalehetőség található, a munkavállalók jelentős része a közelebbi és a távolabbi településekre ingázik.

Az infrastruktúrák kiépítettsége az elektromos hálózat, az ivóvíz hálózat, illetve a vezetékes gázhálózat tekintetében 100%-os. A város útjainak 90%-a szilárd burkolatú. A szennyvíz hálózat kiépítettsége 90%-os.

Az orvosi, illetve védőnői körzetek száma 3. Egy fogorvosi körzet van, illetve egy gyógyszerár üzemel a településen.

A két település állandó lakosainak száma 4220 fő (2022), (Ebből Bánhalmán 499 ember él.) A lakónépesség 4,7% a roma (A 2022-es népszámlálás során magukat cigány (románi, beás) nemzetiségűnek valók a lakosság százalékában, forrás: TeIR), azonban a Debreceni Egyetem felmérése szerint a népszámlálás adatainál jóval nagyobb arányban vannak jelen a településen.²

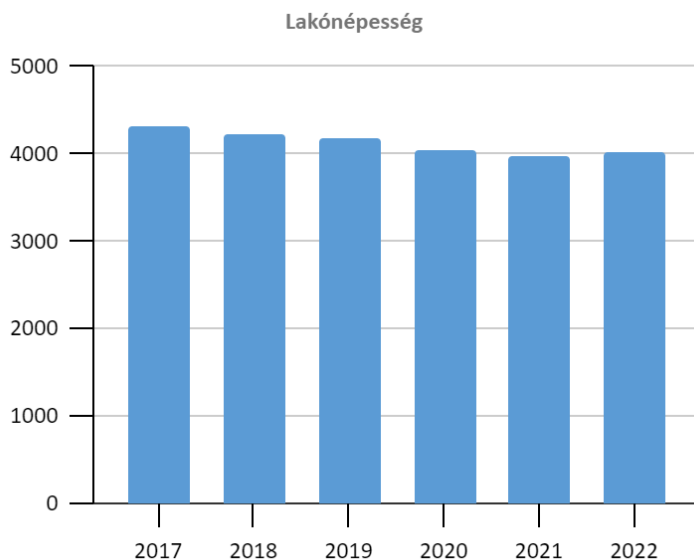
²Pénzes J., Tátrai P., Pásztor István Z. : A roma népesség területi megoszlásának változása Magyarországon az elmúlt évtizedekben, Területi statisztika, 2018 (forrás : <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/terstat/2018/01/ts580101.pdf>)

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	4 321	bázis év
2018	4 220	97,66%
2019	4 172	98,86%
2020	4 034	96,69%
2021	3 972	98,46%
2022	4 027	101,38%

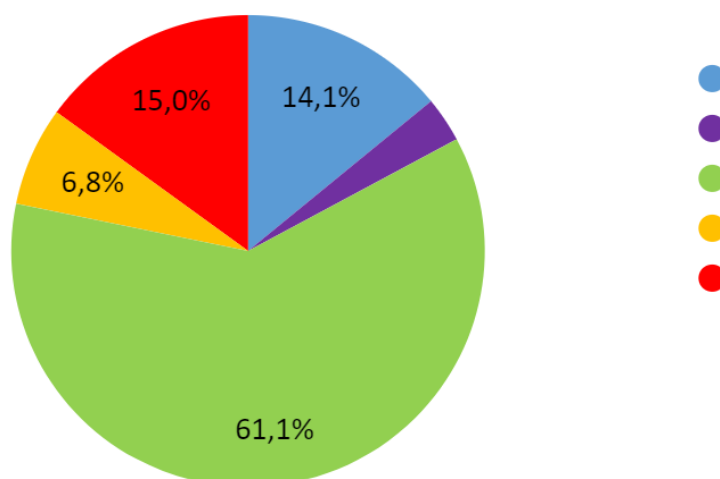
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Lakónépesség (fő)

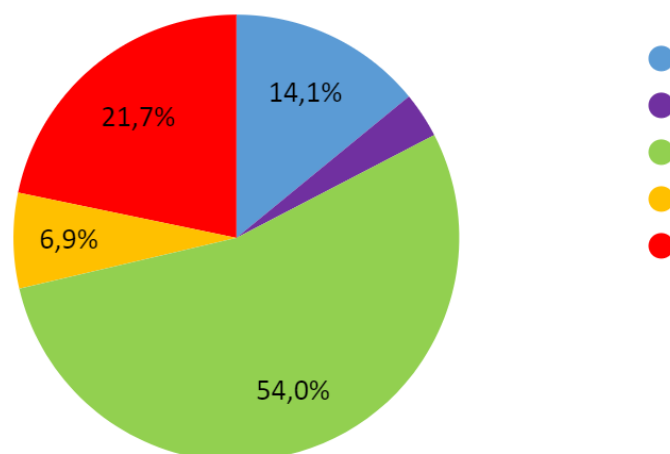
A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A táblázat adataiból jól látható, hogy Kenderes városában 2020. évben hogyan oszlott meg a lakosság száma korcsoportonként és nemenként. A nők száma 2 %-kal több, mint a férfiak száma. (48,76% férfiak, 51,24% nők) Megfigyelhető, hogy a 0-14 éves korosztály esetében a nők aránya kicsit magasabb, vélhetően több leánygyermek születik, mint fiú. A tendencia a 18-59 éves kor közöttiekénél megfordul, majd a 60-64 éves korúak esetében ismét alacsonyabb lesz a férfiak aránya. (Érdekesség, hogy a 2018-2023-as Helyi Esélyegyenlőségi Program indikátor adatainál a 15-17 év közöttiek esetében még több volt a férfiak aránya, mint a nőké, 2020-ban viszont csak a 18-59 évesek között magasabb a férfiak aránya).

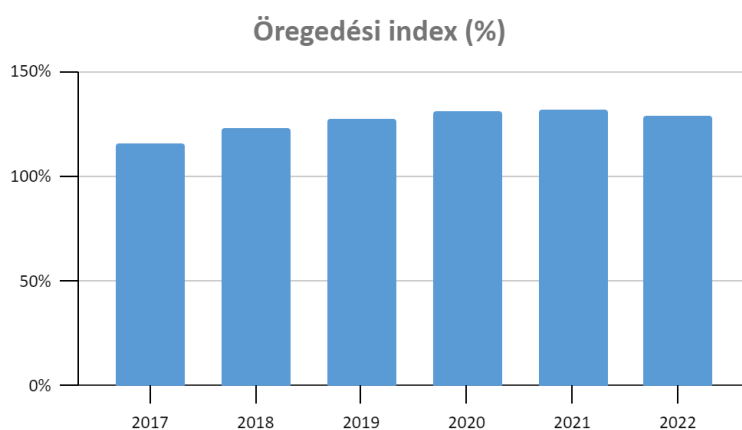
Az idősebb korosztály esetében ez az arány arra utal, hogy a férfiak várható élettartama alacsonyabb a nőkéénél, és ezt igazolja az is, hogy a 65 év feletti népesség körében a férfiak jelentősen kevesebben vannak, mint a nők.

Ezen tendencia javítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a népesség minél nagyobb számú bevonásával a férfi lakosságot érintő egészségügyi szűrővizsgálatok szervezésére.

A 2022. évi népszámlálás adatai szerint Magyarországon 2022. október 1-jén a népesség 21%-a az időskorúak közé tartozott, miközben a gyermekkorúak aránya 15% volt. 2011 és 2022 között 318 ezer fővel, 19%-kal nőtt a 65 éves vagy annál idősebb népesség száma és teljes népességen belüli aránya. Ezzel párhuzamosan a 0–14 éves gyermekek csoportja kismértékben, a 15–64 éves aktív korúaké számottevően csökkent.³

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	763	659	115,78%
2018	780	634	123,03%
2019	793	622	127,49%
2020	808	616	131,17%
2021	815	619	131,66%
2022	813	630	129,05%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési mutatók alapján elmondható, hogy Kenderes lakossága évről-évre öregszik. A fiatalok egyre kevesebben vannak. Az ilyen irányú tendencia folytatódása miatt féltő, hogy a település nemcsak az előregedés, hanem az elnéptelenedés első jeleit is mutatni fogja. **Az öregedési index folyamatos magas szintjére tekintettel kiemelt figyelmet kell fordítani az**

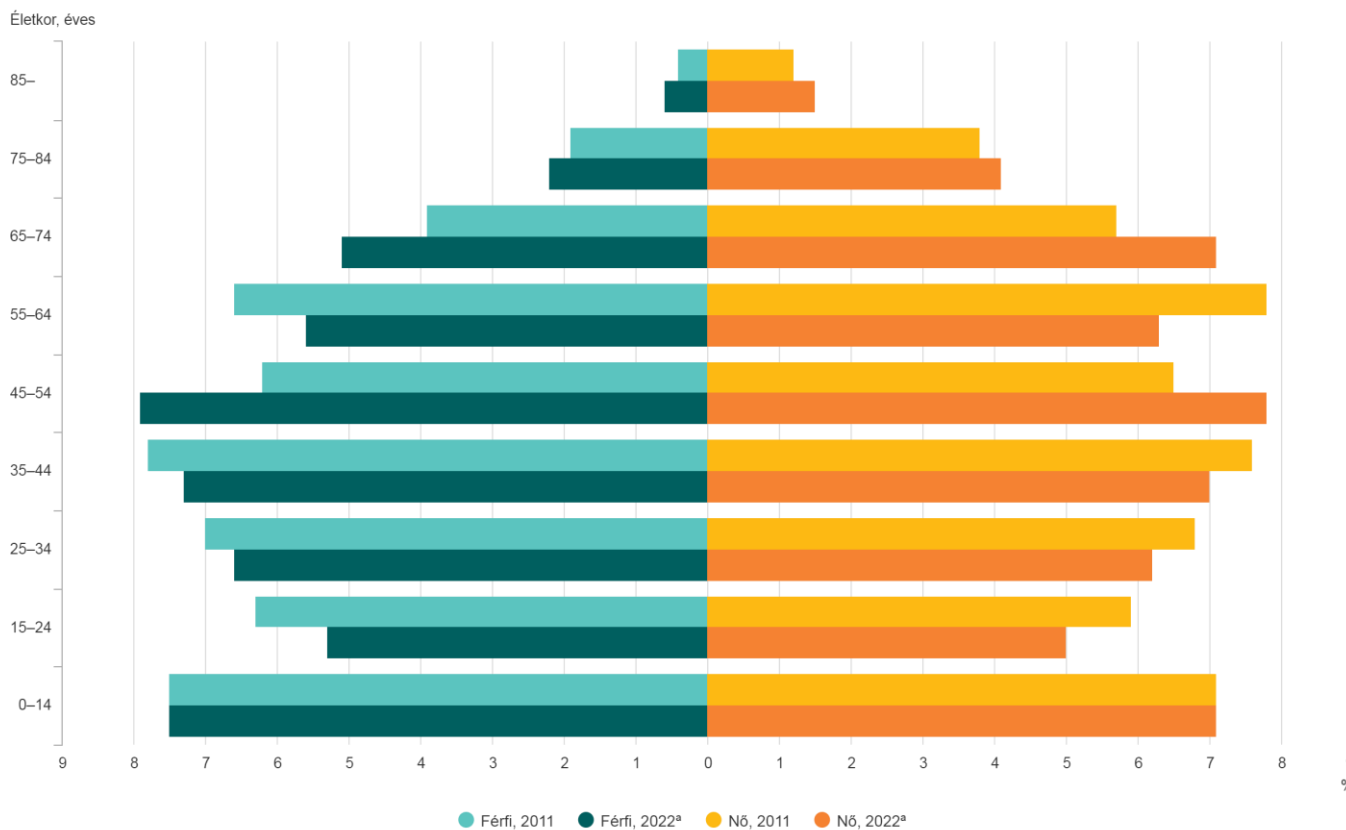
³ https://nepeszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/elozetes_adatok/#/8

idősek ellátásának megszervezésére, valamint a családok gyermekvállalását elősegítő intézményi háttér és – lehetőség szerint- munkahely biztosítására.

A népszámlálási adatok szintén azt igazolják, hogy a legutóbbi két népszámlálás között eltelt időszakban hazánk népessége korösszetételében tovább idősödött.

A népesség korcsoportok és nemek szerinti összetétele, a teljes népesség százalékában

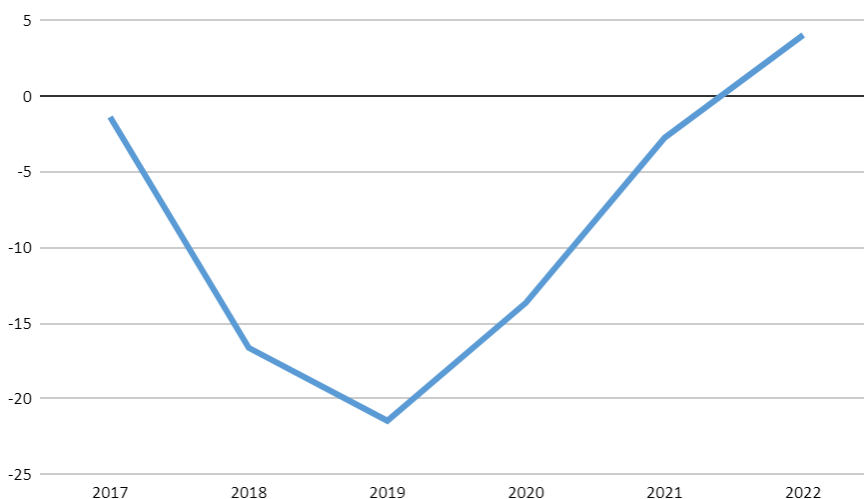

Forrás: https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/elozetes_adatok/#/9

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-1,38
2018	-16,63
2019	-21,45
2020	-13,65
2021	-2,75
2022	4,04

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

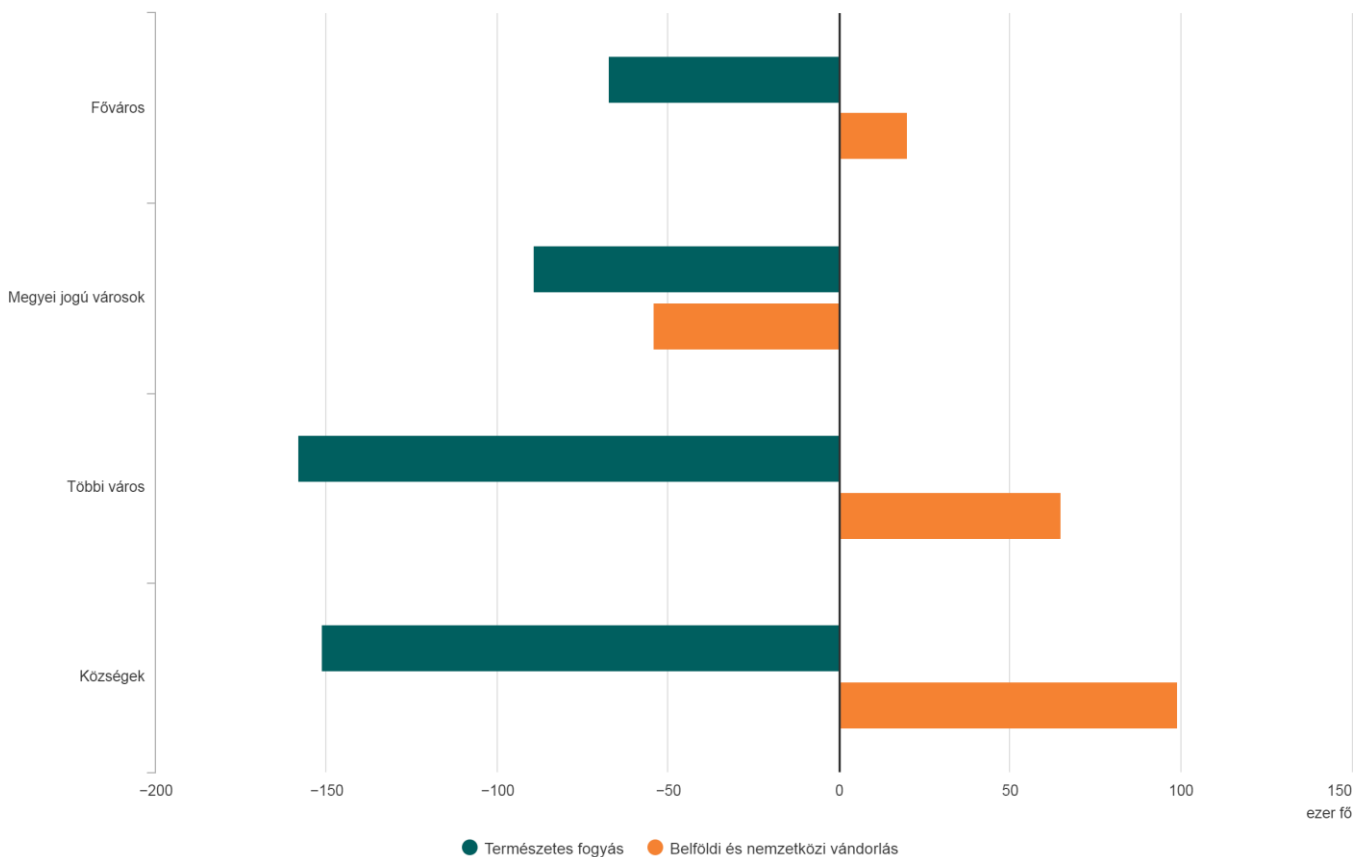
Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)

Az elvándorlás a településen probléma, a változások mértékét megtekintve azt is hangsúlyoznunk kell, hogy a folyamatos és jelentős népességvesztésnek ez lehet az egyik oka. Az elmúlt évek súlyos negatív vándorlási egyenlegét a tavalyi év 4%-os pozitív egyenlege ellensúlyozza. Ez a szám összhangban van a népszámlálás adataival, ugyanis aszerint a természetes fogyás valamennyi településtípusra jellemző volt, ugyanakkor a vándorlási különbözet tekintetében eltérések mutatkoztak. Míg a vármegyei jogú városok esetében vándorlási negatívum jelentkezett a legutóbbi két népszámlálás között, addig a többi településtípus bevándorlási többletet könyvelhetett el.⁴

⁴ https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/elozetes_adatok/#/15

A népességváltozás tényezői településtípusonként, 2011. október 1. – 2022. szeptember 30.

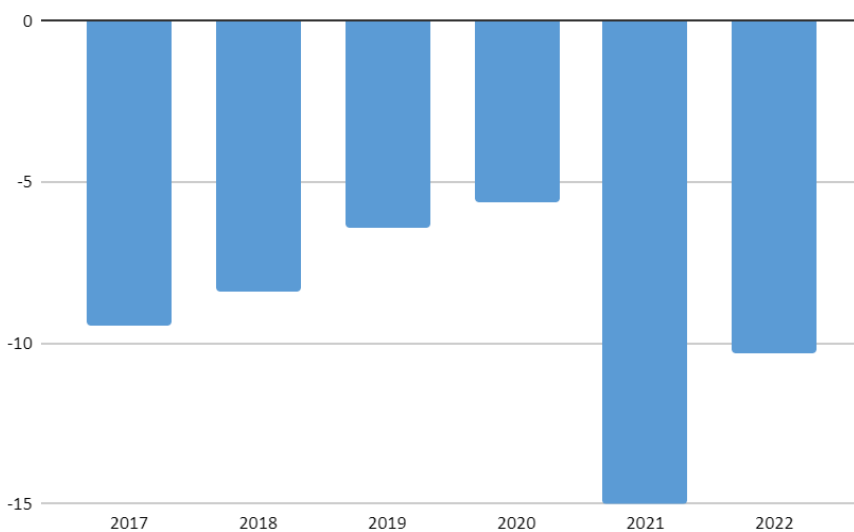
Forrás: KSH

Teleülésünkről történő elvándorlás alapvető oka a munkahelyek hiánya, mely elsősorban a település tradicionális agrárjellegeből adódik. Közismert tény az agrárium alacsony népességmegtartó ereje. Kenderesnek számottevő ipara sosem volt, a település azonban folyamatosan keresi a lehetőséget kisebb gyárak, üzemek létesítésére, illetve ide telepítésére.

Az utóbbi időben több alkalommal is találkozhattunk azzal a helyzettel, hogy nem a gyermek költözik haza szülővárosába, hanem a szülők költöznek a távol élő gyermekeik, unokáik közelébe.

Komoly gondot okoz, hogy a településre bevándorlók többnyire peremhelyzetű társadalmi rétegek képviselői, míg az elvándorlók, egyre inkább a magasan képzett és fiatal korosztály soraiból kerülnek ki.

Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)

A népszámlálás országos adatai alapján a népességváltozás eltérő módon érintette az egyes vármegyéket. A természetes fogyás mértéke Szabolcs-Szatmár-Bereg és Pest vármegyében volt a legkisebb, míg Békés vármegyében volt a legnagyobb. A vándorlási folyamatok legnagyobb nyertesének Pest vármegye számított, míg Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye népességmegtartó ereje volt a leggyengébb.⁵

Az országos negatív népesedési tendenciák a településre is jellemzőek. A hazai lakosság lélekszáma 2021 elején mintegy 2,8%-kal volt kevesebb a 2010-es értéknél, és mintegy 9,731 millió fő volt. 2010-hez képest 2020-ra a gyermekek korosztályának aránya 0,2 százalékponttal csökkent 14,55%-ra (viszont a 2014-es mélypont óta fokozatosan növekszik), az aktívnak tekintett 15-64 éveseké 3,07 százalékponttal esett 65,57%-ra, míg az idős korosztály aránya a 16,61%-ról 19,88%-ra nőtt – folytatódott az idősödés. Mindezzel együtt Magyarország nem tartozik a legidősebb társadalmak közé Európában.⁶

Kenderes demográfiai problémáját az állandósult természetes fogyás is okozza, aminek következtében a város lakosságszáma lassú ütemben, de folyamatosan csökken. Az évi halálozások száma jóval meghaladja a születések számát, s az elvándorlók száma is meghaladja az idetelepülők számát. Ha azonban ezeket a mutatókat a roma népesség tekintetében vizsgáljuk, éppen ellenkező tendenciákat tapasztalhatunk. A város lakosságának etnikai összetétele így fokozottan gyors ütemben változik.

⁵ https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/elozetes_adatok/#/14

⁶ Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030

A természetes *születés/halálozás* folyamatát elemezve azt állapíthatjuk meg, hogy az elmúlt évek mindegyikében negatív volt a város mérlege. Az ok a természetes fogyás, azaz a halálozások száma meghaladta az élve születések számát.

Értékeink, küldetésünk

Kenderes Városi Önkormányzat Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

A település az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Értékként kezeljük:

Szolidaritás

Településünk közösségének minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékkal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni.

Méltányos és rugalmas bánásmód

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kenderes Városi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel). A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a település szintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Kenderes Városi Önkormányzat Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványokkal közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén. Ide tartoznak a szociális jellegű helyi rendeleteink, a célcsoportokat érintő egyéb önkormányzati rendeletek.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Kenderes Városi Önkormányzat költségvetési koncepciója

Kenderes Városi Önkormányzat éves költségvetése

Kenderes Városi Önkormányzat Gazdasági Programja

Kenderes Városi Önkormányzat Településrendezési terve

Kenderes Városi Önkormányzat Szolgáltatástervezési koncepciója (2023)

Kenderes Városi Önkormányzat Sportkoncepciója (2018-2023)

Kenderes Városi Önkormányzat Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Kenderes Városi Önkormányzat Közoktatási Esélyegyenlőségi Programja

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A karcagi kistérség 5 települést foglal magába (Kenderes, Karcag, Kisújszállás, Berekfürdő, Kunmadaras). A térségen belüli együttműködés jó.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése, valamint a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által, az általa vezetett minisztérium honlapján közzétett módszertani útmutató rögzíti azon felhasználható adatok körét és mutatókat amelyek a HEP elkészítésének alapját képezik. A HEP elkészítéséhez szükséges információk többnyire rendelkezésre állnak, azonban vannak erősen adathiányos területek is. Célszerű és szükséges támaszkodni egyéb adatforrásokra: releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adataira, az önkormányzat által gyűjtött adatokra, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

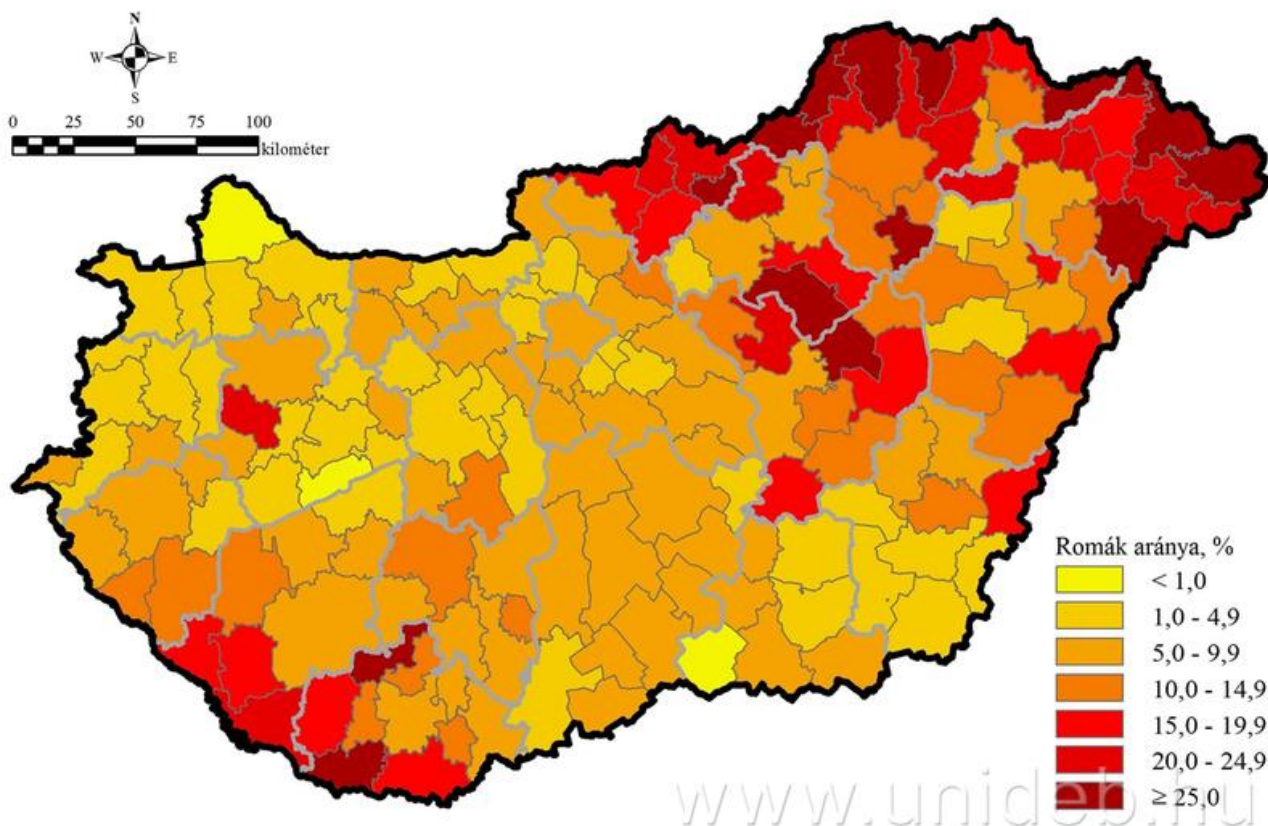
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A roma nemzetiség arányáról pontos adat a törvényi szabályozások miatt nem áll rendelkezésre. Becslések szerint, illetve a Debreceni Egyetem kutatásának⁷ eredményeire

⁷ Péntes J., Tátrai P., Pásztor István Z. : A roma népesség területi megoszlásának változása Magyarországon az elmúlt évtizedekben, Területi statisztika, 2018 (kép forrása: https://hirek.unideb.hu/hu/hir/20180227_egyedulallo-romakutatas)

támaszkodva mondhatjuk azt, hogy a Karcagi járásban a romák aránya 15,0 és 19,9 % között van, ami feltehetőleg megegyezik a településünkön élő romák arányával.

A roma népesség aránya a járásokban a DE felmérés (2010-13) alapján

A roma etnikum népességére vonatkozóan csak a népszámlálások önbevalláson alapuló nem kötelező kérdése alapján kapunk információt, amely meglehetősen alulbecsüli a számukat. A roma kisebbség egyes csoportjai nem csupán a tradícióikban, kultúrájukban, viselkedésükben, életmódjukban térnek el a többségi társadalomtól, hanem a főbb demográfiai paramétereikben is (pl. termékenység, halandóság). Az ország teljes lakosság száma 1980 óta csökken, a halálozás meghaladja a születések számát, a romák esetében azonban még mindig természetes szaporodásról beszélhetünk. Emiatt a hazai népességben a romák aránya folyamatosan nő.⁸ „A magyarországi „Roma kötődésű” népesség előreszámítása 2050-ig” című tanulmány alapváltozata szerint míg a 2011-ben 554 ezer körüli volt a „roma kötődésű” emberek száma hazánkban, ez 2050-re 679 ezerre emelkedhet. Így a „roma kötődésű” népesség aránya a század közepére Magyarországon elérheti a 9 százalékot, szemben a jelenlegi 5,5 százalékkal.

Általános probléma a munkajövedelem hiánya, rossz anyagi helyzet, az oktatási rendszerből való kiesés.

⁸ Obádovics Csilla: A MAGYARORSZÁGI „ROMA KÖTÖDÉSŰ” NÉPESÉG ELŐRESZÁMÍTÁSA 2050-IG, DEMOGRÁFIA, 2022. 65. ÉVF. 2-3. SZÁM, 279-309.

A roma gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében jelentős lépés volt a város Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzésének elkészítése 2010 tavaszán.

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység mérése nem egyszerű feladat, de nemzetközi statisztikai elemzésekben is bevett módszertani gyakorlat szegénységi küszöböt a nemzeti medián jövedelem 60%-ában, míg a mélyszegénységi küszöböt a medián jövedelem 40%-ában meghatározni. Hazánkban a bruttó medián kereset 2022 februárjában 376 300 forint, 2023 júniusban 450 000 forint volt. Azokban a háztartásokban, ahol a jövedelem nem haladja meg a minimálbér szintjét, óriási az elszegényedés és a leszakadás kockázata

A mélyszegénység összetett jelenség, melynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek között a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnése, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére- nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira – a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetőek vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység (a „szegénység fiatal arca, a szegények mintegy 30%-a 0-17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több, mint fele községekben él.)

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ez utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmat azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a

cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, am a kettő nem fedi teljesen egymást.

Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben elő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. A „Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030” 2030-ra általános jövőképként célul tűzte ki a roma emberek egyenlőségének, befogadásának és részvételének jelentős előmozdítását, amely a különböző szakterületeken (gyermekjólét, köznevelésoktatás-képzés, foglalkoztatás, egészség, lakhatás és közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, közösségfejlesztés, kulturális és nemzetiségi jogok), valamint az említett horizontális területeken elért előrehaladásban válik valóra. Megközelítésük alapja, hogy nem minden roma van társadalmilag kiszorított helyzetben, de mindannyian tapasztalhatnak megkülönböztetést, továbbá meg kell erősíteni a roma népeiséget abban, hogy előmozdítói legyenek a változásnak. A valódi egyenlőséghez és befogadáshoz ugyanilyen fontos a többségi társadalom közreműködése is.⁹

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A lakosság életkörülményeiről, életszínvonaláról többek között a szegénység, társadalmi kirekesztettség, társadalmi rétegek szerinti jövedelmi, fogyasztási adatok alapján is képet alkothatunk. Ide tartozik továbbá a háztartások, családok nagysága, összetétele. A lakosság életkörülményeinek, életszínvonalának alakulását a Központi Statisztikai Hivatal A Háztartások életszínvonalára című kiadványában mutatja be. Eszerint a háztartások egy főre jutó nettó jövedelme 16,9, reáljövedelme 2,0%-kal emelkedett hazánkban 2022-ben. Az egy főre jutó kiadások szintén nőttek, reálértéken 1,0%-kal. Hasonlóan az egy évvel korábbihoz, a legfelső jövedelmi ötödhöz tartozók 3,9-szer többet költöttek egyéni fogyasztásra, mint a legalsó ötödben lévők. Kismértékben emelkedett a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya. Az embereknek az étellel való elégedettsége nőtt.

A háztartások jövedelmi helyzete regionálisan jelentősen eltért 2022-ben. A legmagasabb jövedelemmel a budapesti háztartások rendelkeztek, egy főre vetítve 3 millió 986 ezer forinttal, ami 29,2%-kal meghaladta az országos átlagot. A háztartások jövedelmi helyzete Észak-Magyarországon volt a legkedvezőtlenebb, ahol az egy főre jutó éves bruttó jövedelem 2 millió 630 ezer forintot tett ki, 14,7%-kal kevesebbet az országos átlagnál. 2021-hez képest az egy főre jutó éves bruttó jövedelem Közép-Dunántúlon és Pest régióban nőtt a legnagyobb mértékben, 24,3 illetve 24,2%-kal, a legkevésbé pedig a Dél-Alföldön, 10,4%-kal. A háztartások jövedelmének szerkezete regionálisan kiegyenlítettebbé vált az előző évekhez képest, a munkajövedelem részaránya az összjövedelmen belül valamennyi régióban 70% fölött volt.¹⁰

⁹ Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030

¹⁰ https://www.ksh.hu/apps/shop.kiadvany?p_kiadvany_id=1080284&p_temakor_kod=KSH&p_lang=HU

A szegénység szociológiai meghatározása esetén a végső mérőeszköz legtöbbször a jövedelem. Szegénynek kell tekinteni egy személyt, egy családot, illetve egy embercsoportot abban az esetben, ha a rendelkezésükre álló erőforrások (anyagi, kulturális, társadalmi) oly mértékben korlátozottak, hogy kizárják őket a minimálisan megkövetelhető életformából.

„A generációs mélyszegénység kialakulása és hatása a családok működésére Egy település tapasztalatai alapján” (DONKÓ ERZSÉBET – TAKÁCS IMRE, 2023) a szegény családok fizikai és mentális kapacitásának döntő részét lefoglalja a szegénységgel való küzdelem, a ma túlélése, másra nem marad erőforrásuk. Nagyon gyakori jelenség a korai (akár tizenkét-tizenhárom éves korban bekövetkező) gyermekvállalás. A közvélemény erre szokta mondani, hogy „megélhetési gyermekek”. Ugyanezen tanulmány rögzíti, hogy a generációkon átívelő mélyszegénység láncolatának megszakítására az érintettek önerőből nem képesek, ezért társadalmi szintű beavatkozásra van szükség.¹¹

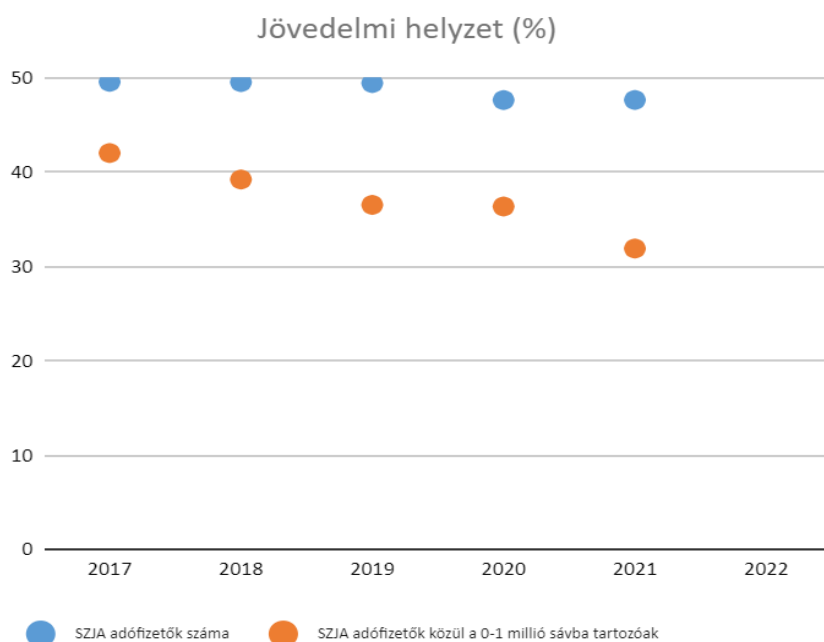
Az alábbi diagram mutatja a 100 lakosra jutó adófizetők számát Kenderesen.

Amint a diagramon is látszik, az adófizetők száma folyamatos csökkenést mutat, amely arány átlagos értéknek mondható vármegyei és országos szinten.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	49,52	41,98
2018	49,49	39,18
2019	49,39	36,49
2020	47,59	36,32
2021	47,60	31,87
2022	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

¹¹ DONKÓ ERZSÉBET – TAKÁCS IMRE : A generációs mélyszegénység kialakulása és hatása a családok működésére Egy település tapasztalatai alapján, máltai tanulmányok 2 0 2 3 / 3 .

Településünkön a 2017-től a SZJA adófizetők száma folyamatosan csökken és az adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma is folyamatosan csökkent. Sajnos jóval alulmarad nemcsak az országos, hanem a járási átlagtól is.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint Magyarországon 2023 októberében 37 ezer fővel, 4 millió 757 ezer főre nőtt a 15–74 éves foglalkoztatottak átlagos létszáma az előző év azonos időszakához képest. A 2023. augusztus–októberi időszakban a foglalkoztatottak létszáma 4 millió 745 ezer fő volt. Míg a hazai elsődleges munkaerőpiacon dolgozók száma 26 ezer fővel, a külföldön dolgozóké pedig 12 ezerrel nőtt, addig a közfoglalkoztatottaké 8 ezerrel csökkent.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya. A nyolcvanas években kezdődő, a rendszerváltást követően kibontakozó gazdasági, társadalmi

változások a munkaerő-piacot, a foglalkoztatottságot alapvetően érintették: Kenderesen is egyre több aktív kereső vált munkanélkülivé, a legnagyobb érvágást a Repülőgépes Szolgálat kenderesi telephelyének felszámolása jelentette, amelynek következtében közel 100 dolgozó veszítette el munkahelyét. 1990 óta folyamatosan alakultak különböző gazdasági társaságok, egyéni vállalkozások, ugyanakkor szűntek is meg olyanok, amelyek nem bizonyultak sikeresnek.

A 2008-ban kezdődő gazdasági válság csak súlyosbította az országot, és ezen belül Kenderes igen magas munkanélküliségi helyzetét, miközben a szociális ellátó rendszer nem ösztönözte a segélyezetteket a munkaerőpiacon való megjelenésre. Többek között emiatt vált szükségessé a közfoglalkoztatás rendszerének átalakítása, amely a válság munkaerő-piaci hatásainak tompítása érdekében nagyobb hangsúlyt kapott.

A munkanélküliségi ráta szerint a nyilvántartott álláskeresők 2017-2022 évekre vonatkozóan a nők munkanélküliség aránya magasabb a férfiak arányánál. Ez függ a nők családban betöltött szerepétől. Változó a nyilvántartott álláskeresők aránya, a férfiaknál csökkenő tendenciát mutat. A nyilvántartásból kikerülő álláskeresők, nem biztos, hogy bejelentett munkavállalók. Sok az alkalmi munkából élők száma, alkalmi munkavállalói kiskönyvvvel rendelkező vagy egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerinti munkavégzést végző munkavállaló.

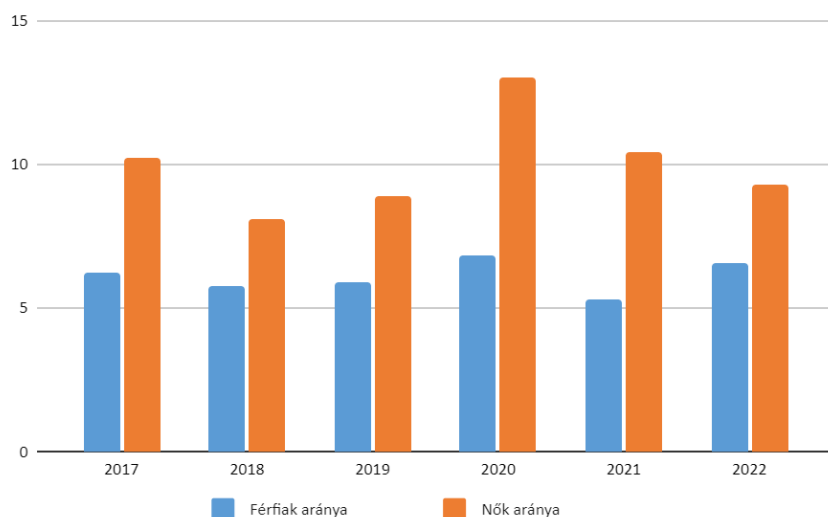
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	6,21	10,26	8,24%
2018	5,74	8,13	6,94%
2019	5,93	8,90	7,42%
2020	6,86	13,06	9,96%
2021	5,31	10,43	7,87%
2022	6,60	9,33	7,97%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

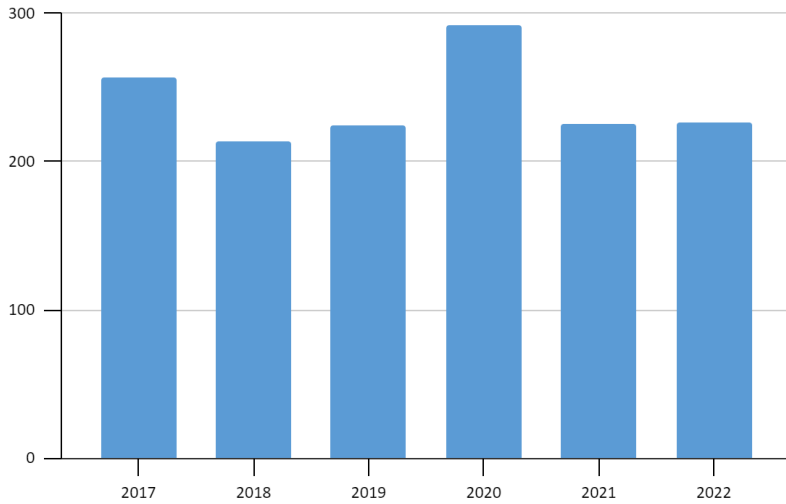
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	257	214	224	292	225	226
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	10,00	11,00	12,00	20,00	16,00	7,00
	%	3,89%	5,14%	5,36%	6,85%	7,11%	3,10%
21-25 év (TS 038)	Fő	26,00	34,00	25,00	33,00	28,00	21,00
	%	10,12%	15,89%	11,16%	11,30%	12,44%	9,29%
26-30 év (TS 039)	Fő	34,00	22,00	18,00	33,00	20,00	30,00
	%	13,23%	10,28%	8,04%	11,30%	8,89%	13,27%
31-35 év (TS 040)	Fő	25,00	16,00	23,00	23,00	15,00	18,00
	%	9,73%	7,48%	10,27%	7,88%	6,67%	7,96%
36-40 év (TS 041)	Fő	34,00	19,00	16,00	27,00	20,00	28,00
	%	13,23%	8,88%	7,14%	9,25%	8,89%	12,39%
41-45 év (TS 042)	Fő	24,00	13,00	23,00	35,00	23,00	26,00
	%	9,34%	6,07%	10,27%	11,99%	10,22%	11,50%
46-50 év (TS 043)	Fő	35,00	27,00	29,00	27,00	20,00	20,00
	%	13,62%	12,62%	12,95%	9,25%	8,89%	8,85%
51-55 év (TS 044)	Fő	30,00	24,00	22,00	31,00	22,00	24,00
	%	11,67%	11,21%	9,82%	10,62%	9,78%	10,62%
56-60 év (TS 045)	Fő	22,00	25,00	26,00	34,00	25,00	18,00
	%	8,56%	11,68%	11,61%	11,64%	11,11%	7,96%

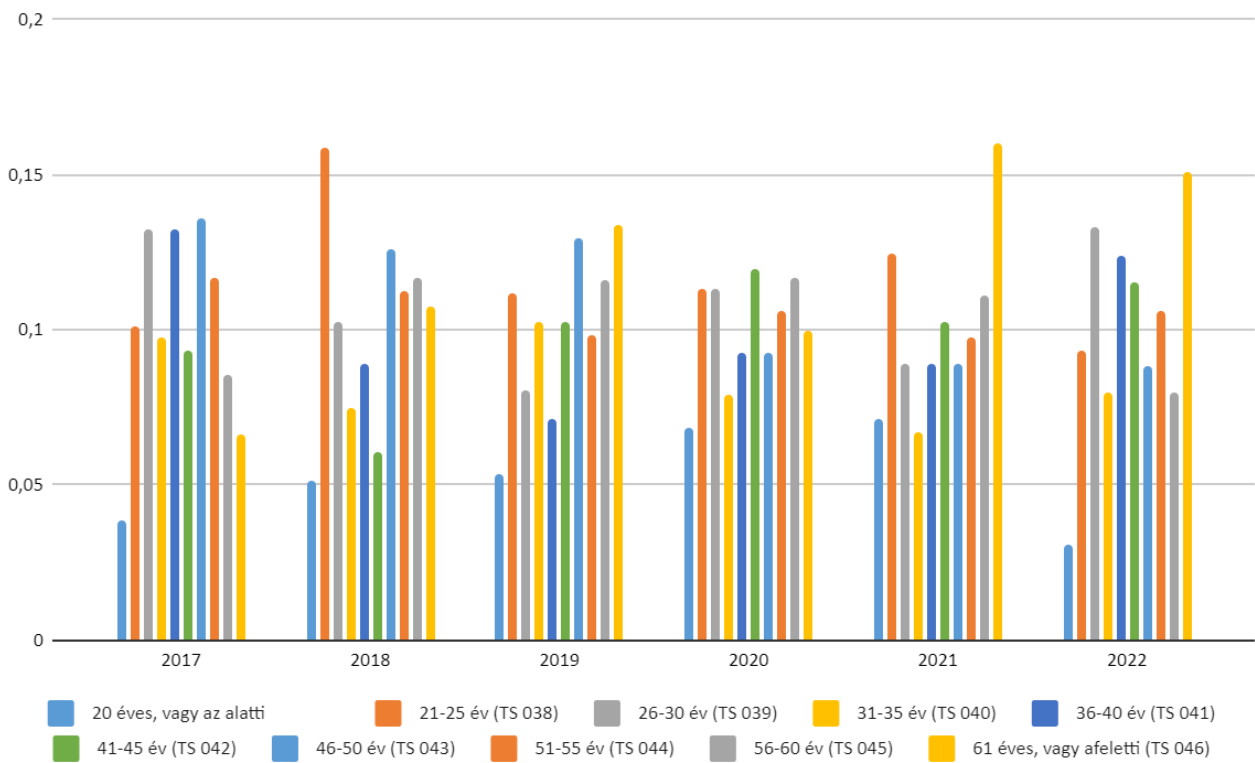
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	17,00	23,00	30,00	29,00	36,00	34,00
	%	6,61%	10,75%	13,39%	9,93%	16,00%	15,04%

Forrás: TeIR

Álláskeresők száma (fő)

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

A táblázat adataiból kiderül, hogy míg az előző HEP elkészítése idején a legnagyobb számban a 21-25 év közötti, munkatapasztalat nélküli korosztály volt jelen a Foglalkoztatási Központokban, 2022-ben már a 26-30 év közöttiek aránya nagyobb. Ennek az is lehet az oka, hogy a nappali tagozaton történő tanulás folytatódik a 20-as évek elején is, így ezen a fiatal korosztály képviselői nem jelennek meg a Foglalkoztatási Osztály rendszerében. A legnagyobb növekedést azonban a 61 év feletti korosztály esetében találjuk. Ennek oka egyrészt a megemelkedett nyugdíjkorhatár, másrészt az, hogy bár ez a korosztály nagy munkatapasztalattal bír, a munkaadók nem szívesen alkalmaznak idősebb munkavállalókat.

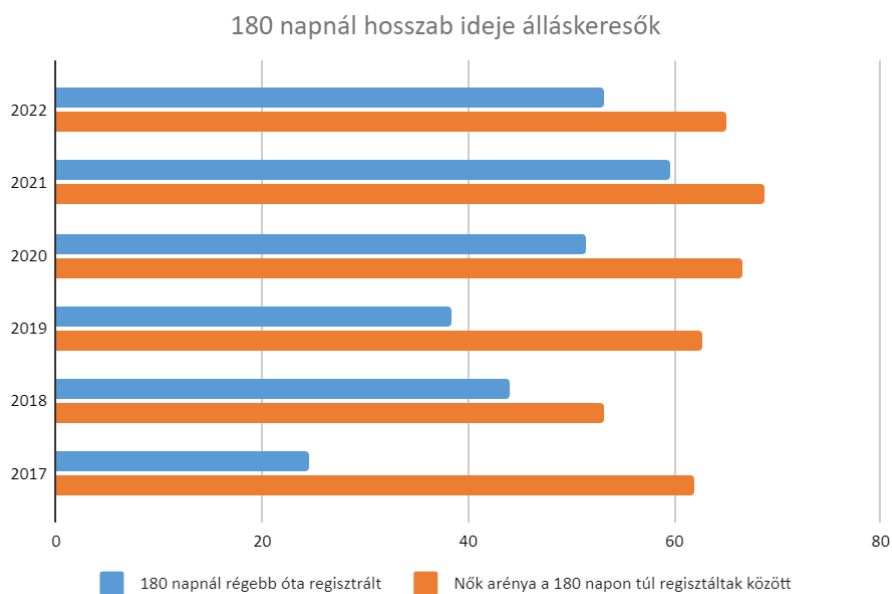
A munkanélküliség egyik legfontosabb tényezője, és a mélyszegénység kialakulását rendkívüli módon befolyásolja az, hogy milyen hosszú időre kerül ki valaki a munkaerő-piacról. A tartós, vagyis az egy évnél tovább fennálló munkanélküliség igen káros következményekkel jár az egyén számára. A hosszú állás nélküli időszak alatt a szaktudás és a készségek elavulttá válhatnak, a munkával szembeni attitűd és motiváció romlik, leépülhetnek a társadalmi és szakmai kapcsolatok, csökkenhet a fizikai teljesítőképesség és romolhat az egészségi és a mentális állapot is, vagyis a tartós munkanélküliek humán tőkéje lecsökken. Ezek miatt minél hosszabb ideig tart az állás nélküli időszak, annál inkább csökken az elhelyezkedés valószínűsége. (Krueger, Cramer, Cho, 2014)

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek számát nemenkénti bontásban is tartalmazza a következő táblázat.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	24,51	61,90
2018	43,93	53,19
2019	38,39	62,79
2020	51,37	66,67
2021	59,56	68,66
2022	53,10	65,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ahogy a táblázatból kitűnik, illetve a diagramokon is látható, a 180 napon túl nyilvántartott álláskeresők száma növekedést mutat. Azonban az ilyen hosszú ideje álláskeresők között viszonylag magas a nők aránya. Vélhetően ennek az a gyermek(ek) megoldatlan felügyelete volt az oka. Kenderes Városi Önkormányzat a 2019-ben megnyitott mini bölcsődével segíti a munka világába történő visszatérését azoknak az anyukáknak, akiknek a gyermeke 3 éves kor alatti és a gyermek napközbeni felügyelete korábban kizárólag az édesanya otthonmaradásával volt megoldott. Önkormányzatunk törekszik arra, hogy a mini bölcsőde épületét kibővítsé normál bölcsődei csoportszobákkal és a hozzá kapcsolódó kiszolgáló helyiségekkel.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Egy településen az alap-, közép-, esetleg a felsőfokú oktatás léte és minősége nemcsak egy település, illetve térség gyermekeinek fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a település népességmegtartó erejének növeléséhez mind a pedagógiai munka, mind az infrastrukturális tényezők és az eszközellátottság tekintetében is. Egy adott település alap-, közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező népességének arányát mindez együttesen határozza meg, különösen akkor, amikor kiemelkedő tekintettel kell lenni a környező városok elszívó hatása által generált magas fiatalkori elvándorlásra. A népesség korösszetétele hasonló súllyal esik latba egy település lakosságának iskolai képzettsége meghatározásakor, hiszen a fiatalabb korosztály aránya magasabb végzettséget is jelent.¹²

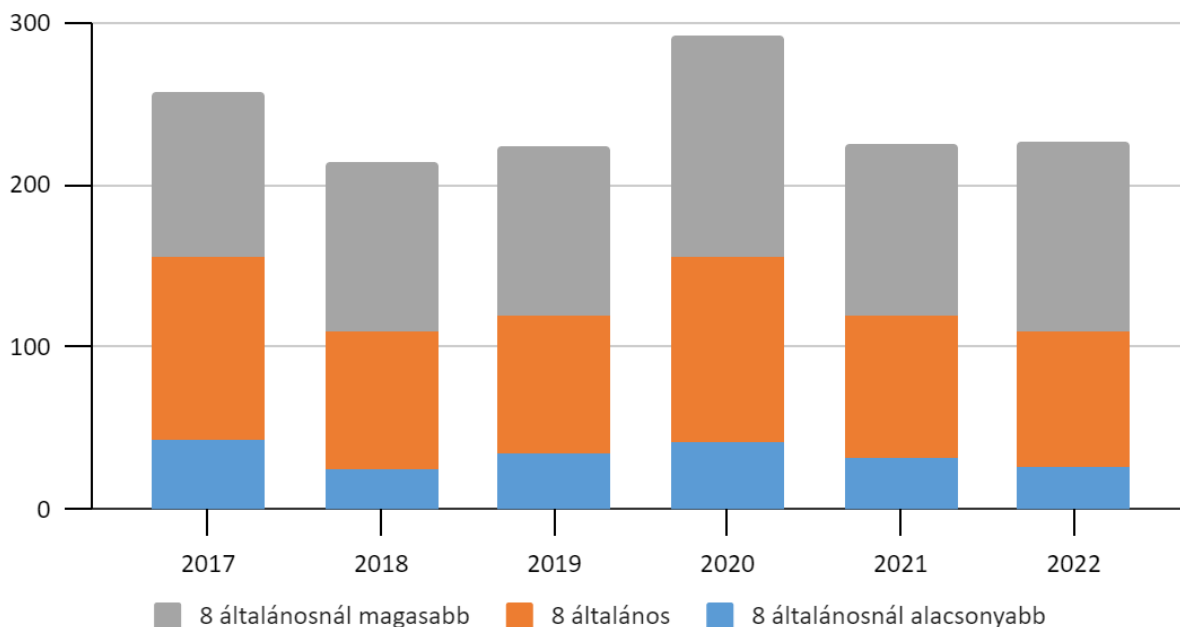
¹² Kenderes Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó vizsgálat, 2017

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	257	43	16,73%	113	43,97%	101	39,30%
2018	214	24	11,21%	86	40,19%	104	48,60%
2019	224	35	15,63%	85	37,95%	104	46,43%
2020	292	42	14,38%	114	39,04%	136	46,58%
2021	225	32	14,22%	88	39,11%	105	46,67%
2022	226	26	11,50%	84	37,17%	116	51,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)

Ha a regisztrált munkanélkülieket iskolai végzettségük tekintetében vizsgáljuk, megállapítható az adatokból látható, bár a regisztrált munkanélküliek száma csökken, az álláskeresők között megnőtt a 8 általánosnál magasabb végzettségűek száma és csökkent a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya. Ennek oka vélhetően az, hogy jelenleg alacsonyabb végzettséget igénylő munkahelyet könnyebb találni, könnyebb az elhelyezkedés.

Alapfokú végzettség hiányában a szakképesítések többsége sem szerezhető meg, így ezek a munkavállalók a munkaerőpiac csak olyan területein tudnak elhelyezkedni, ahol speciális szaktudásra nincs szükségük. Sajnos a képzésekhez való hozzáférés utazással vagy magas költséggel jár, ezért 2023-ban Önkormányzatunk úgy határozott, hogy a korábban kihasználatlan, azonban 2020-ban teljeskörűen felújított volt Református iskolában a Karcagi Szakképzési Centrum segítségével képzéseknek és vizsgáknak biztosít helyszínt. Ebben az évben egy élelmiszer-eladó képzés, egy dajka és egy pedagógiai asszisztens képzés lebonyolítására kerülhetett sor, két utóbbi még 2024-ben is folytatódik.

Iskolarendszeren kívüli szakképzettséget szerezhethet még a nyilvántartott álláskereső az illetékes Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottnak melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak, és ki lehet közfoglalkoztató.

A 2011-ben bevezetett közfoglalkoztatás új rendszere 2018-ra jelentősen átalakult, a legfontosabb célja és rendeltetése azonban továbbra is az, hogy minél több munkára képes és kész, aktív korú, szociálisan rászoruló ember számára biztosítson munkalehetőséget.

A közfoglalkoztatás sok területet fed le, megtalálható benne többek között a mezőgazdaság (zöldség, gyümölcs, takarmánynövények termesztése, kisállat tartása), bio- és megújuló energiafelhasználás, a település összképének javítása, belvízelvezetés, mezőgazdasági földutak rendbetétele, illegális hulladéklerakó helyek felszámolása, közúthálózat javítása.

Mindezek révén a települések nagyot léptek az önfenntartóvá váláshoz vezető úton, megalapozták az új típusú szociális szövetkezet jövőbeni működését, helyben teremtettek munkalehetőséget, esélyt az önellátásra a hátrányos helyzetű álláskeresők számára.

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

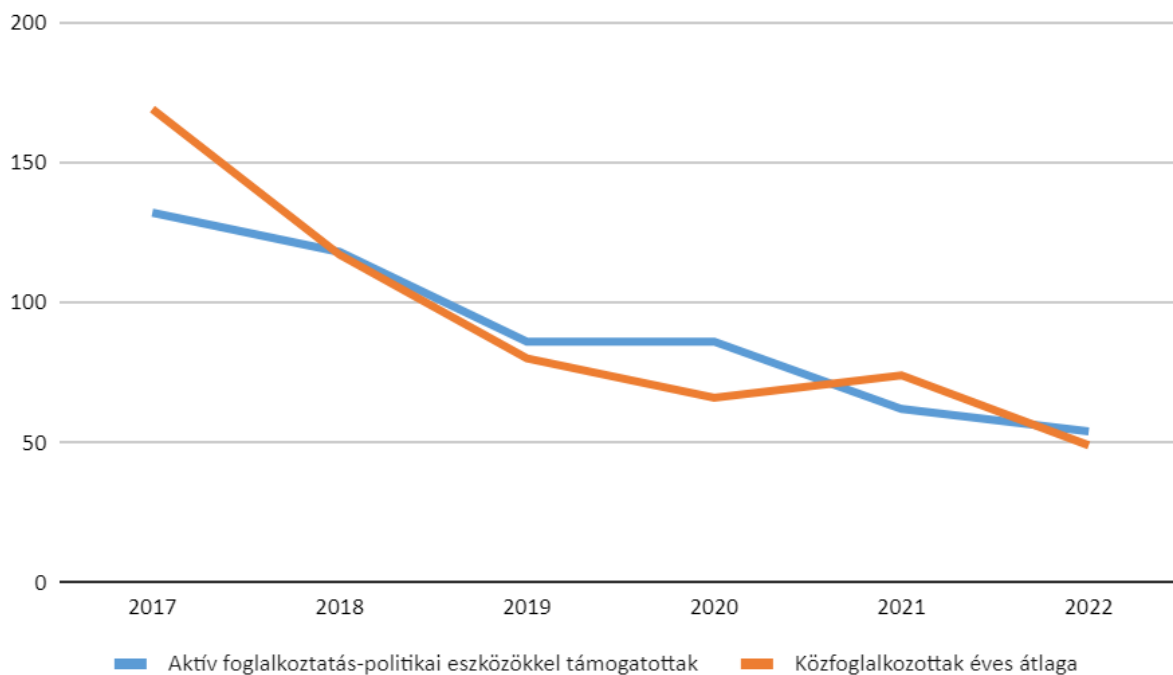
Világos cél, hogy a közfoglalkoztatási programok úgy kerüljenek megvalósításra, hogy azok értéket teremtsenek, és egész évben megvalósítható, hasznos munkát biztosítsanak. Emellett fontos, hogy a közfoglalkoztatottak visszakerüljenek az elsődleges munkaerőpiacra.

Az alábbi táblázat megmutatja, hogy Kenderesen 2017. és 2022. év közötti időszakban mennyi volt a közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma:

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	132	169
2018	118	117
2019	86	80
2020	86	66
2021	62	74
2022	54	49

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak és közfoglalkoztatottak száma

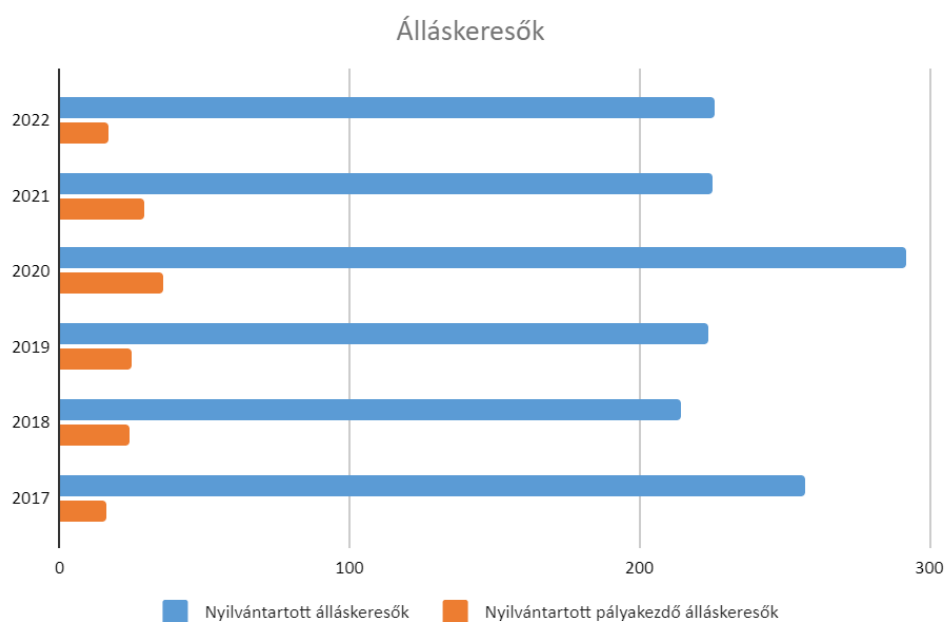
Foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. A közfoglalkoztatottak száma évről – évre csökken

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	257	16
2018	214	24
2019	224	25
2020	292	36
2021	225	29
2022	226	17

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatból megállapítható, hogy bár vélhetően a koronavírus járványt követő válság miatt 2020-ban megduplázódott a 2017-es évhez viszonyítva a regisztrált pályakezdő álláskeresők száma, 2022. évre ez a szám a visszaért a 2017-es szintre. A nyilvántartott álláskeresők száma közel azonos, kivéve a 2020-as, járványhelyzettel terhelt évet.

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Karcagi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának tájékoztatása alapján az alábbi programokkal segítették a fiatalok foglalkoztatását.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	<i>van/nincs</i>	<i>Felsorolás</i>
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		-
	<i>nincs</i>	-
		-
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban		-GIOP Plusz 4.1.1
	<i>van</i>	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		-
	<i>nincs</i>	-
		-
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban		-
	<i>nincs</i>	-
		-

Forrás: JNSZM Kormányhivatal Karcagi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma

<i>fő</i>	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő	az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet	az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet

	programok a településen		programok a vonzáskörzetben		megkönnyítő programok a településen		megkönnyítő programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2019	-	-	8	16	-	-	-	-
2020	-	-	8	11	-	-	-	-
2021	-	-	1	5	-	-	-	-
2022	-	-	0	2	-	-	-	-
2023	-	-	4	3	-	-	-	-

Forrás: JNSZM Kormányhivatal Karcagi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

	Van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	Nincs	
felnőttképző programok a vonzásközpontban	Van	-GIOP 3.1.1 -TOP Plusz 3.1.1
30 évnél idősebbeket célozza		
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	Nincs	
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	van	-Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Helyi foglalkoztatási programok a településen	Nincs	
Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	Nincs	- GIOP 3.1.1 - TOP Plusz 3.1.1

Forrás: JNSZM Kormányhivatal Karcagi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő felnőttek száma

fő	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzás-központban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzáskörzetben		helyi foglalkoztatási programok a településen		helyi foglalkoztatási programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2019	-	-	0	6	-	-	36	31	-	-	4	6
2020	-	-	1	2	-	-	57	49	-	-	-	-
2021	-	-	-	-	-	-	12	14	-	-	-	-
2022	-	-	-	-	-	-	41	27	-	-	-	-
2023	-	-	-	4	-	-	40	31	-	-	-	-

Forrás: JNSZM Kormányhivatal Karcagi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Városunkban az önkormányzat a mélyszegénységben élőket, illetve a romákat leginkább a közfoglalkoztatási programokon keresztül foglalkoztatja.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.¹³

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló [2003. évi CXXV. törvény](#) 21§-a foglalkozik a foglalkoztatás területén megjelenő hátrányos megkülönböztetéssel. A törvény szerint az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen a következő rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor:

¹³ http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

- a) a munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;
- b) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;
- c) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;
- d) a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatosan;
- e) a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;
- f)* a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. § (2) bekezdésében meghatározott munkabér megállapításában és biztosításában;
- g) a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;
- h) az előmeneteli rendszerben;
- i)* a kártérítési, illetve a fegyelmi felelősség érvényesítése során, valamint
- j)* a munkavállalók szülői és munkavállalói kötelezettségeinek összehangolását és a gyermek gondozására fordítható idő növelését elősegítő szülői szabadság kérelmezésével, illetve igénybevitelével összefüggésben.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A digitalizáció gyors és folyamatos fejlődése következményeként a megnövekedett otthoni és munkahelyi számítógép-, mobileszköz- és internethasználat megköveteli a kommunikációs eszközök használatával összefüggő ismeretek bővítését, folyamatos fejlesztését. A digitális írástudás elengedhetetlen feltétele mindennapi életünknek, sőt a munkaerőpiacon való sikeres megjelenésnek. Az infokommunikációs technológia korunkban éles határvonalat húz a digitális tudással rendelkezők és nem rendelkezők között, így alapvetően meghatározza az egyén lehetőségeit e téren. A társadalmi egyenlőtlenségek új dimenziójaként a digitális szakadék - az eszközökhöz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a digitális kompetenciák hiánya révén – tovább nehezíti a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok integrációját.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

2015. március 1-jével jelentősen átalakult a pénzbeli és természetbeni szociális támogatások rendszere, mely változások az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt célcsoportok támogatását számottevően befolyásolták. Ezzel egyidőben bekövetkezett hatáskörváltás alapján jelenleg a járási hivatalok állapítják meg a következő ellátásokat: aktív korúak ellátása, időskorúak járadéka, ápolási díj, közgyógyellátás (alanyi és normatív alapon) és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Az Önkormányzat az egyéb, szociális-, család- és gyermekvédelmet szolgáló ellátásokat települési támogatás címén nyújtja, melyeknek jogosultsági feltételeit, az ellátások megállapításának, valamint azok kifizetésének, folyósításának szabályait az Önkormányzat az egyes szociális ellátásokról szóló 4/2021. (IV.30.) rendeletében, valamint a szociális rászorultságtól függetlenül nyújtott települési támogatásokról szóló 9/2022. (IX.30.) rendeletében rögzítette. A rendelet alapján a helyhatóság rendkívüli települési támogatásként temetési támogatást, eseti támogatást, valamint krízistámogatást nyújt, továbbá köztemetést biztosít. Természetbeni támogatásként nyújthatja az Önkormányzat a 70 év felettiek részére az „élelmiszercsomag” támogatást, az iskola-, óvoda-, továbbá a közép-és felsőfokú iskolakezdési támogatást. 2017. évtől a helyi általános iskolás gyermekek tanulmányi támogatásával, 2018. évtől pedig a tanulmányi versenyen szereplő általános iskolás tanulók támogatásával bővült az ellátások köre. 2019. szeptember 1. napjától a mini bölcsődés gyermekek

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény szerint (a továbbiakban: Ftt.): „Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresési segélyt (a továbbiakban: álláskeresési segély) kell megállapítani, ha

a)* rendelkezik a 25. § (1) bekezdésének *d*) pontjában, meghatározott feltételekkel, és

b)* a kérelem benyújtásának időpontjában

ba) az álláskeresőre irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és

bb) az álláskereső a megelőző három éven belül összesen legalább 45 napon át álláskeresési járadékban részesült, és

c)* a *b*) pontban foglalt feltételeken túl az álláskereső a kérelem benyújtásának időpontjában álláskeresési járadékra ismételten nem szerzett jogosultságot, és

ca) az álláskeresési járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy

cb) a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresési járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv – keresőtevékenység miatt – megszüntette.

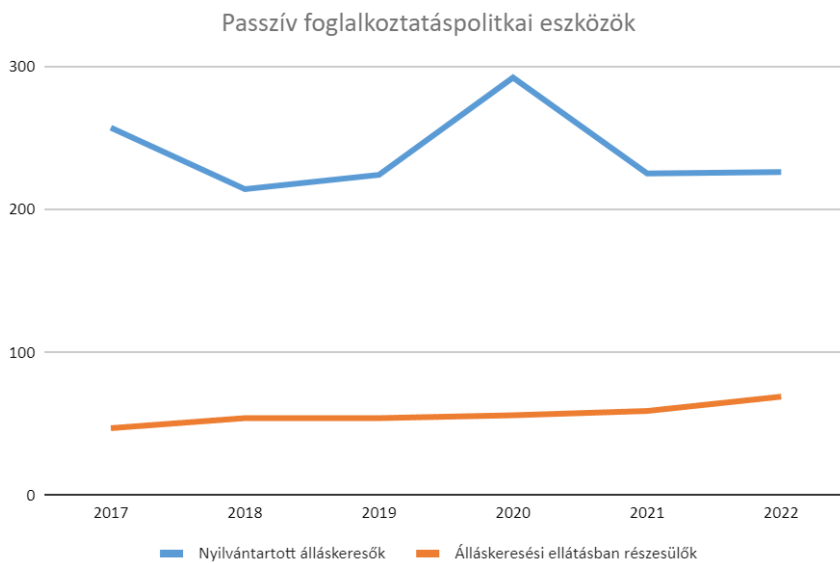
d)* rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és

e)* korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem része

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	257	8,87%	47	18,29%
2018	214	7,63%	54	25,23%
2019	224	8,12%	54	24,11%
2020	292	11,19%	56	19,18%
2021	225	8,87%	59	26,22%
2022	226	8,75%	69	30,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

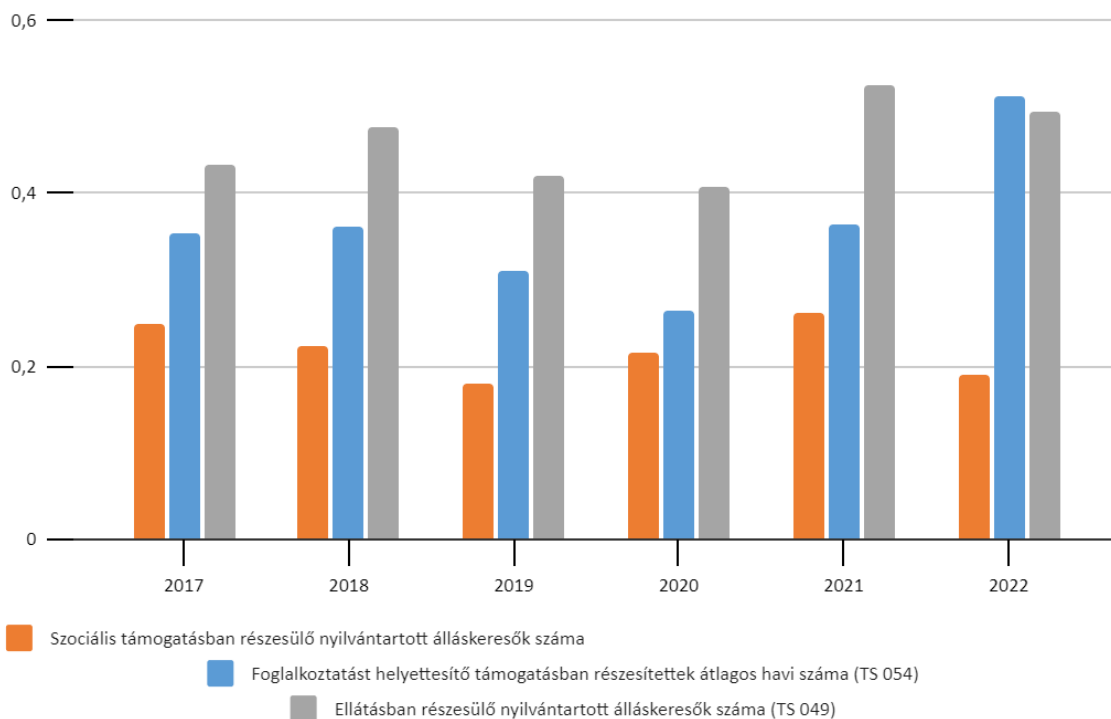
A fenti táblázat alapján láthatjuk, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma 2017 óta folyamatosan nő, arányuk a 15-64 év közötti állandó lakosságszámhoz viszonyítva az elmúlt években közel állandónak tekinthető.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	64	24,90%	91	35,39%	111	43,19%
2018	48	22,43%	77	36,09%	102	47,66%
2019	40	17,86%	69	30,99%	94	41,96%
2020	63	21,58%	77	26,33%	119	40,75%
2021	59	26,22%	82	36,34%	118	52,44%
2022	43	19,03%	116	51,24%	112	49,56%

Forrás: TeIR

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

Az FtI szerint: „Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

a) álláskereső,

b)* az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – a 27. § (1) bekezdésében meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik,

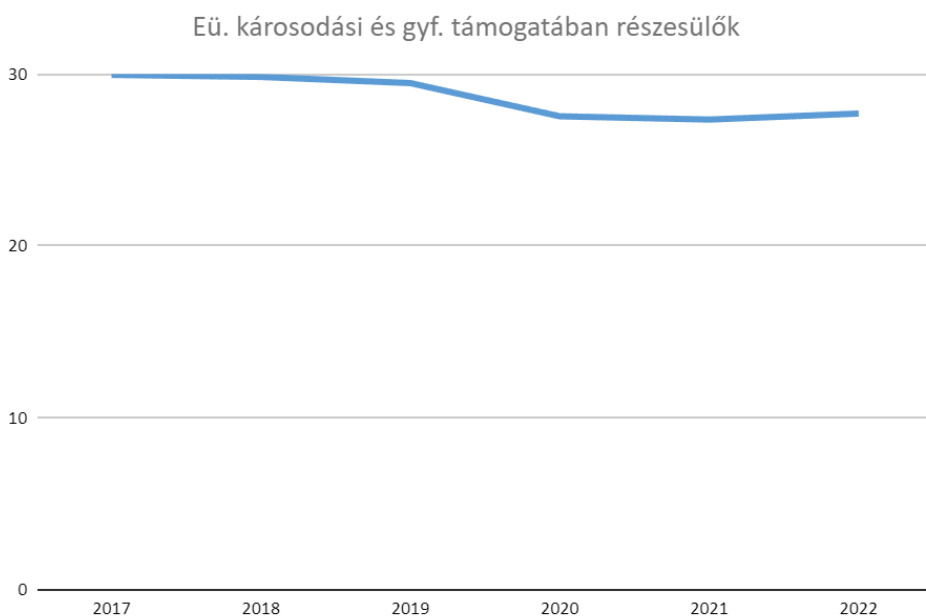
c)*

d)* munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

Ezen táblázat adataiból látható, hogy a regisztrált munkanélküliek száma 2017 óta folyamatosan csökken, azonban az álláskeresési járadékra jogosultak aránya javul.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	30
2018	30
2019	29
2020	28
2021	27
2022	28

Forrás: TeIR, KSH

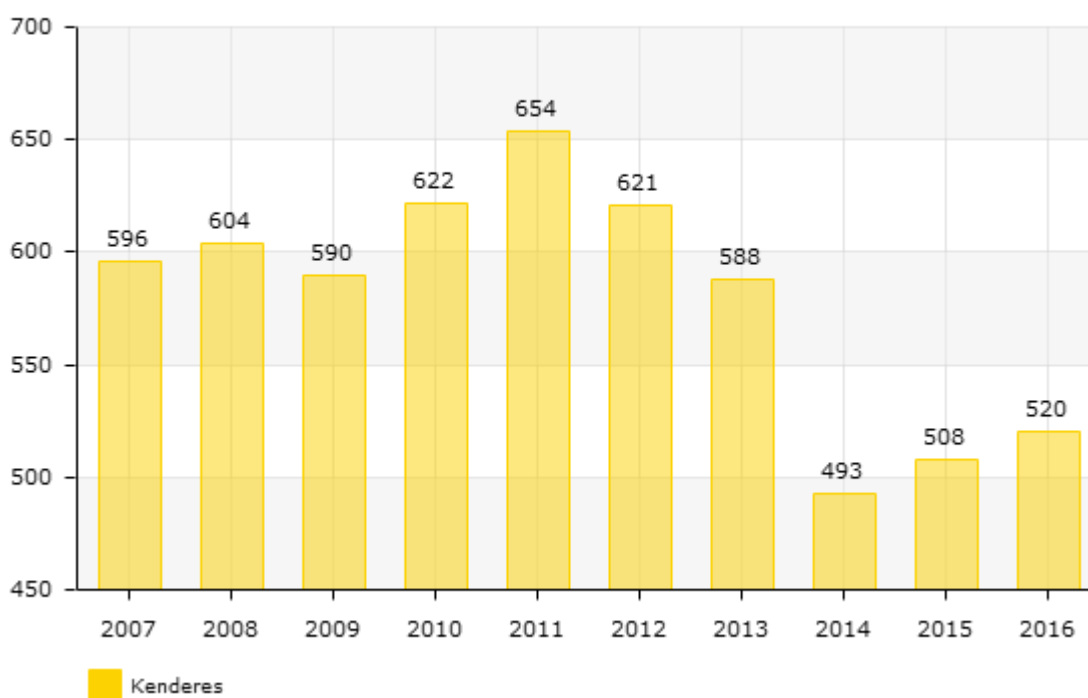
Az **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra** jogosultak lehetnek az egészségkárosodott személyek vagy 14 éven aluli gyermeket nevelő személyek, akkor, ha megélhetésük más módon nem biztosított, kereső tevékenységet nem folytatnak, vagyonuk nincsen. A jogosultság megállapítása a lakhely szerint illetékes járási, fővárosi kerületi hivatal hatáskörébe tartozik.

A fenti táblázat mutatja meg az aktív korúak ellátásaiban részesülők számát, illetve arányát. Megállapítható, hogy bár az ellátásokban részesülők száma nő, azonban az arányuk azonban csökkenő tendenciát mutat. Az aktív korúak ellátásán belül, a **foglalkoztatást helyettesítő támogatásra** jogosultak száma a lakosság szociális és foglalkoztatási helyzetének egyik indikátora. Jelzi, hogy hányan élnek a településen olyanok, akik munkanélküliként már nem jogosultak álláskeresési támogatásra, s megélhetésük más módon sem biztosított, vagyis családjukban az egy fogyasztási egységre jutó jövedelmük nem haladja meg a nyugdíjminimum 90%-át (2022-ben 25.650 Ft), és vagyonuk nincs.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság a gyermekvédelmi rendszer részét képezi ugyan, bemutatása mégis indokolt, mert érzékeny indikátora az adott település jövedelmi viszonyainak. Megmutatja, hogy hány gyermek él olyan családban, ahol az egy főre jutó jövedelem nem éri el a nyugdíj legkisebb összegének 145%-át (51.300 Ft), a gyermekvédelmi törvény által meghatározott esetekben a 135%-át (47.025 Ft).

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlagos száma (fő)

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A fenti diagram bemutatja, hogy 2007 és 2016 között átlagosan mennyiben részesültek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Látható, hogy 2013-ban közel 100 fővel csökkent a kedvezményben részesülők száma.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma az elmúlt években 300-350 fő volt. Ez a 0-18 éves korosztály létszámának közel 50%-a. Alacsony azok száma, akik 18. életévüket betöltve tovább folytatják tanulmányaikat, mely feltétele a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának. Hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű a jogosultak több mint 70%-a volt. A két leggyakoribb ok a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családbafogadó gyám *alacsony iskolai végzettsége* és az integrált településfejlesztési stratégia alapján szegregátumnak minősített *elégtelen lakókörnyezet* volt.¹⁴

Pénzbeli ellátások és természetben nyújtott támogatások				
Év/fő	2019	2020	2021	2022
Rendkívüli települési támogatás	1006	649	306	140
Köztemetés	4	2	5	5
Hetven év feletti támogatása	0	516	0	0
Bölcsőde-, óvoda-, általános iskola-, közép- és felsőfokú iskolakezdési támogatás	494	484	455	113
Általános iskolás gyermekek tanulmányi támogatása	119	95	94	0
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás	678	646	676	660

Pénzbeli ellátások				
Év/Összeg	2019	2020	2021	2022
Rendkívüli települési támogatás	5.347.000,-	4.350.999,-	2.296.000,-	1.475.500,-
Köztemetés	280.000,-	140.000,-	350.000,-	624.840,-
Hetven év feletti támogatása	0	5.160.000,-	0	0

¹⁴ Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, Kenderes-2023

Bölcsőde-, óvoda-, általános iskola-, közép- és felsőfokú iskolakezdési támogatás	9.880.000,-	9.680.000,-	9.100.000,-	1.339.600,-
Általános iskolás gyermekek tanulmányi támogatása	3.040.000,-	2.480.000,-	2.230.000,-	0
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4.302.000,-	4.115.500,-	4.326.500,-	4.231.500,-

Forrás: Szociális Szolgáltatástervezési Kon koncepció, Kenderes, 2023

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

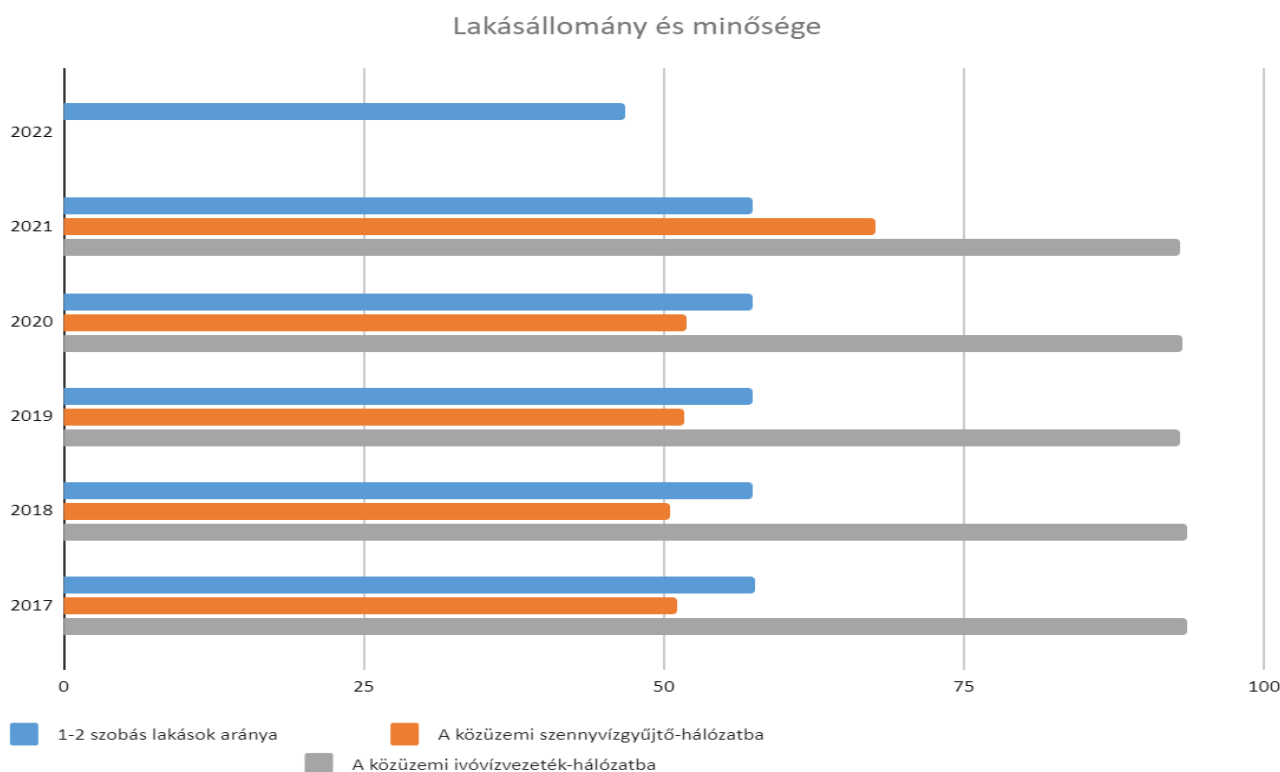
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	1940	0	0,00	57,53	51,13	93,56
2018	1941	1	0,52	57,50	50,54	93,51
2019	1940	0	0,00	57,47	51,75	93,04
2020	1940	0	0,00	57,47	51,80	93,14
2021	1940	0	0,00	57,47	67,68	93,09
2022	1892	1	0,53	46,72	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A táblázatból látható, hogy hosszú ideig nem változott a lakásállomány száma, azonban 2022-ben jelentős csökkenés történt. Vélhetően ez korábbi adatszolgáltatási hibára vezethető vissza. Jellemző, hogy a fiatalok nem építkeznek, inkább megüresedett, használt lakást újítanak fel.

A Kormány családpolitikai intézkedései segítik a fiatalok lakáshoz jutását, a meglévő otthon felújítását. Önkormányzatunk 2016 óta a fiatal házaspárok első lakáshoz jutásának támogatása érdekében használt lakás vásárlása esetén 400.000 Ft, új építés esetén 500.000 Ft összegű támogatást nyújt a feltételeknek megfelelő fiatal házaspároknak.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat által fenntartott lakásbérlemények **száma 9 db 2022. évben**. A lakásépítések, az elmúlt években csökkentek, vagy stagnáltak. A gazdasági válság ezen a területen is éreztette hatását helyi szinten is. A Kenderes, Somogyi Béla út 24. szám alatti, ún. „Pádárkastély” 2020-ban teljes körű felújításon esett át, jelenleg mindhárom bérlakásban bérlők élnek. Megfelelő műszaki állapotban van még a Somogyi Béla út 21. szám alatti ingatlan, illetve a Petőfi út 1/1. és a Szent István út 33/1. szám alatti orvoslakások, a többi önkormányzati lakáscélú ingatlan azonban felújításra szorul. A felújítások ütemezett megvalósítása érdekében karbantartási tervet készítünk.

b) szociális lakhatás

Kenderes Városi Önkormányzat a Kenderes, Szent István út 54. szám alatti ingatlant jelölte ki szociális célú bérlakásnak. Műszaki állapota igen leromlott, javításra szorul. Jelenleg a Máltai Szeretetszolgálat használja. Az önkormányzat bérlakás helyzetének javítására, bérlakás építési programban gondolkodott, ám ez pályázati forrás és a szükséges önerő nélkül nem kivitelezhető.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Erre vonatkozóan nem áll adat a rendelkezésünkre.

e) lakhatást segítő támogatások

A mindennapi létfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálta korábban a lakásfenntartási támogatás, amely támogatási forma 2015. március 1. óta nem kérelmezhető.

Városunkban – ahogy korábban már említettük- a rendkívüli települési támogatások között található eseti támogatás kérhető annak a kenderesi lakcímmel rendelkező személynek, aki vagy akinek a családja önhibáján kívül átmenetileg létfenntartási gondokkal küzd.

A lakhatást segítő támogatások között említjük meg- a korábban már hivatkozott- a fiatal házasok első lakóingatlanhoz jutása feltételeinek helyi támogatásáról szóló 11/2016. (VI.30.) önkormányzati rendeletet. A rendeletben foglaltak teljesülése esetén vissza nem térítendő támogatásban részesülnek a fiatal házasok. 2016. évben 2 db kérelem érkezett be, 2017. évben 1 db kérelem, 2018. évben – október 10. napjáig- 3 db kérelmet adtak be hozzánk, **2019-2021 évben nem érkezett kérelem.** Ezek a számok nem túl magasak, az érdeklődés nagyobb a benyújtott kérelmek számánál. Érdemes lenne megfontolni a jogosultsági feltételek újragondolását, hogy az Önkormányzat minél több fiatal tudjon a településen tartani azzal, hogy támogatja a lakásvásárlásukat.

f) eladósodottság

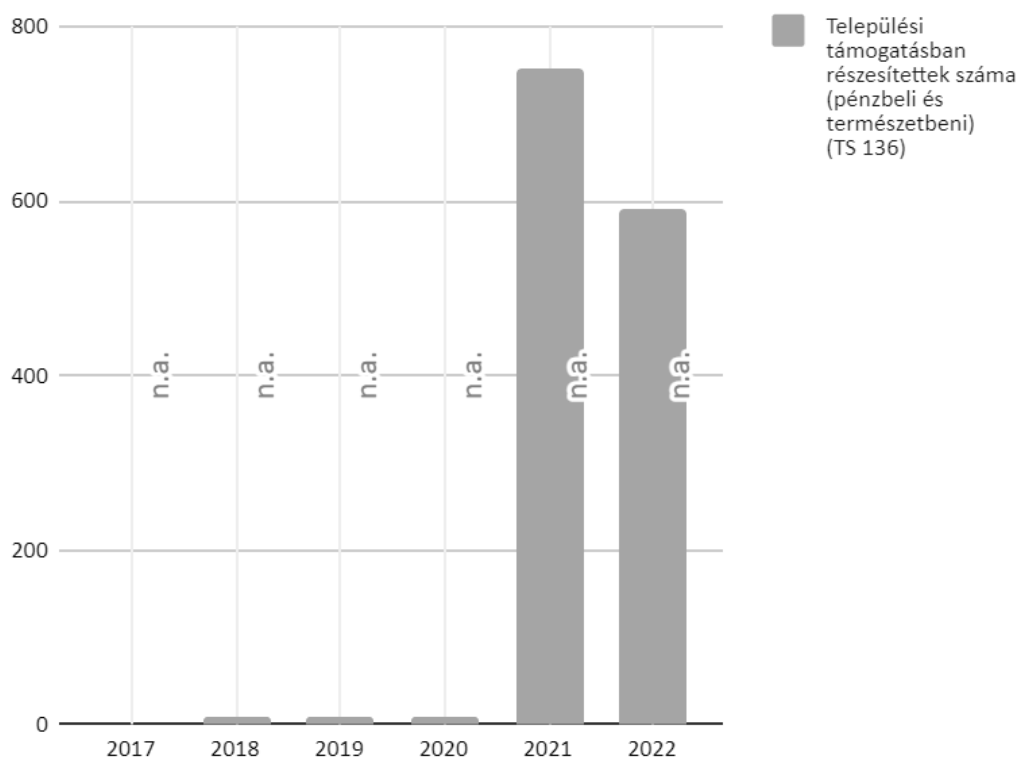
Kenderesen is komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő/ alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyúlt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	0
2018	n.a.	8
2019	n.a.	10
2020	n.a.	9
2021	n.a.	752
2022	n.a.	591

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakhatást segítő támogatások

A lakosság eladósodását mutatja a hivatalhoz érkezett Végrehajtó Irodák által küldött ún. Tájékoztató a lakóingatlanok lefoglalásáról elnevezésű dokumentumok.

2023 december 6. napjáig 159 esetben érkezett ilyen tájékoztató, míg 2022-ben 175, 2021-ben pedig 179 értesítés érkezett Hivatalunkhoz.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Városunk mezőgazdasági jellegéből adódóan vonzáskörzetében több tanya ingatlan található, amelyek jellemzően magántulajdonban állnak. A tanya ingatlanok többsége közművel nem rendelkezik, elszigetelten a várostól távolabbi területeken helyezkednek el.

Bánhalma Kenderes közigazgatási területéhez tartozó külterületi lakott hely, ahol jelenleg 499-an élnek. A városrész alapvetően lakófunkcióval rendelkezik, melynek erősítése, minőségének javítása szükséges. A lakófunkció javításának alapvető eszköze a közösségi és kereskedelmi szolgáltatások minőségi javítása, illetve a zöldfelületek, közösségi terek revitalizálása. Mindezek mellett elengedhetetlen a közlekedési-és közmű infrastruktúra (utak, járdák, kerékpárutak, csapadékvíz-elvezető rendszerek) megfelelő szintre emelése, illetve a kiskereskedelmi szolgáltatások fejlesztésének ösztönzése.¹⁵

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete¹⁶

A szegregátumok az ún. alacsony státuszú népesség aránya, vagyis legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezőknek és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezőknek az aktív korúakon belüli aránya alapján jelölhető ki. Szegregátumnak minősülnek azok a területek, ahol az alacsony státuszú népesség aránya meghaladja az 50%-ot.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába járás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. Rendelet 10. melléklete meghatározza a település szegregált és szegregációval veszélyeztetett területeinek lehatárolásához és térképi ábrázolásához szükséges adatokat. A szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek a Központi Statisztikai Hivatal 2011. évi népszámlálási adatai alapján kerültek meghatározásra. Azon tömböket tekintjük veszélyeztetett területeknek, illetve szegregátumoknak, ahol a szegregációs mutató aránya meghaladja a 30, illetve a 35%-ot. Meghatározásra került a kormányrendeletben továbbá az is, hogy a 200 főnél népesebb települések esetében szegregátumnak, illetve

¹⁵ Kenderes Városi Önkormányzat : Integrált Településfejlesztési Stratégia, 2017. (28. old.)

¹⁶ Kenderes Városi Önkormányzat : Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Vizsgálat, 2017.

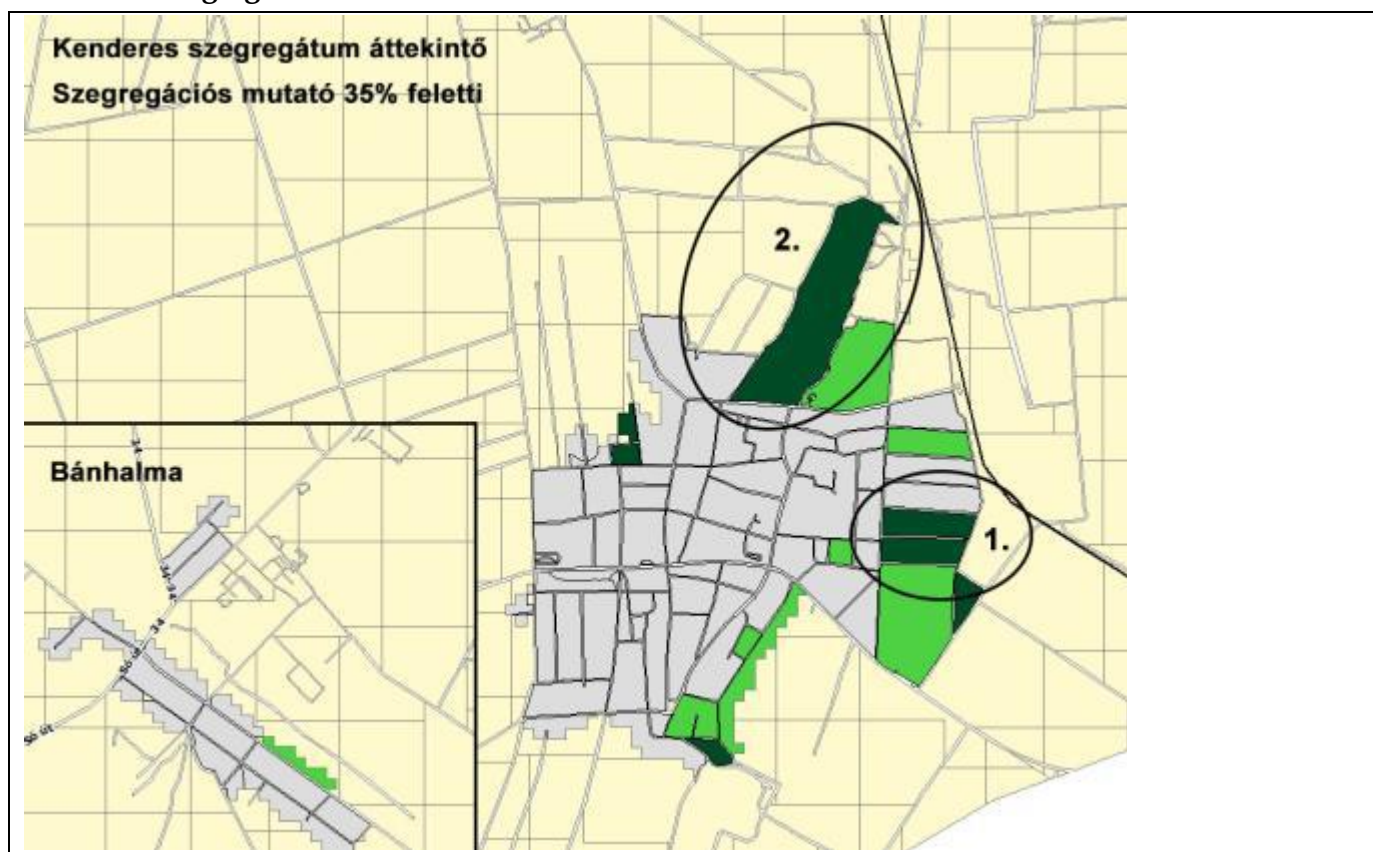
szegregációval veszélyeztetett területnek azok az egybefüggő területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt. A 2011. évi népszámlálási adatok az önkormányzat birtokában lévő adatbázisokból nyert adatok alapján kerülnek aktualizálásra.

A KSH két területet határolt le:

1.sz. szegregátum: Dobó út - Damjanich út - József A. út

2.sz. szegregátum: Magyar út - Vasút út - Kinizsi út

Kenderes szegregátumai

2011. évi népszámlálás, KSH.

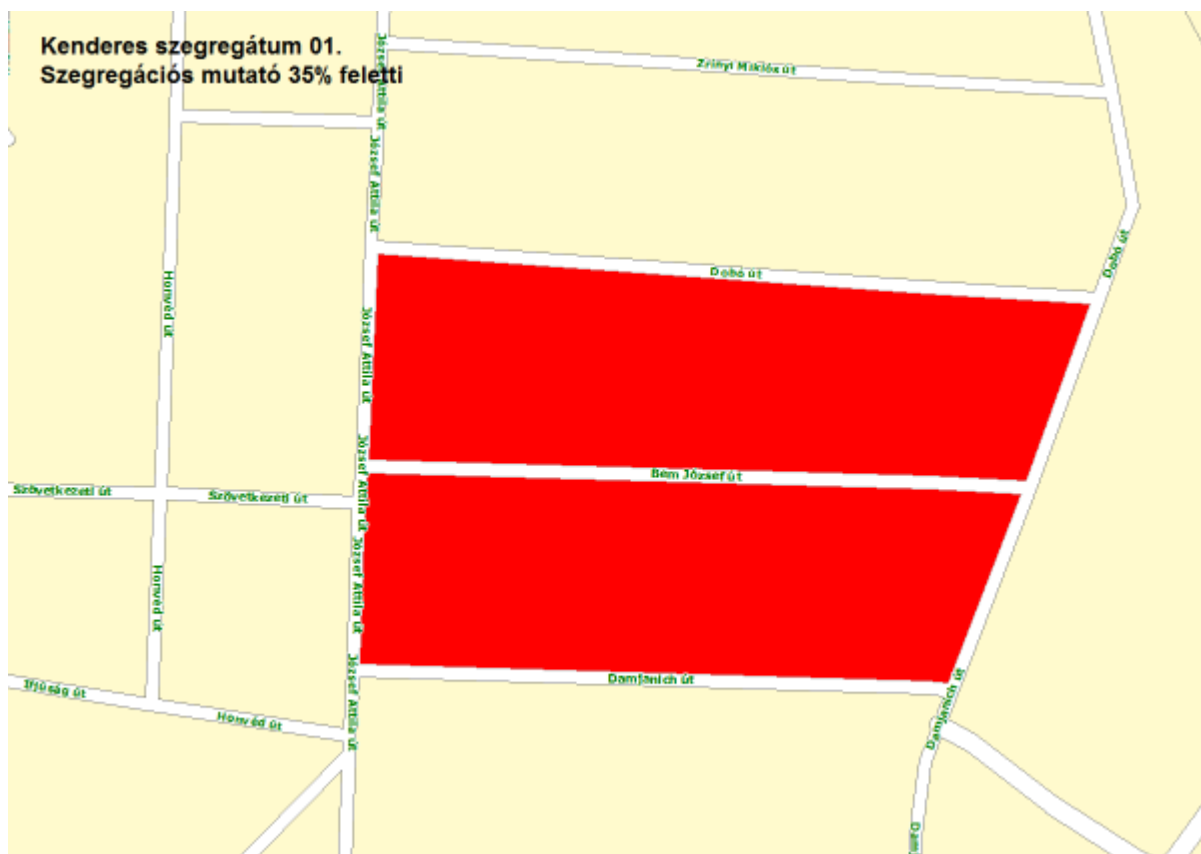
b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

1. számú szegregátum:

A KSH a **Dobó út - Damjanich út - névtelen u. - Petőfi út - József A. út** által határolt tömböt szegregátumként határozta le. A területen élők száma 275 fő, a szegregációs mutató 47,4%. A 0-14 évesek aránya 28,7%. (városi arány 14,6%). A 60 év felettek aránya 9,1% (városi arány 22,4%). Az aktív korúak több mint 75%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások több mint 61%-ban egyetlen foglalkoztatott sincs. A felsőfokú végzettségű nincs a szegregátumban.

Az 1. számú szegregátum térképe

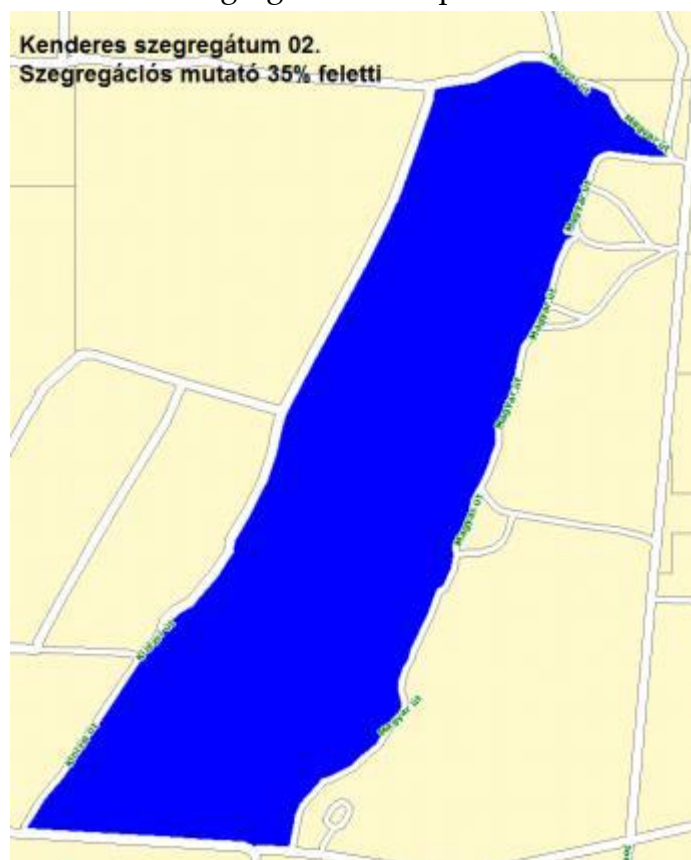
A területen található lakások száma 88 db, ezek 50%-a alacsony komfortfokozatú. A lakások 16,7%-a egyszobás. A házak többsége leromlott állapotú.

A területen a házak állapota nem megfelelő, leromlottak, az utak állapota is rossz, a járdák hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

2. számú szegregátum

A KSH a Magyar út - Vasút út - Kinizsi út által határolt tömböt szegregátumnak minősítette. A szegregációs mutató: 54,9%. A területen élők száma 161 fő. A 0-14 évesek aránya 30,7%. A 60 év felettek aránya viszont 7,8%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya 1,2%. Az aktív korúak 80,4%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 72%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

A 2. számú szegregátum térképe

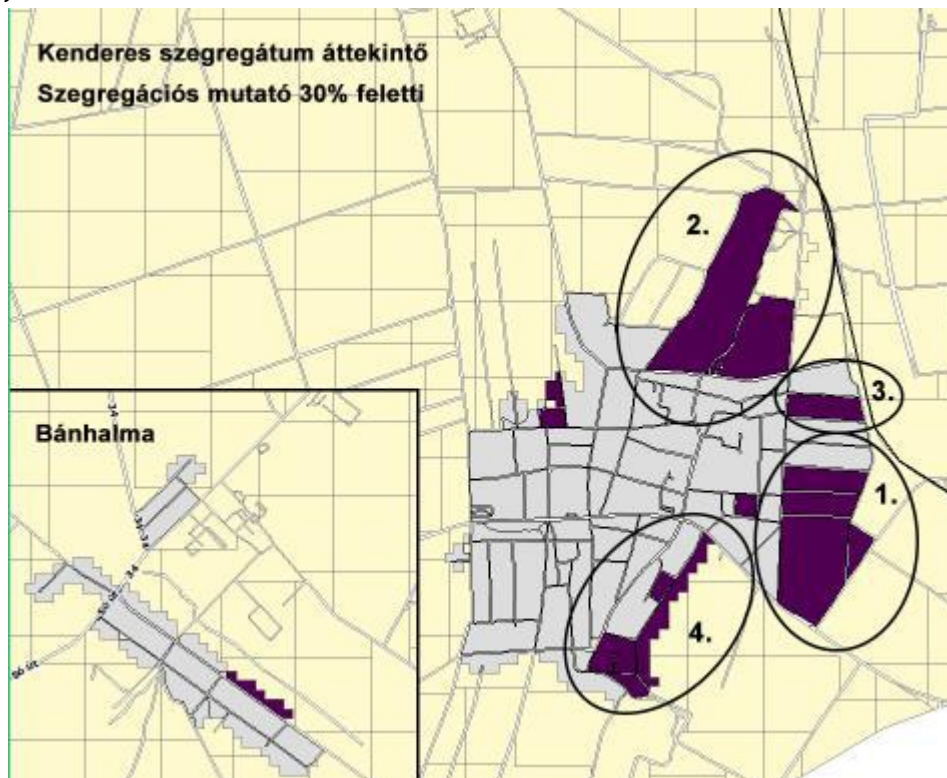

A területen található lakások száma 52, ennek 71,2%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 11,6%. A területen a házak állapota nem megfelelő, leromlottak, az utak állapota is rossz, a járdák hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szegregációval veszélyeztetett terület (ahol a szegregációs mutató 30% feletti) összesen 4 db van a településen, melyek az alábbiak:

Kenderes szegregációval veszélyeztetett területeit bemutató térképe (szegregációs mutató 30% felett)

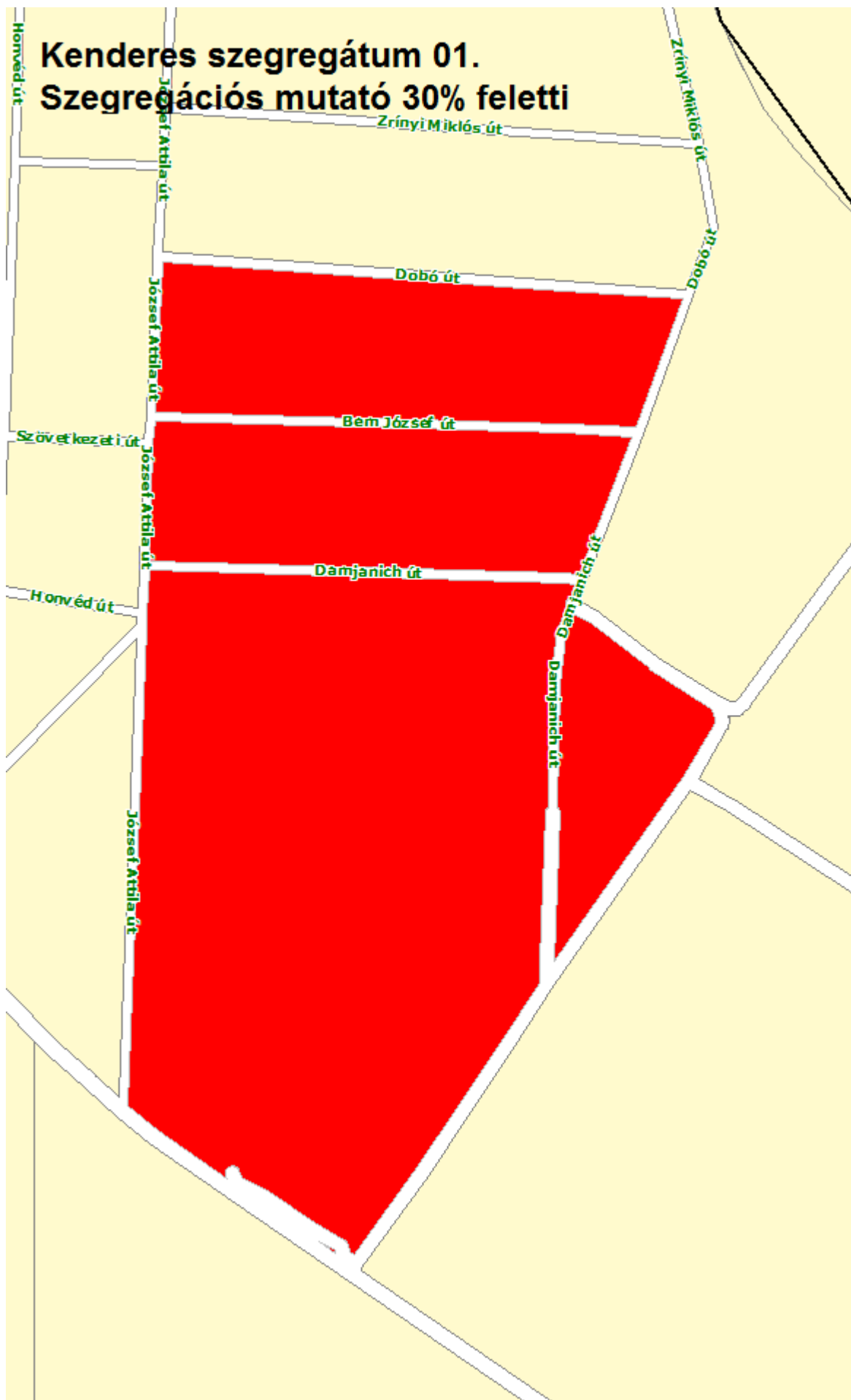

1.sz. veszélyeztetett terület: Dobó út - Damjanich út - névtelen u. - Petőfi út - József A. út

A KSH a Dobó út - Damjanich út - névtelen u. - Petőfi út - József A. út által határolt tömböt veszélyeztetett területként határozta le. A szegregációs index: 42,0%. A területen élők száma 430 fő. A 0-14 évesek aránya 26,7%. A 60 év feletti aránya 12,3%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya csupán 1,3%. Az aktív korúak 70,6%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 56,6%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

A területen található lakások száma 140 db, ennek 40,7%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya magas, 13,2%. A területen a házak állapota nem megfelelő, leromlottak, az utak állapota is rossz, a járdák hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

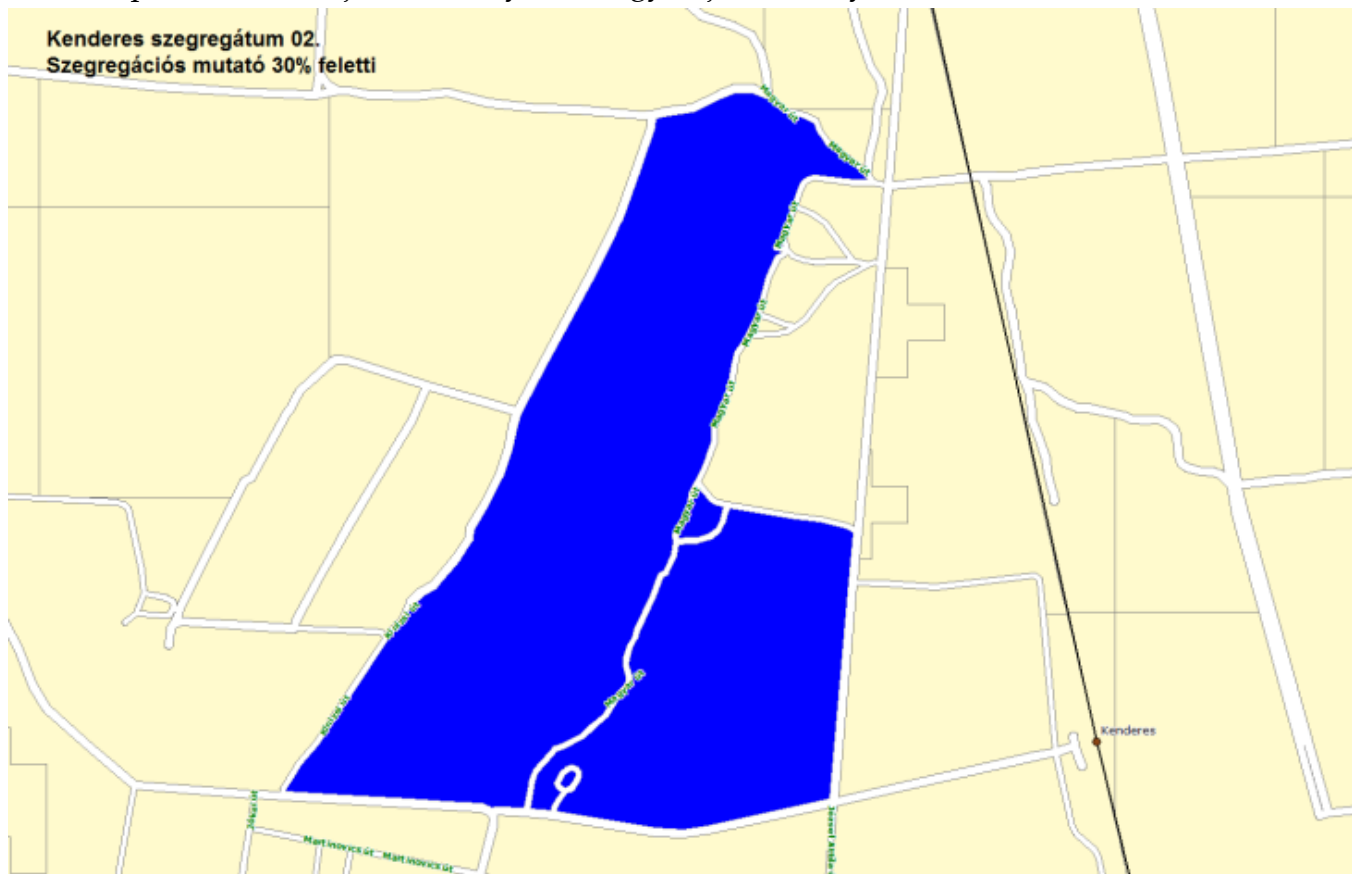
Kenderes szegregátum 01. Szegregációs mutató 30% feletti

2.sz. veszélyeztetett terület: Magyar út - névtelen u. - Magyar út - Vasút út - Kinizsi út

A KSH a Magyar út - névtelen u. - Magyar út - Vasút út - Kinizsi út által határolt tömböt veszélyeztetett területként határozta le. A szegregációs index: 51,7%. A területen élők száma 191 fő. A 0-14 évesek aránya, 28,3%. A 60 év felettek aránya 9,9%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya csupán 1,9%. Az aktív korúak 78,8%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 67,7%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

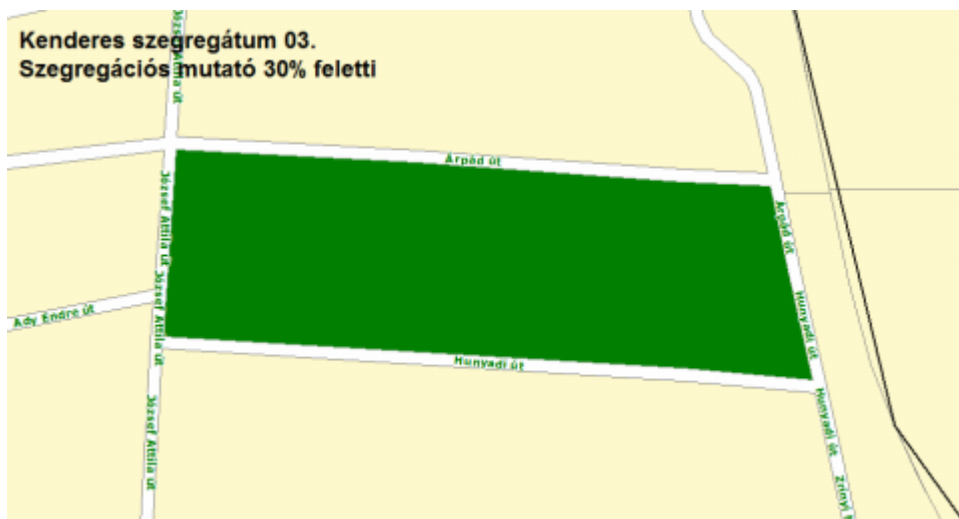
A területen található lakások száma 64 db, ennek 68,8%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 18,2%. A területen a házak állapota nem megfelelő, leromlottak, az utak állapota is rossz, a járdák hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

3.sz. veszélyeztetett terület: Árpád út - Hunyadi út - József A. út

A KSH az Árpád út - Hunyadi út - József A. út által határolt tömböt veszélyeztetett területként határozta le. A szegregációs index: 30,0%. A területen élők száma 96 fő. A 0-14 évesek aránya, 14,6%. A 60 év felettek aránya viszont 22,9%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya 5,6%. Az aktív korúak 60%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 54,8%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

A területen található lakások száma 47 db, ennek 31,9%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 2,4%. A területen a házak állapota nem megfelelő, leromlottak, az utak állapota is rossz, a járdák hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

4.sz. veszélyeztetett terület: Petőfi út - belterületi határ - Alsórész telep - Bocskai út - Szent I. út - Gyöngyvirág út - Béke út - Vörösmarty út - Béke út

A KSH a Petőfi út - belterületi határ - Alsórész telep - Bocskai út - Szent I. út - Gyöngyvirág út - Béke út - Vörösmarty út - Béke út által határolt tömböt jelöli 4. sz. veszélyeztetett területnek.

A szegregációs index: 34,0%. A területen élők száma 250 fő. A 0-14 évesek aránya, 20,8%. A 60 év feletti aránya 19,2%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya 4,4%. Az aktív korúak 54,7%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 47,3%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

A területen található lakások száma 88 db, ennek 35,2%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 12,9%. A területen a házak állapota nem megfelelő, leromlottak, az utak állapota is rossz, a járdák hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

A város két szegregátuma közül az 1. sz. szegregátum a népesebb, de a 2. sz. szegregátum rendelkezik a legrosszabb mutatókkal. Mindkét szegregátumban magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők és a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya, de a két terület közül is a 2. sz. szegregátum mutatói a legkedvezőtlenebbek. Mindkét terület lakossága vegyes etnikailag, de vannak kimondottan romák által lakott utcák, utcarészek.

A közüzemi szolgáltatások elérhetőek a szegregátumokban, de vannak utcák, ahol hiányzik a pormentes út, a házak állapota leromlott, hiányzik a járda infrastruktúra.

A terület problémáinak kezelésében az önkormányzat mellett a civil szervezetek vesznek részt.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat egészségügy területén kötelezően ellátandó feladatait az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5.§-a szabályozza. Eszerint: „5. § (1) A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,

c)* az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról, valamint Budapest területén az alapellátáshoz kapcsolódó házi orvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásról, és

d)*

e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A törvény szerint az egészségügyi alapellátás biztosítja, hogy a beteg a lakóhelyén, illetve annak közelében választása alapján igénybe vehető, hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön, nemétől, korától és betegsége természetétől függetlenül.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kenderesen három vegyes körzetben 3 vegyes orvosi körzet, valamint 1 fogorvosi körzet működik. Működésükért a települési önkormányzat felelős, alapfeladat-ellátási kötelezettségéből következően.

A védőnői ellátás 2023.07.01-től a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház és Rendelőintézet feladatkörébe került át. A védőnők egy települést, Kenderest látják el (a III. számú védőnői körzethez tartozik Bánhalma), három körzetre osztva. Két körzet betöltött, a harmadik körzet ellátása helyettesítéssel biztosított a két állandó védőnő által. Az I. körzethez tartozik a Szent Imre Katolikus Általános Iskola, a II. körzethez tartozik a Liliom Óvoda, a III. körzethez tartozik az Alföldi Agrárszakképzési Centrum – Kenderesi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium, melyekben iskolaegészségügyi feladatok ellátását végzik a vegyes körzeteket (területi-iskolai feladatokat) ellátó védőnők.

A területi védőnői szolgálat ellátási kötelezettsége körébe tartozó várandós anyák, 0-7 éves korú gyermekek, valamint oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekek létszámáról 2023.09.30-i adatok szerint

Körzet megnevezése	Ellátandók létszámadatai					
	Várandós	Várandósok közül külterületi ellátottak száma	0-7 éves	Otthon gondozott iskolaköteles (7-16 éves)	Ellátott óvoda létszáma	Ellátott iskola létszáma
Kenderes I.	12	0	118	0	-	196
Kenderes II.	5	0	84	0	126	-
Kenderes III.	6	0	54	0	-	200

Védőnői álláshelyek száma: 3

Betöltött védőnői álláshelyek száma: 2

Betöltetlen álláshelyek száma: 1

A védőnői rendszer az egészségügyi alapellátás egyik alappillére. A védőnői munka feladata a nővédelem, a várandós anyák gondozása, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás, újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása, az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása, családgondozás, az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel. A védőnő a gondozási feladatait önállóan végzi, ennek során kapcsolatot tart és együttműködik az egészségügyi alapellátás és ezen belül kiemelten a háziorvosi ellátás, továbbá a szakellátás, a közoktatás, a gyermekjóléti, a szociális és családsegítést végző intézmények illetékes szakembereivel.

Településünkön növekvő tendenciát mutat a kiskorú várandósok megjelenése, akik sem testileg, sem szociális és mentális módon nincsenek felkészülve a gyermekvállalásra.

Az utóbbi időben fokozódott a települések közötti vándorlás, ki-és beköltözés. A beköltöző családok gyakran már a Család-és Gyermekegészségügyi Szolgálat, illetve a Gyámügyi Hatóság látókörébe tartoznak, körükben gyakoribb a védőoltás elmaradás, amelyek pótlása, szervezése plusz terhet jelent.

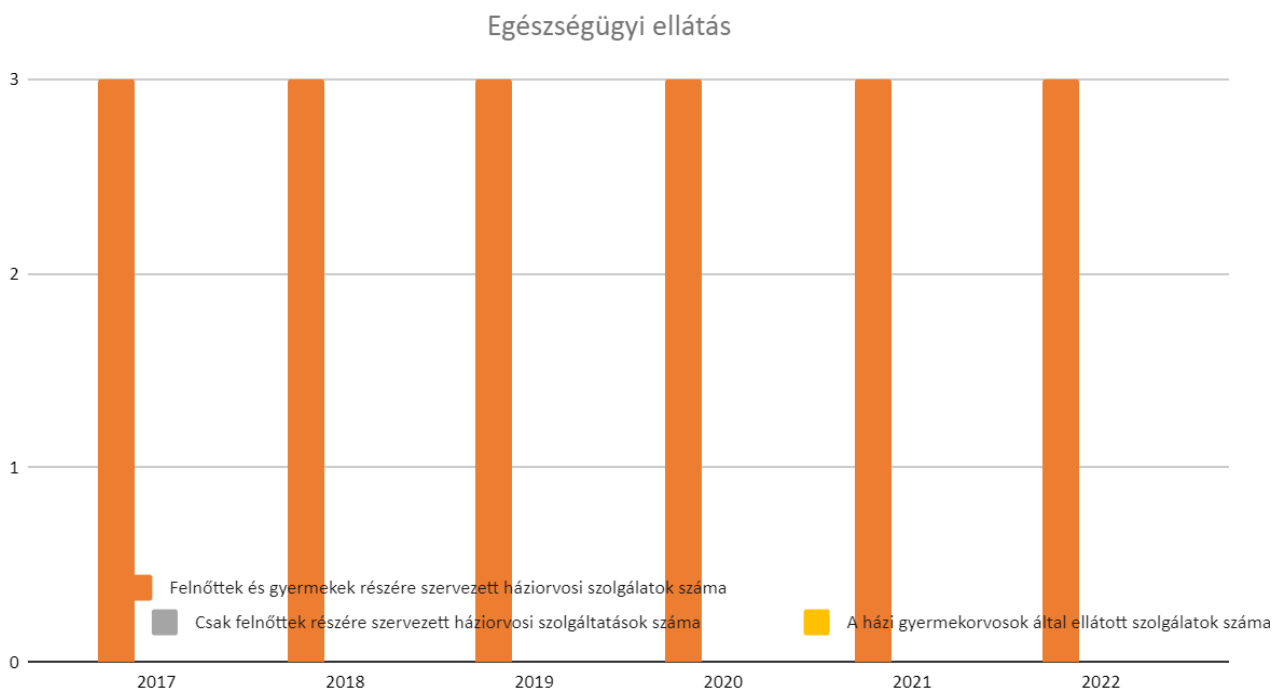
A nem kívánt terhességek megelőzése fontos feladatunk, ehhez segítséget jelentene, ha lenne lehetőség ingyenes spirál biztosítására az azt igénylők részére.

Az ügyeleti alapellátást 2023. szeptember 1-től Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében az Országos Mentőszolgálat látja el, az önkormányzatok kötelező feladatellátása megszűnt.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	3	0	0	1	157	64,12
2018	3	0	0	1	168	58,81
2019	3	0	0	1	158	49,95
2020	3	0	0	1	140	46,54
2021	3	0	0	1	161	41,54
2022	3	0	0	1	147	30,20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás, ha a hozzátartozó állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzájárulás

A település lakosságának szűrővizsgálati részvételi arányára statisztikai adatgyűjtés részleges és hiányos. Továbbá nem áll rendelkezésre adat az egészségügyi ellátás keretében végzett felvilágosító tevékenység által elért személyek számának meghatározására sem, annak ellenére, hogy ilyen előadások rendszeresen szervezésre kerülnek. A szűrővizsgálatokon való részvételre a területileg illetékes kórház és szakrendelőben van lehetőség, illetve a tüdőszűrésre helyben is.

2017. év vége óta Kenderes Városi Önkormányzat a Kenderes, Szent István út 33/1. szám alatti orvosi rendelőben teljeskörű ultrahang-diagnosztika szakellátás végzésére jogosult.

2023-ban mobil szűrőbusz is biztosította a helyiek egészségügyi szűrését a településen.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Ezen ellátásokhoz való hozzáférés nem biztosított helyben, Karcagon, illetve a vármegyeszékhelyen, Szolnokon elérhető.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat biztosítja a közétkeztetést a településen. A Központi Konyha szem előtt tartja az egészséges életvitel és a reform étkezés lehetőségének nyújtását minden korosztály számára. Az étkeztetés során ügyelnek a szükséges napi rost, zöldség és gyümölcs bevitel előirányzott mértékének biztosítására, kiemelt figyelmet fordítva a gyermekek és az idősek korosztályánál. A TOP-4.2.1-es pályázatunk keretében a Központi Konyha eszközeit korszerű berendezésekre cseréltük, ezzel támogatva a folyamatosan magas szintű szolgáltatást. A TOP_PLUSZ-2.1.1. azonosítószámú pályázatunk keretében 2024. évben energetikai felújítás történik a Szent István út 52. szám alatti konyha épületén.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A település rendelkezik Sportkoncepcióval, amely részletezi a sporttal kapcsolatos teendőket. Korábban felújításra került a Szent Imre Katolikus Általános Iskola tornaterme, valamint a Kenderesi Mezőgazdasági Technikum, Szakiskola és Kollégium területén műfüves pálya is létesült, ezzel javultak a sportra, egészséges életmódra nevelés feltételei településünkön.

A középiskola számára tornaterem építése évek óta szükséges lenne, pályázati forrás igénybevétele mellett.

Örömteli, hogy mind Kenderesen, mind Bánhalmán lehetősége van a fiataloknak a sortolásra, hiszen a Bánhalmi Sport Egyesület és a Kenderes Városi Sport Egyesület is várja tagjai közé a mozogni vágyókat.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
	nem	4 446	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 57. §(1) bekezdése szabályozza a szociális alapszolgáltatások körét. Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásához, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A szociális gondoskodás kiemelt figyelmet kap a településen. Az idősgondozás és a gyermekekről való szociális gondoskodás egyre nagyobb kihívást jelent minden szinten. Az önkormányzat intézményeként a Kenderesi Gondozási Központ, Család- és Gyermejköltségi Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) a szociális alapszolgáltatások alábbi formáit biztosítja:

- szociális étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- nappali ellátás (idősek klubja),
- családsegítés.

A helyi önkormányzatnak a Szocvtv. 92. § (1) bekezdése alapján a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról rendeletet kellett alkotnia, mely kötelezettségének a 6/2022. (VII.28.) számú önkormányzati rendelet alapján eleget tett. A képviselő-testület a szociális pénzügyi ellátások szabályozása mellett szabályozta a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételét, és a térítési díjból adható kedvezményeket.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételét az intézményvezető intézkedése alapozza meg.¹⁷

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

h) előnyben részesíti (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

---

¹⁷ Szociális szolgáltatástervezési koncepció, Kenderes, 2023

Az önkormányzat évekig karácsony előtt megszervezte a „Mindenki karácsonya” elnevezésű ételosztást, melynek keretében a rászorulóknak karácsony előtt egyszeri meleg ételt kaptak. Az utóbbi években inkább adományosztás valósul meg.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Kenderes Város közösségi életének több szintere van. Az önkormányzat és a választott Képviselő-testület a közösségi élet egyik szignifikáns megjelenítője, a kenderesi polgárok közösségét reprezentáló grénium. Aktív testületi és bizottsági munka jellemzi tevékenységét, a Város érdekében fejlesztések minél szélesebb körű kiaknázása.

A civil szférának is aktív a jelenléte. Több bejegyzett civil szervezet, egyesület, alapítvány tevékenykedik településünkön. Az egyházak, mint hagyományos közösségteremtő szervezetek szintén jelen vannak, katolikus és református egyházközség is van Kenderesen. Agrártelepülés lévén, a helyi gazdák önszerveződő fóruma a helyi gazdakör.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Etnikai konfliktusok nincsenek a településünkön.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Kenderes város lakói az adományozási lehetőséget szervezett keretek között a Kenderesi Gondozási Központ, Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat segítségével valósítják meg, illetve a legtöbben közvetlenül a rászorulóknak nyújtanak adományokat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

2023. június 25. óta nincs roma nemzetiségi önkormányzat a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
- munkanélküliség	- foglalkoztatási programokban való részvétel ösztönzése,

	- munkaerő-piaci képzési programokban való részvétel ösztönzése
- rossz jövedelmi-vagyoni viszonyok	- a fentiekben foglaltak szerint programok, életviteli tanácsadás
- életmódból adódó és más jellegű egészségügyi problémák, alacsony halálozási átlagéletkor	- eü. felvilágosítás, felügyelet (házi orvosok, védőnői szolgálat, gyermekvédelmi szolgálat, családsegítő szolgálat)
- devianciák fokozott jelenléte (pl. viselkedészavarok, drog, alkohol, gyógyszerek)	- prevenció programok szervezése, minél fiatalabb életkorban - felvilágosító előadások szervezése
- kriminalizálódás	- lényeg a prevenció, minél fiatalabb életkorban - rendőri jelenlét erősítése a településen - rendőri intézkedések hatékonyságának fokozása - polgárőri tevékenység erősítése - BV intézményekből szabadultak visszailleszkedésének segítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Kenderes városban a 0-2 évesek száma 2020-ban az alábbiak szerint alakult:

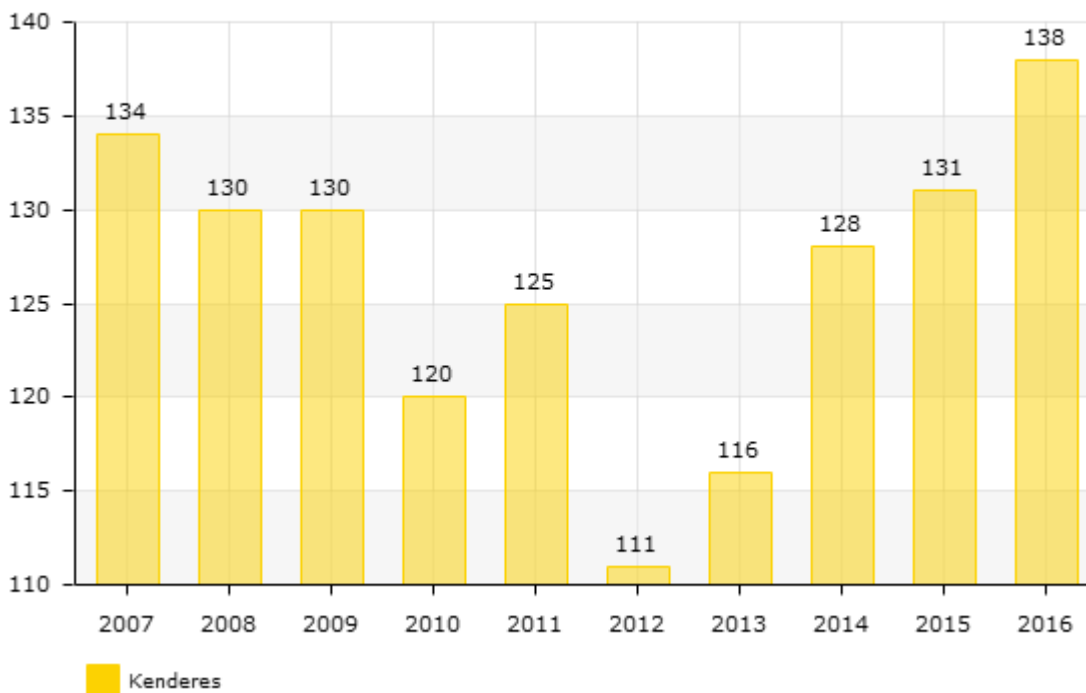
4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020) (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	2 135	2 244	4379	48,76%	51,24%

(férfiak TS 004, nők TS 006)					
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			116	2,65%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	300	316	616	6,85%	7,22%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	66	74	140	1,51%	1,69%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az alábbi diagram a 2007 és 2016 közötti időszakban mutatja meg az állandó népességből a 0-2 évesek számát (fő.) Sajnos a 2020-as adattal (116 fő) összevetve látható, hogy a 0-2 évesek száma ismét jelentősen csökkent.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekek helyzetét elsődlegesen befolyásoló tényező szüleik, családjuk társadalmi státusza. A gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása szempontjából fontos a családjuk életviszonyainak ismerete, szükségleteik felmérése, a hiányosságok feltárása.

A szükségletek ismeretében van lehetőség arra, hogy a családok, gyermekek a szükségletek kielégítése tekintetében egyenlő esélyekkel rendelkezzenek. Sajnos vannak olyan családok, ahol a gyermeki szükségletek nem, vagy csak részben kerülnek kielégítésre akár anyagi lehetőségek, akár megfelelő szülői magatartás hiányában. A helyi ellátórendszer feladata, hogy a gyermekek veszélyeztetettséget megelőzze, amiben különös szerepe van a köznevelési, az egészségügyi, a szociális, a közművelődési intézményeknek és az abban dolgozó munkatársaknak.

A védelemben vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. *Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételevel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket azonnal végrehajtható határozatával védelemben veszi. (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).*

A Gyvt. 5. § n) pontja szerint a **veszélyeztetettség** olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések egyike a védelemben vétel. A védelemben vétel esetén a gyámhatóság a gyermeket még nem emeli ki a családból, az intézkedés célja a veszélyeztetett gyermek családban való nevelkedésének elősegítése céljából a család helytelen életvezetésének megváltoztatása. A védelemben vett gyermek és szülei számára a gyámhatóság magatartási szabályokat ír elő. Ezek a gyermek veszélyeztetettségének enyhítését, megszüntetését célozzák, betartásuk kötelező.

A veszélyeztetett gyerekek számát növeli a gyakori deviáns magatartási formák előfordulása (pl.: bűnözés, alkohol és/vagy drogfogyasztás stb.), melyek hatással vannak a gyerekek szocializációjára is.

A gyermekek veszélyeztetettségét a magas számú igazolatlan iskolai hiányzás is okozza. Az 50 órát elérő igazolatlan iskolai hiányzás következménye a gyermek védelemben vételének az elrendelése mellett a családi pótlék szüneteltetése, mely újabb anyagi terhet ró a családra, de nem látszik az, hogy ez visszatartó erő lenne, hiszen a három hónapot magába foglaló felülvizsgálatok során a családi pótlék szüneteltetésének a megszüntetéséhez szükséges feltétel nem áll fenn, ami azt jelenti, hogy adott időszakban a tanulónak az igazolatlan iskolai hiányzása meghaladta az 5 tanórát. Emellett a fiatalkorú, vagy a gyermekkorú szabálysértést, bűncselekményt elkövetők esetében védelemben vételi és megelőző pártfogási ügyben eljárás indul. Jellemzően nem anyagi okok miatt kerültek a fiatalok a gyámhivatal látószögébe, jobban inkább garázdaság vétségének elkövetése, kábítószerrel való visszaélés okán, de lopási ügyben is indult eljárás, azonban nem élelmiszer vagy a létfenntartáshoz szükséges dolgok eltulajdonítását jelenti, mely akár a "megélhetési" bűnözést erősítené, hanem inkább élvezeti szerek lopását, engedély nélküli gépkocsivezetést.

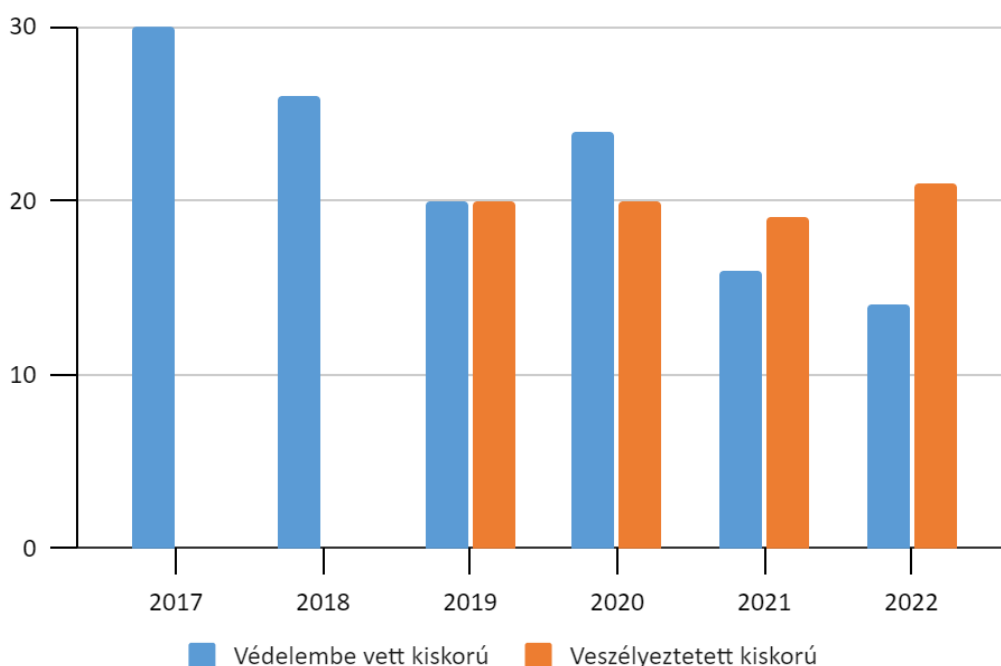
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek kortársaikhoz képest nagy lemaradásban vannak. A társas kapcsolatokban való viselkedés közösségi szabályainak alkalmazásában, a kommunikáció és szövegértés területeken a gyermekek egy csoportja nincs az életkorának megfelelő tudás birtokában.

A gyerekek és családok szociális hátrányainak csökkentése érdekében a Gyermekjóléti Szolgálat különböző programok megszervezésével és lebonyolításával igyekszik bevonni őket a megfelelő társadalmi életbe.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	30	n.a
2018	26	n.a
2019	20	20
2020	24	20
2021	16	19
2022	14	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú (fő)

A fenti táblázatból látható, hogy 2017 és 2022 között csökkent a védelembe vett gyermekek száma, azonban megnőtt a veszélyeztetett kiskorúak száma.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott kedvezményekre. Jogosultak köre:

Gyvt. 19.§ (2) bekezdése alapján „A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) a szociális vetítési alap összegének a 180%-át, ha*

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,*

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy*

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;*

b)* a szociális vetítési alap összegének 165%-át az a) pont alá nem tartozó esetben,*

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.”

A Gyvt. 20/A. § (2) bekezdése szerint „A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján*

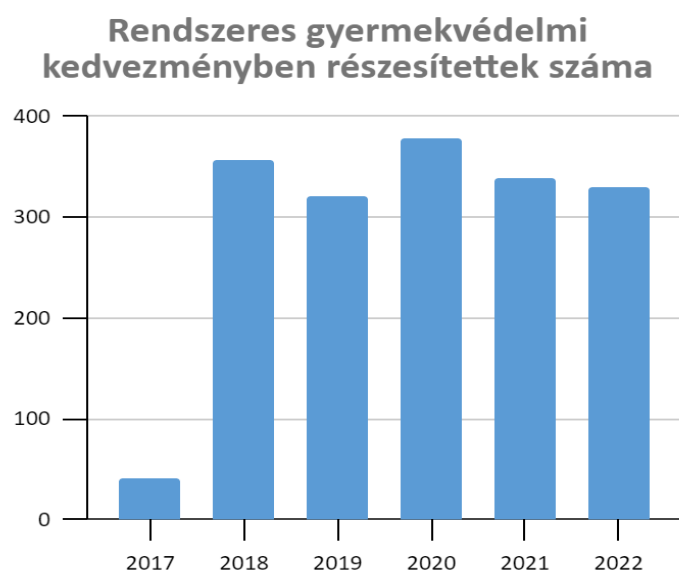
a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.”

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	40
2018	357
2019	320
2020	378
2021	339
2022	330

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A fenti táblázatból látható, hogy az elmúlt években a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma közel állandó, 330 körüli, míg 2016-ban 520 gyermek részesült a kedvezményben.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya.

Önkormányzatunk kiemelten támogatja a gyermeket nevelő családokat. Minden évben beiskolázási támogatással segíti az iskolakezdés időszakát, valamint anyagi lehetőségek függvényében a helyi általános iskolába járó gyermekeket ún. „jó tanulók” támogatásában részesítheti, továbbá a tanulmányi versenyeken részt vevő diákok jutalmazására is sor kerülhet.

Bár az árvaellátás nem tartozik az önkormányzati támogatások körébe, fontos anyagi támogatást jelenthet valamelyik szülő elhalálozását követően kialakuló családi helyzetben.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény alapján *árvaellátás*: az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás.

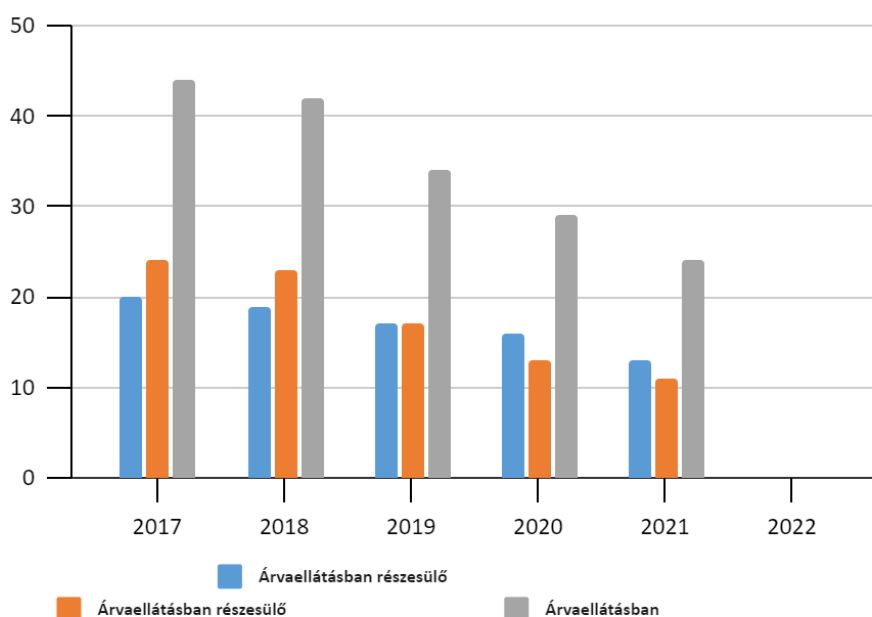
Árvaellátásra az a gyermek jogosult - ideértve a házasságban vagy az élettársi közösségben együtt élők egy háztartásban közösen nevelt gyermeket is -, akinek szülője megfelel a 46. §-ban az elhunyt házastársra meghatározott feltételeknek.

A következő táblázat mutatja a településen árvaellátásban részesülőket, nem szerinti bontásban is.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	20	24	44
2018	19	23	42
2019	17	17	34
2020	16	13	29
2021	13	11	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaellátásban részesülők száma

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A Gyvt. 21/B§ (1) bekezdése szerint: Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a)* a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

A Gyvt. 21/C §-a alapján A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést*

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a)* a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

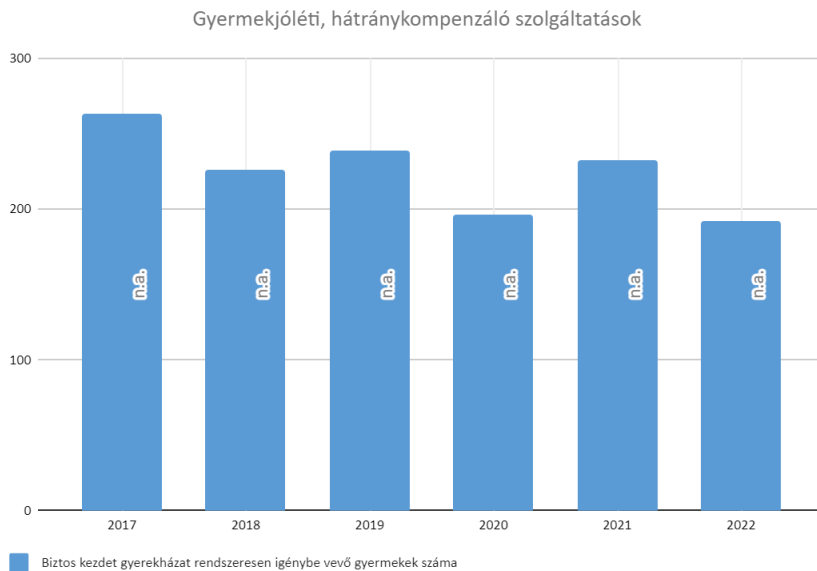
bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A szünidei gyermekétkeztetést igénylők szám az alábbiak szerint alakult a településen:

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	263
2018	n.a.	n.a.	n.a.	226
2019	n.a.	n.a.	n.a.	239
2020	n.a.	n.a.	n.a.	196
2021	n.a.	n.a.	n.a.	232
2022	n.a.	n.a.	n.a.	192

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A Települési Szolgáltató Rendszer nyilvántartása szerint 2023. december hónapban 10 fő felnőtt külföldi állampolgár állandó lakcíme Kenderes. Magyar állampolgársággal nem rendelkező kiskorú gyermek nincs a nyilvántartásban.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a védelme érdekében eljáró szakemberek -különösen a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetése érdekében - egységes elvek és módszertan alkalmazásával járjanak el. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen, továbbá, hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek megállapításai alapján a veszélyeztetettség okai között elsődleges a szociális helyzet elégtelensége és ennek elsődleges közege a szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

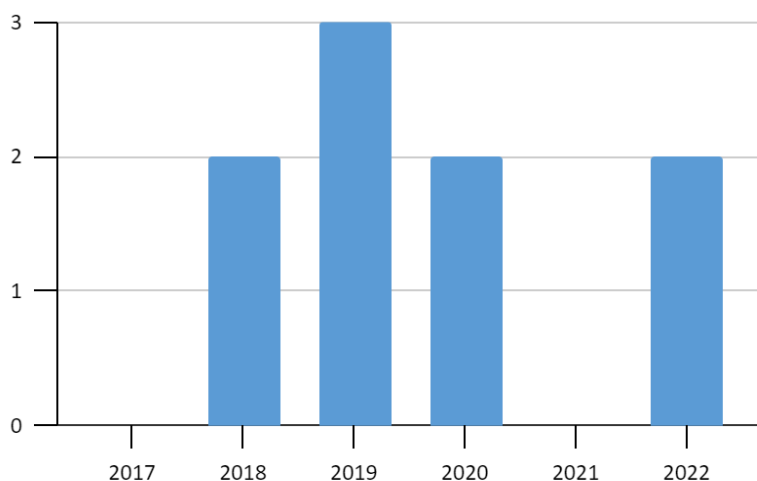
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnők egy települést, Kenderest látják el (a III. számú védőnői körzethez tartozik Bánhalma), három körzetre osztva. Két körzet betöltött, a harmadikat helyettesítésben látják el. Az I. körzethez tartozik a Szent Imre Katolikus Általános Iskola, a II. körzethez tartozik a Liliom Óvoda, a III. körzethez tartozik a Kenderesi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző iskola és Kollégium, melyekben iskolaegészségügyi feladatok ellátását végzik a vegyes körzeteket (területi-iskolai feladatokat) ellátó védőnők.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	3	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	2	n.a.	-
2022	2	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Védőnői álláshelyek (db)

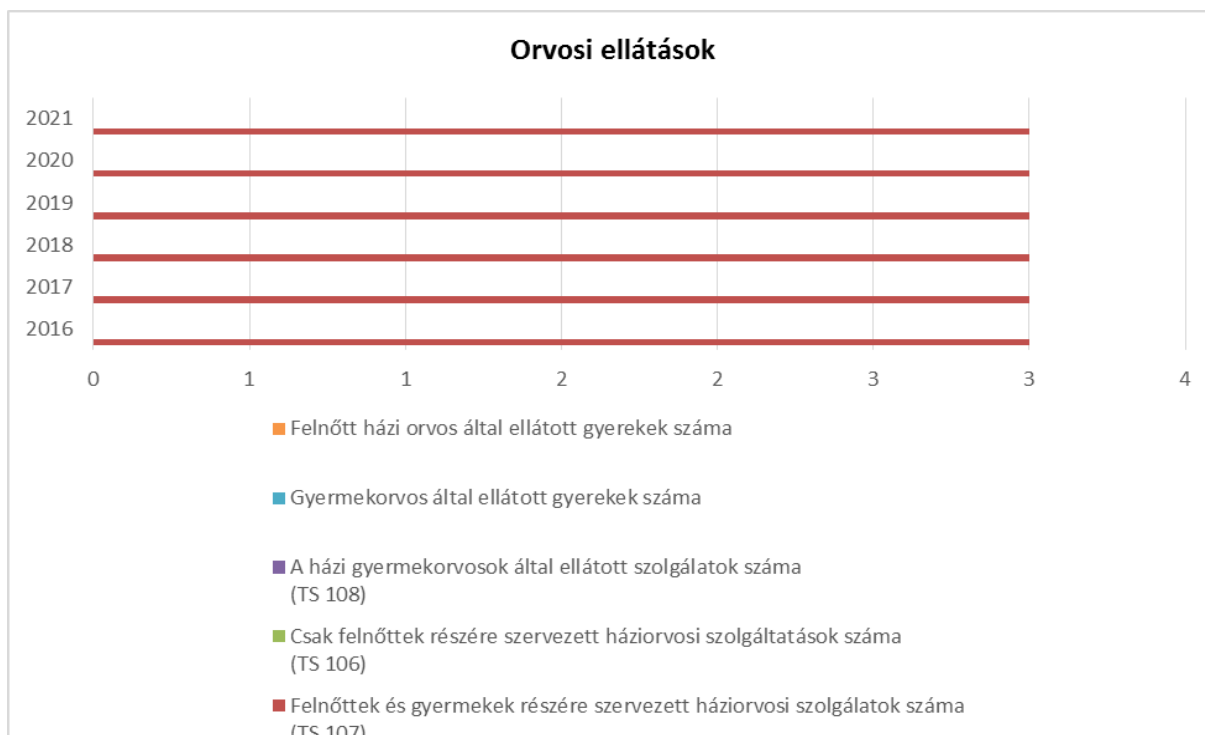
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Kenderesen három vegyes orvosi körzetben történik a felnőttek és gyermekek ellátása a körzetben rendelő házi orvosok által. **Gyermekszakorvosi ellátás Kenderesen nincs.**

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	3	0	0	n.a.	n.a.
2018	3	0	0	n.a.	n.a.
2019	3	0	0	n.a.	n.a.
2020	3	0	0	n.a.	n.a.
2021	3	0	0	n.a.	n.a.
2022	3	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen nem elérhetőek ilyen szolgáltatások, a gyakorlatban korai fejlesztés céljából a Pedagógiai Szakszolgálathoz fordulhatnak a gyermekek, illetve, aki megteheti, igénybe veheti Tiszafüreden a Dévény-tornát. A rendszer azonban leterhelt, és a szülőknek is gyakran gondot okoz az utazás.

d) gyermekjóléti alapellátás

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat mindennap rendelkezésére áll a település lakosságának, a Kenderes településhez tartozó Bánhalma településen is igyekszik- a körülményekhez képest- szolgáltatást nyújtani. Ügyfélfogadási időben különböző ügyintézkésekben igyekszik segíteni, ezen kívül szabadidős programok szervezésével(nyári tevékenységek, programok szervezése a Szolgálatnál ellátásban lévő gyermekeknek, Karácsonyi ünnepség, Gyereknap, stb) családlátogatások, adományok szervezése,-osztása, szünidei gyermekétkeztetés igénylésében segítségnyújtás, jelzések fogadása-lereagálása, tájékoztatás nyújtás, szakmaközi konferenciák szervezése/lebonyolítása, éves gyermekvédelmi tanácskozás összehívása, esetmegbeszélések, stb. Bár 2016 óta a nevelésbe, utógondozásba, védelembe vett gyerekek átkerültek a Gyermekjóléti Központokba, a mindennapi kapcsolattartást, ügyintézkést, családlátogatást ugyanúgy a Szolgálat végzi ezeknél a családoknál. A Központ eszménedzserével szinte mindennapos kapcsolatot tart fent, havonta közös

családlátogatásokat végeznek, havonta esetmegbeszéléseket tartanak. A Gyermekjóléti Szolgálat működteti a Jelzőrendszert, tartja a tagjaival a kapcsolatot, lehetővé téve az információáramlást/cserét.

Kenderesen 2019. szeptember 1. napjával valósult meg a mini bölcsőde, mely 7 fő gyermeket tud fogadni. Jelenleg maximális kihasználtsággal működik, azok a gyermekek, akiket nem tudnak felvenni, várólistára kerülnek, vagy lehetőség van Kisújszállásra átvinni őket bölcsődébe. Önkormányzatunk törekszik arra, hogy a Kenderes, Dózsa György út 1. szám alatti épület (mini bölcsőde) pályázat útján bővítésre kerüljön egy normál bölcsődei csoportszobával és a hozzá kapcsolódó kiszolgáló helyiségekkel.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	7	7	0	0
2021	0	0	0	0	7	7	0	0
2022	0	0	0	0	7	7	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

e) gyermekvédelem

2022.évi statisztika alapján alapellátásban 46 főt gondozott a Szolgálat, védelembe vett 13 fő volt. A védelembe vett gyerekek a Karcagi Szociális Szolgáltató Központhoz tartoznak, de ugyanúgy foglalkozik velük a Szolgálat. Kapcsolattartás, családlátogatás, előírt gondozási tervek betartása-aláírtása, családi pótlék levásárlása.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A jogi segítségnyújtás és áldozatsegítés feladatait a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Igazságügyi Osztálya (5000 Szolnok, Ady Endre út 35-

37.) látja el. A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény alapján a peren kívüli ügyekben a szociális helyzetük miatt rászorult állampolgárok ingyenes vagy kedvezményes feltételek mellett kaphatnak segítséget, szakszerű jogi tanácsadást jogaik megismeréséhez, érvényesítéséhez, jogvitáik megoldásához, illetve a különböző beadványok elkészítéséhez. Egyszerűbb megítélésű ügyekben bárki számára díjmentes felvilágosítást nyújt, törvényben meghatározott esetekben, engedélyező határozattal, rászorultsági kategóriához igazodva vehetik igénybe az ügyfelek a jogi segítők – ügyvédek – szolgáltatását 3 hónapon belül.

Áldozatsegítés érdekérvényesítés elősegítése, azonnali pénzügyi segély, áldozati státusz igazolása, tanúgondozás, védett szálláshely biztosítása. Alapja a bűncselekmények áldozatainak segítségéről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. tv.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

1. Egészségfejlesztés

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola Pedagógiai programja szerint a teljes körű iskolai egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres végzését jelenti:

- **egészséges táplálkozás megvalósítása (bekapcsolódás az iskolagyümölcs, iskolatej programba);**
- **mindennapi testnevelés/testedzés minden gyermeknek;**
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (éneklés, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok stb.);
- egészségfejlesztő iskolai programok, szabadidős közösségi mozgásprogramok megvalósítása a tanulók egészségének védelme, valamint az egészséges életmód és a testmozgás iránti igény viselkedésbe épülése érdekében.

2. Sport, szabadidős és szünidei programok

Az általános iskolás diákok összesen heti 50 testnevelésórán vesznek részt, minden osztálynak heti 5 testnevelésórája van. Ezeket az órákat felsőben két szakképzett pedagógus, alsóban pedig a tanítók tartják. Jó idő esetén maximálisan igénybe tudják venni a diákok a sportudvart, ahol lehetőség van labdajátékokra, futásra, és távolugrásra alkalmas hely is ki van alakítva. Rossz idő esetén a felsősök a tornatermet, az alsósok pedig a tornaszobát használják. Mind a tornaterem, mind a tornaszoba teljes mértékben ellátott különböző sporteszközökkel, melyek egy részét korábbi pályázatok, nagy részét pedig az előbb említett nagy felújítás keretében vásároltuk, így diákjaink tanításához valamennyi szükséges sporteszköz rendelkezésre áll.

Tömegsport foglalkozásokra is lehetőség van az iskolában, heti 5 órában tartanak a pedagógusok ilyen jellegű foglalkozásokat, melyeken elsősorban a futball a kedvelt sportág, még a lányok körében is.

A Diákönkormányzat vagy a munkaközösségek által szervezett rendszeres délutáni sportrendezvények biztosítanak még több lehetőséget az általános iskolás korú diákok mozgásigényének kielégítésére.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 13/A. § (1) bekezdése alapján a szünidei gyermekétkeztetés keretében a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban együtt: települési önkormányzat) a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről gondoskodik. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható.

Szünidei gyermekétkeztetésben részesülők száma

	Étkeztetett gyermekek száma átlagosan (fő)			
<i>Szünet</i>	2020.	2021.	2022.	2023.
Tavaszi	133	108	76	60
Nyári	115	106	128	121
Őszi	131	153	elmaradt	77
Téli	159	150	58	n.a.

A köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre. A tankönyveket – amennyiben ez lehetséges – a tanulmányi rendszeren keresztül elektronikus könyv formátumban is szabadon közzé kell tenni.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről.

j) előnyben részesített hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Intézményesített rendszere nincsen, a célcsoportokra valamennyi intézmény kiemelt figyelmet fordít.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyermekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

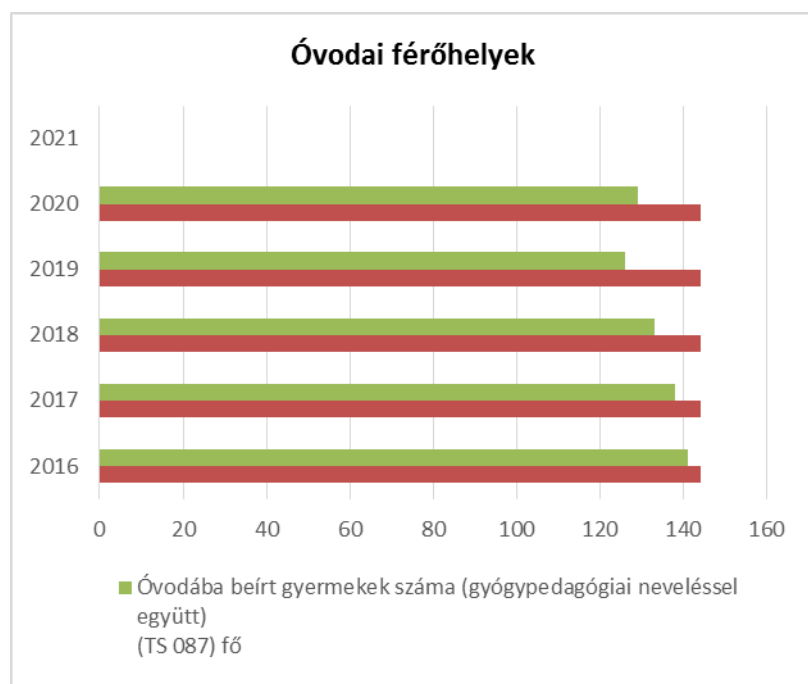
4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	144	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	6	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:00-17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	nincs	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	13	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	6	0
Kisegítő személyzet	3.	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

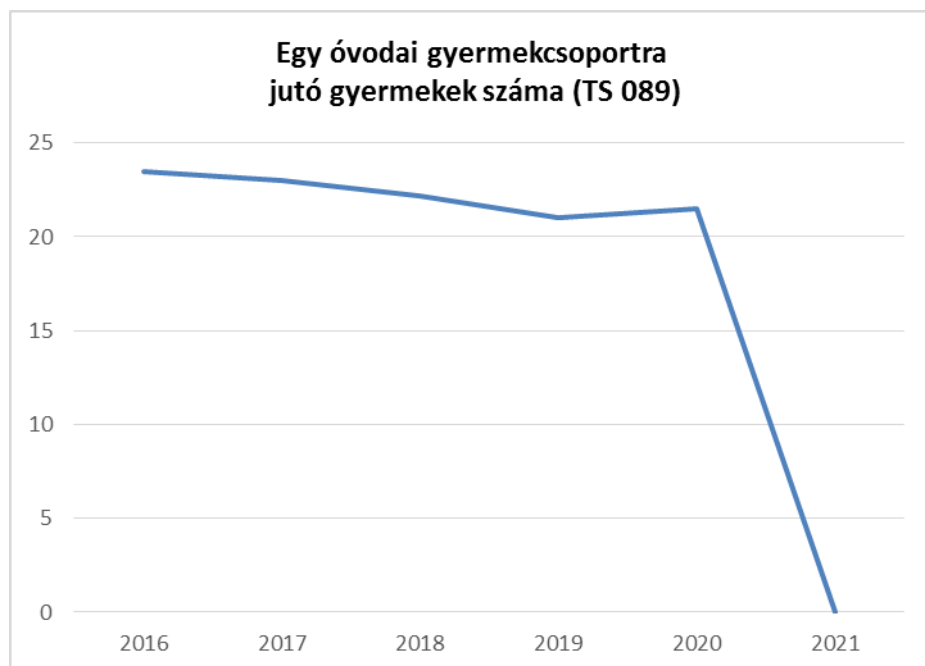
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	6	144	1	141	0	0	24
2017	6	144	1	138	0	0	23
2018	6	144	1	133	0	0	22
2019	6	144	1	126	0	0	21
2020	6	144	1	129	0	0	22
2021	6	144	1	n.a.	0	n.a.	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Liliom Óvoda

Az intézmény tanulói összetételére vonatkozó 2022. évi adatok.

Óvodáztatás

Óvodai intézmények száma	1
Óvodai feladatellátási helyek száma	1
Óvodai férőhelyek száma	144
Óvodába beíratott gyermekek száma	125
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	37
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	8
Az óvodába be nem íratott 3. életévüket betöltött gyermekek száma	-
Az óvodába be nem íratott 3 életévüket betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	-
Gyógypedagógiai nevelésben részesülő óvodás gyermekek száma	-
Az óvodai gyermekcsoportok száma	6

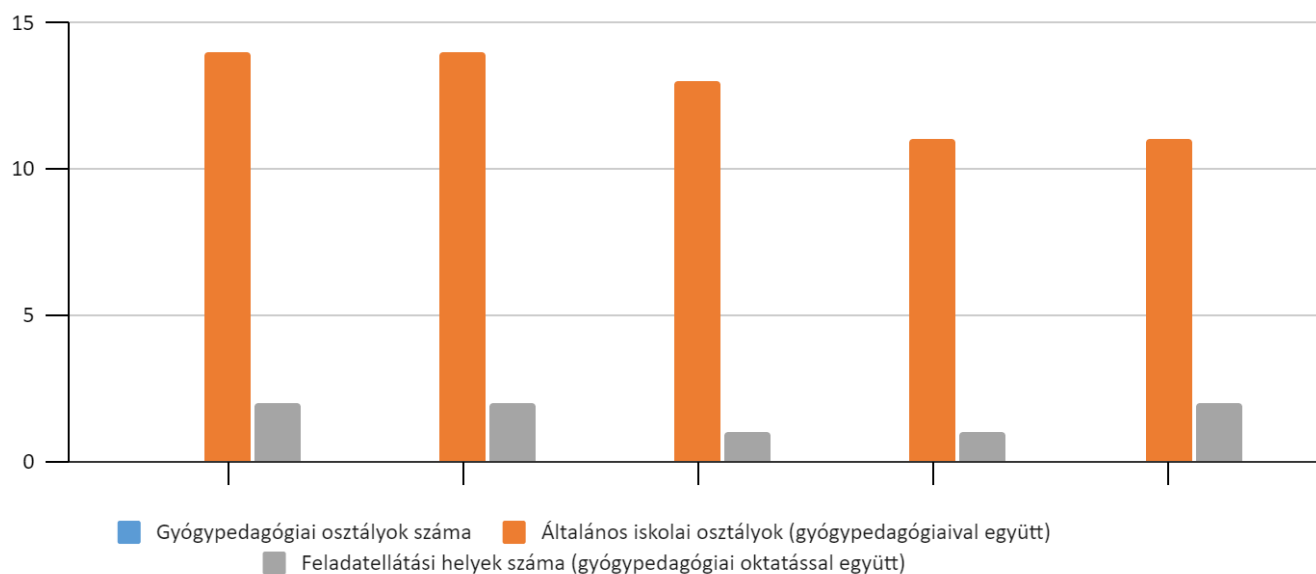
Általános iskola

Általános iskolai intézmények száma:	1
Általános iskolai feladatellátási helyek száma	2
Általános iskolai osztálytermek száma	17
Az általános iskolai osztályok száma	10
Általános iskolai tanulók száma (egyéni tanrend szerint tanulókkal együtt)	194
Általános iskolai egyéni tanrend szerint tanulók száma	-
Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma	7
Gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók száma	-
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	68
Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	49
Általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma	18
8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban	31
A napközis tanulók száma az általános iskolában	54
Átmeneti és tartós állami nevelésbe vettek száma	-

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	14	2	17,00	0,00
2018	0	14	2	16,21	0,00
2019	0	13	1	15,92	0,00
2020	0	11	1	17,73	0,00
2021	0	11	2	17,55	1,55
2022	0	10	2	19,4	

Általános iskolák adatai - gyógypedagógia

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	27
2018	42
2019	31
2020	26
2021	20
2022	0

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Óvoda:

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	138	46	33,33
2018	133	45	33,83
2019	126	26	20,63
2020	129	33	25,58
2021	124	37	29,84
2022	125	45	36

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Pedagógiai Programban is szerepel a HH gyermekek integrált óvodai nevelése. Nevelési gyakorlatuk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul, azon gyermeki jog érvényesítésével, hogy minden gyermeknek biztosítani kell a neki megfelelő gondoskodást, nevelést, ami igazodik egyéni szükségleteihez szocio- és szubkulturális háttéréhez életkori és egyéni sajátosságaihoz fejlődési üteméhez.

Kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a gyermeket elfogadás, befogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze.

Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel pedagógiai gyakorlatunkkal biztosítják az esélyegyenlőséget, a hozott hátrányok kompenzálását. Az óvodai élet minden területén kiemelt figyelmet fordítanak a kommunikációs nevelésre, az érzelmi nevelésre, szocializációra. Kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, a társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése.

Szervezési feladatuk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, az igazolatlan hiányzások minimalizálása.

Szent Imre Katolikus Általános Iskola:

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulók versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a probléma megoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

A tehetséggondozás szervezeti formái:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- emelt óraszámú és a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása;
- a tehetséggondozó foglalkozások;
- a szakkörök, második idegen nyelv tanulása;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás segítése;
- a témához kapcsolódó pályázati lehetőségek kihasználása.

2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Az iskolába járó gyermekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások segítenek, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan oldják meg.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- a lemaradás okainak leküzdésében segítségnyújtás,
- a tanulás tanítása,
- a kommunikációs képességek fejlesztése,
- fokozottabb ellenőrzéssel a rendszeres tanulásra szoktatás.

3. A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

Az oktatás hatékonysága érdekében nagy hangsúlyt fektetnek a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal való egyéni bánásmódra. E két kategóriába tartozó tanulóknak egyénre szabott fejlesztési tervet kell készíteni, amely a pszichológiai és logikai elemzések és okkeresések utáni segítség módzatainak rögzítését jelenti. Ezt a munkát a nevelő részben az órán, részben külön konzultáció, egyéni foglalkozás formájában végzi.

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§ 23. pontja alapján meghatározott sajátos nevelési igényű tanulók közül a következő csoportokat látja el az iskola:

- mozgásszervi fogyatékos,
- enyhe értelmi fogyatékos,
- beszéd fogyatékos,
- több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulókat.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott „Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve” alapján szervezik meg.

A pszichés fejlődési zavar miatt a nevelési-tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott, a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanulók közös nevelése-oktatása integráltan a többi tanulóval együtt történik. Az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesése, fejletlensége, lassúbb ütemű és alacsonyabb szintű fejleszthetősége, a korrekciós, habilitációs, rehabilitációs és terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé. A heti kötelező órán felül, egyéni és/vagy kiscsoportos foglalkozások szakértői vélemény, szakvélemény javaslata szerint egyéni fejlesztési terv alapján valósulnak meg. Az iskola a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók egyéni fejlesztésében közreműködő pedagógus évente legalább egy alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét. A tanulók teljesítményének értékelése a szakértői véleményben, szakvéleményben meghatározottak alapján történik.

Gyógypedagógiai nevelés, oktatás

SNI gyermekek, tanulók létszáma összesen:		7
ebből	Enyhe fokban értelmi fogyatékos	4
	Beszéd fogyatékos	2
	Kevert specifikus fejlődési zavar	1
	A szakvélemény alapján a többi tanulóval közösen is részt vehet az iskolai nevelésben, oktatásban	7

Az iskolában az országos átlagot nem haladja meg az SNI tanulók többi tanulóhoz viszonyított aránya, a számuk az elmúlt években jelentősen csökkent. Több tanulónál nem igazolódott a sajátos nevelési igény, a tanulók egy része pedig a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő kategóriába került.

Az SNI tanulók számára biztosított szolgáltatások, ellátások megfelelnek a törvényességi és szakmai követelményeknek.

A pedagógusok tanmenetükben külön tervezik ezen tanulókkal való foglalkozás módszereit, tanórákon differenciáltan foglalkoznak velük, ezzel is elősegítve a sajátos nevelési igényű tanulók inkluzív oktatásának megvalósítását.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	238	114	47,90
2018	227	121	53,30
2019	207	83	40,10
2020	195	86	44,10
2021	193	94	48,70
2022	194	117	60,30

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Lemorzsolódás aránya az intézményben

	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók/Egyéni tanrend szerint tanuló aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	össz- létszámon belül	HH / HHH- tanulók körében	össz- létszámon belül	HH / HHH- tanulók körében	össz- létszámon belül	HH / HHH- tanulók körében
2018/2019	3,2%	1,4 / 0,9%	0%	0%	3,2 %	3,7 / 2,8%
2019/2020	3,9%	1,5 / 1,0%	0%	0%	5,9 %	2,9 / 1,0%
2020/2020	2,6%	2,1 / 0,5%	0%	0%	20,2 %	8,8 / 4,1%
2021/2022	7,3%	4,7 / 2,6%	0%	0%	28,0 %	16,1 / 4,7%
2022/2023 (tervezett)	5,0%	3,1%	0%	0%	25 %	10%
2023/2024 (tervezett)	4,0%	2,1%	0%	0%	20 %	8%

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvoda:

A gyermekek nyelvi, mozgási és értelmi lemaradásának korrekciója egyéni és mikrocsoportos foglalkozások keretében speciális szakemberek bevonásával történik.

Az SNI-s és BTMN-s gyerekekkel az utazó gyógypedagógus, logopédus, tiflopedagógus foglalkozik. Rendszeresen heti beosztás alapján. Sok a fejlesztést igénylő gyermek, azonban mindenki ellátását nem tudják biztosítani.

Esélyteremtő program: Óvodai nevelést támogató program. Az intézmény fejlesztését segíti elő, mely a HH és HHH gyermekek felzárkóztatását támogatja. Az intézmény bútorzatának és fejlesztő eszközeinek bővítését teszi lehetővé.

Játékokra ezen belül fejlesztő játékokra folyamatosan szükségük van (elhasználódnak, cserélni kell).

Szent Imre Katolikus Általános Iskola:

Az intézményben rendelkezésre állnak a megfelelő személyi és tárgyi feltételek az SNI tanulók tanórai és egyéni fejlesztésére is. Egy főállású gyógypedagógus heti 17 órában, valamint egy logopédus heti 2 órában fejleszti a sajátos nevelési igényű tanulókat. A foglalkozások helye az iskola két fejlesztő szobája.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Nincs ilyen jelenség.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Egy általános iskola van Kenderesen, így eltérés nincs.

e) előnyben részesített hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

Szent Imre Katolikus Általános Iskola:

Az iskola hátránykompenzáló juttatást nem tud biztosítani a gyermekeknek. Pedagógiai programuknak megfelelően a szociális hátrányokat igyekeznek enyhíteni.

Hátrányt csökkentő tevékenységeik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- integrációs és képességkibontakoztató felkészítés;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- szoros kapcsolat a gyámügyi hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek,
- fejlesztő foglalkozások.

Kenderes Városi Önkormányzat a szociális ellátásokról szóló rendeletében óvoda-, illetve iskolakezdési támogatást nyújt a kenderesi lakóhellyel rendelkező szülők részére a benyújtott számla ellenértékéig, de legfeljebb 10.000 Ft összegben. A helyi általános iskolában tanuló, 4,5 vagy afölötti tanulmányi átlaggal rendelkező diákok szülei részére félévente 10.000 Ft tanulmányi támogatást, illetve a tanulmányi versenyeken eredményesen szereplő diák szülei részére 10.000 Ft juttatást állapíthat meg évente egy alkalommal.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0		75	26	4	27
2018	0		48	18	0	0
2019	0		40	14	0	0
2020	0		10	3	0	0

2021	0		9	3	0	0
2022	0		15	7	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

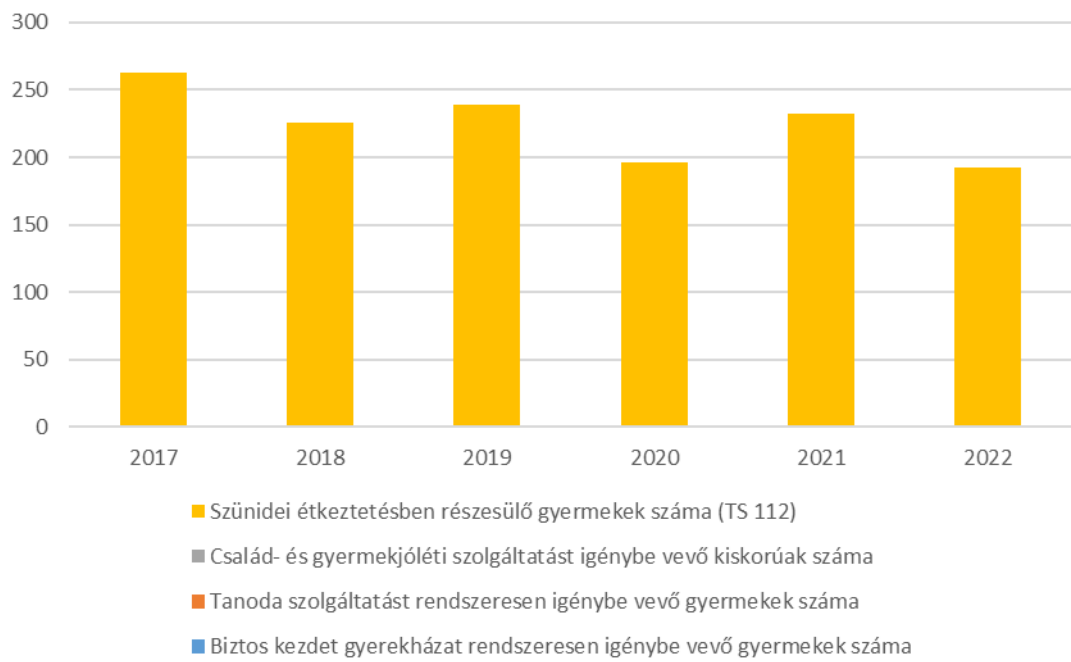
4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	177	86
2018	128	90
2019	176	64
2020	187	50
2021	211	65
2022	169	115

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	263
2018	n.a.	n.a.	n.a.	226
2019	n.a.	n.a.	n.a.	239
2020	n.a.	n.a.	n.a.	196
2021	n.a.	n.a.	n.a.	232
2022	n.a.	n.a.	n.a.	192

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekszegénység	Szülők munkához jutási lehetőségeinek, erőforrások feltérképezése. Pályaorientációs tanácsadások.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma változatlan	Szülők munkához jutási lehetőségeinek, erőforrások feltérképezése. Családon belüli erőforrások feltérképezése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban, emiatt a kettős (többes) szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára.

A kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

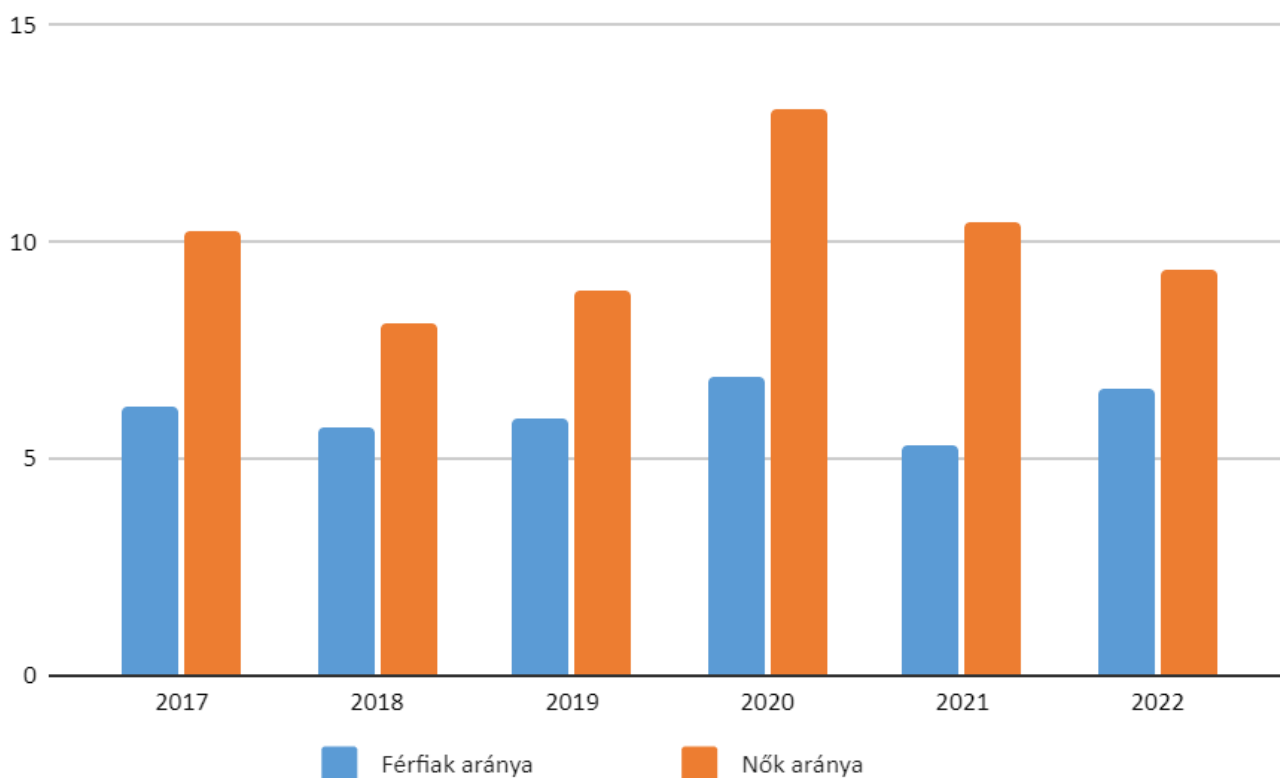
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők foglalkoztatását alapvetően befolyásoló tényező, hogy van-e gyermeke. A kisgyermekes szülők munkavállalását nehezíti a kevés helyi munkalehetőség, mivel egyszerre van jelen a munkahely-, és a nem szokványos foglalkoztatási formák hiánya. Kevés a részmunkaidős és a távmunka, a rugalmas munkaidő alkalmazása. A kisgyermekes anyák a megnövekedett családi feladatok, a láthatatlan munka (háztartásvezetés) mellett akkor tudnak nagyobb eséllyel helytállni a munkahelyükön is, ha azok rugalmas lehetőségeket tudnak ajánlani számukra addig, amíg a gyermek kicsi. Ez több odafigyelést igényel mindkét féltől, a munkaadóktól és a munkavállalóktól is.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	6,21	10,26	8,24%
2018	5,74	8,13	6,94%
2019	5,93	8,90	7,42%
2020	6,86	13,06	9,96%
2021	5,31	10,43	7,87%
2022	6,60	9,33	7,97%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A GINOP Plusz 4.1.1 program (30 évnél fiatalabbakat célozza) elindult 2023. november 1-től és a gyakorlati megvalósulásnál tart. A TOP Plusz 3.1.1 program (30 évnél idősebbeket célozza) 2023. december 01-től indult. A GINOP 3.1.1 Program (30 évnél idősebbeket célozza) előre láthatólag 2024 januárban indul.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetősége a település és agglomerációja kínálja munkahelyeken alacsony. Elsősorban az önkormányzat és intézményeinek közfoglalkoztatási programjaiban kapnak feladatot, illetve az indított képzéseken, programokban vesznek részt. A mezőgazdasági idénymunka nyújthat még némi pénzkereseti lehetőséget az alacsony iskolai végzettségűek számára, illetve a Jászságban, illetve Budapest vonzáskörzetében.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nem áll rendelkezésünkre adat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A helyi „Mini Bölcsőde” 2019. szeptember 1 napjától nyitotta meg kapuit, 7 fő 20 hetes kort betöltött gyermeket tud fogadni a Kenderes, Dózsa György út 1. szám alatt. Ezzel is tudjuk támogatni az édesanyák mielőbbi munkába állását.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Családon belüli erőszakról nincsenek pontos adatok helyi szinten. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 2020. január 1-jén hatályba lépett módosításával – ezen naptól – a korábban a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási hivatal hatáskörébe tartozó családvédelmi koordináció a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe került át. A családvédelmi koordinációért felelős szerv a *bántalmazottat kérelmére személyesen meghallgatja*. Ebben az esetben a bántalmazó meghallgatására is sor kerül azzal, hogy a bántalmazott kérelmére a bántalmazót és a bántalmazottat külön-külön kell meghallgatni. A bántalmazott kérelmére arról is megfelelően gondoskodni kell, hogy a bántalmazó a személyes meghallgatást közvetlenül megelőző és azt közvetlenül követő időben se léphessen kapcsolatba a bántalmazottal.

A hozzátartozók közötti erőszak, vagy annak veszélye miatt *tett jelzés fogadását követően a bántalmazottat és a bántalmazót személyes meghallgatás érdekében történő megjelenésre hívhatja fel*. A bántalmazó és a bántalmazott köteles a családvédelmi koordinációért felelős szerv felhívásában megjelölt helyen és időpontban megjelenni. A bántalmazott védelmére a fentebb leírt szabályok – a személyes meghallgatásra történő megjelenésre felhívás esetén is – megfelelően irányadóak. A bántalmazót tájékoztatni kell a meghallgatás során a hozzátartozók közötti erőszak folytatásának következményeiről.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv *tájékoztatást ad a bántalmazottnak* a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható intézkedésekről, a bántalmazottat megillető jogosultságokról, a család és a gyermekek védelmét szolgáló szociális intézményrendszeréről és szolgáltatásokról, valamint arról, hogy a hozzátartozók közötti erőszak miatt helye van-e büntető- vagy szabálysértési eljárás megindításának, továbbá a hamis vád következményeiről. A bántalmazott kérelmére a családvédelmi koordinációért felelős szerv gondoskodik arról, hogy a bántalmazott jogi, egészségügyi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget kapjon. Tájékoztatja a bántalmazottat és a bántalmazót az igénybe vehető terápiás kezelésekről és más segítségnyújtási, konfliktuskezelő lehetőségekről. Ezek eléréséhez igény szerint segítséget ad. Az elmúlt 3 évben beérkezett jelzések száma: 18 db.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A Kenderesi Gondozási Központ, Család-és Gyermekejóléti Szolgálathoz, ha jelzés érkezik vagy a krízishelyzetben lévő keresi meg az intézményt, lehetőség szerint felveszik a kapcsolatot a Gyermekek Átmeneti Otthona, Anyaothtonok, Családos Szállók és a Jász- Nagykun Szolnok Vármegyei Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Szolnoki Családok Átmeneti Otthonával és a Kunmadarasi Gyermekek Átmeneti Otthonával.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzati fenntartásban lévő intézmények vezetői jelenleg kizárólag nők, így a helyi közélet szempontjából mindenféleképpen aktív rétegnek tekintendők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Mint már fentebb is említettük, településünkön és környékén nehezebb az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedésének az esélye, mint az ugyanilyen kritériummal rendelkező férfiaké, mivel lényegesen kevesebb az olyan üzem, ahol kimondottan női munkaerőt foglalkoztatnak nagyobb számban. A munkahelyteremtés ennek a célcsoportnak is kiemelten fontos lenne.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedése problémás településünkön, illetve vonzaskörzetében.	Munkahelyteremtés. Pályaorientációs tanácsadás. Képzési programokba történő bevonás.
A gyermekes nők munkavállalási esélyeit növelni kell.	Munka világába történő visszatérés segítése. Családon belüli erőforrások feltárása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

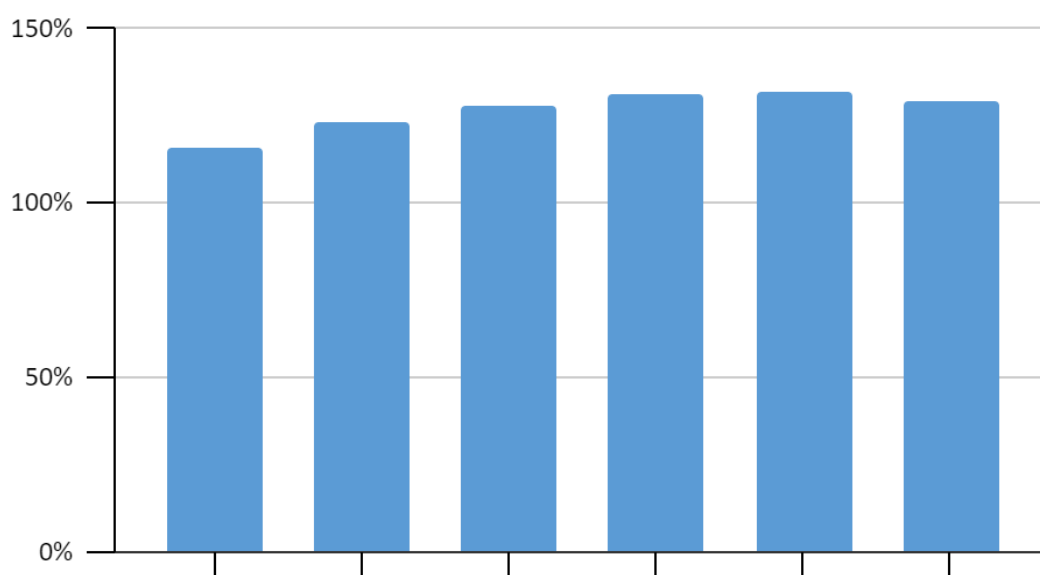
A demográfiai öregedés településünkön is megfigyelhető, hiszen folyamatosan nő az időskorúak aránya, így nem térünk el pozitív irányban az országos átlagtól. Jövedelmi helyzetüket tekintve elmondható, hogy a kenderesi idősek zömében kisnyugdíjasok, szociálisan rászorulóknak.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	763	659	115,78%
2018	780	634	123,03%
2019	793	622	127,49%
2020	808	616	131,17%
2021	815	619	131,66%
2022	813	630	129,05%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

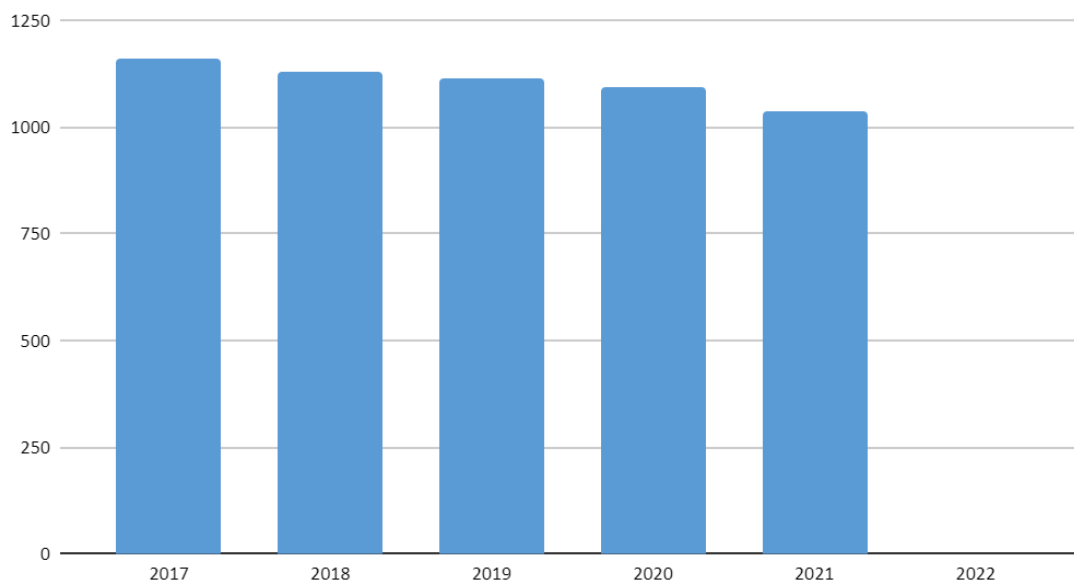

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

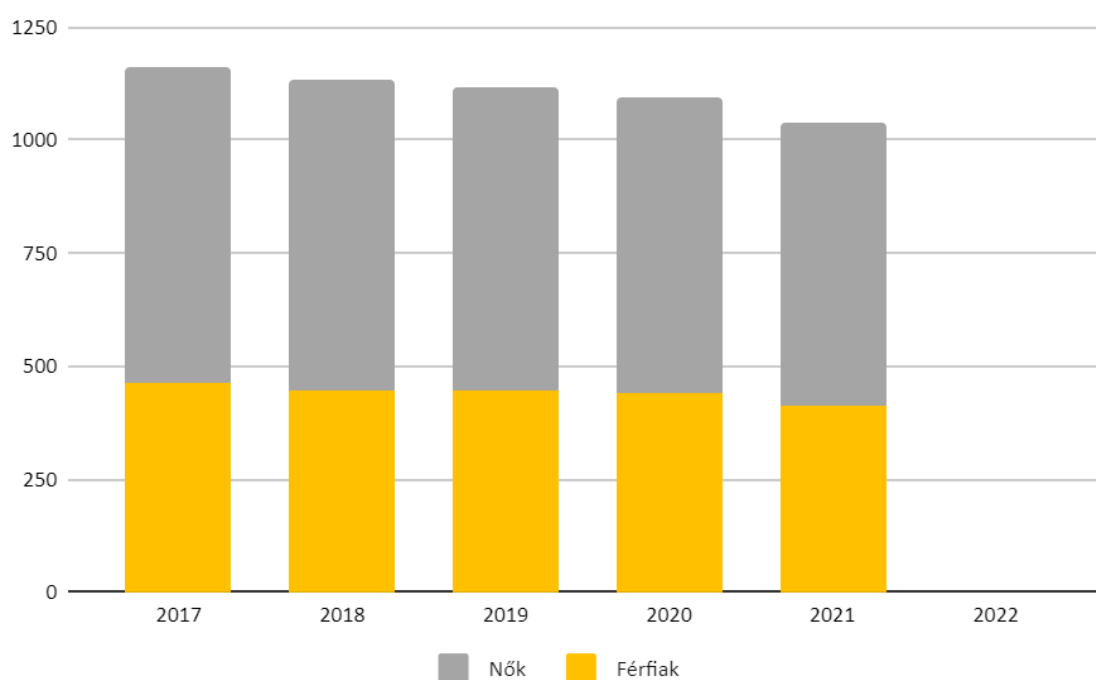
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	464	698	1162
2018	449	683	1132
2019	446	671	1117
2020	442	654	1096
2021	414	624	1038

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjasok száma

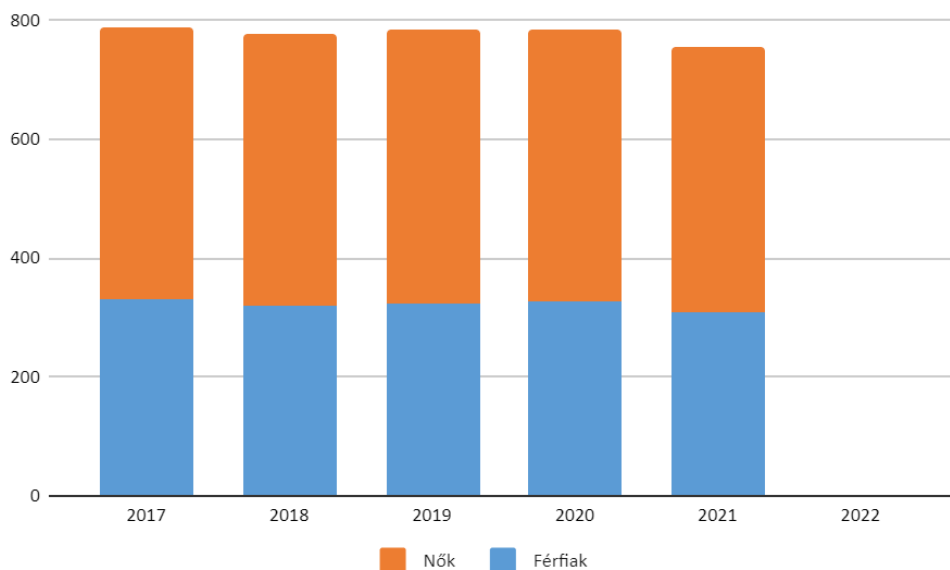

Nyugdíjasok nemek szerinti megoszlása

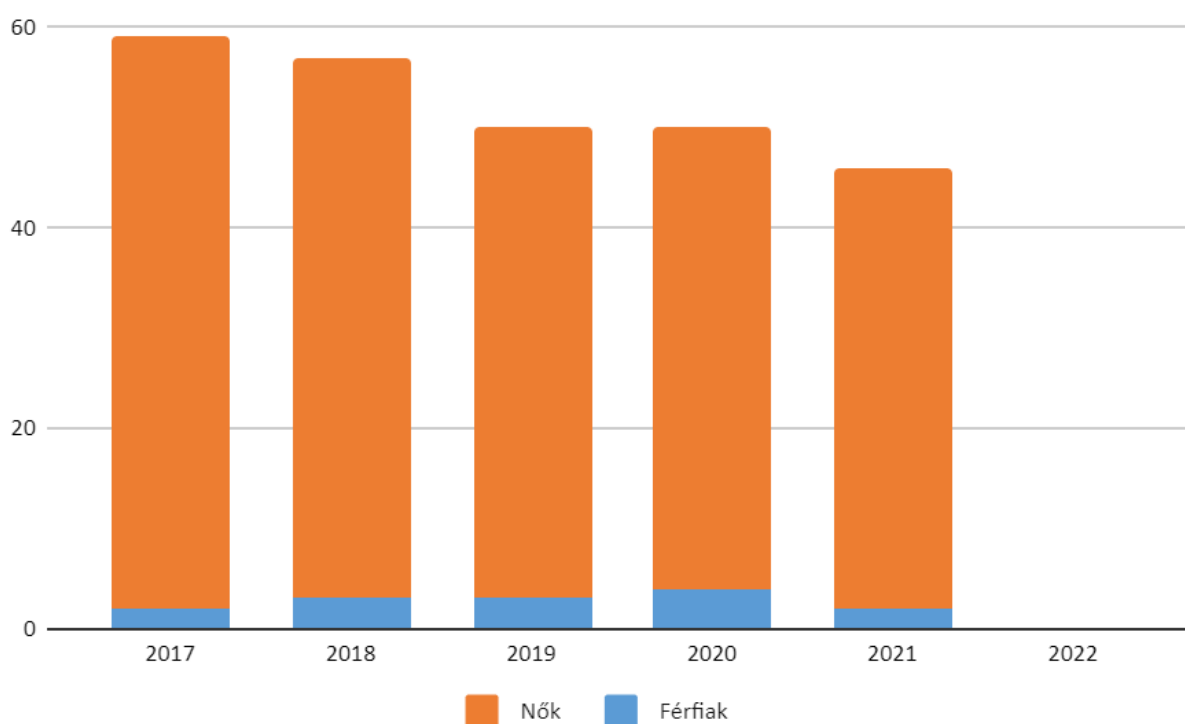

A diagramon és a táblázat adataiból jól látható, hogy a nyugdíjasok száma kis mértékben ugyan, de sajnos egyre csökken. Azonban az is jól megfigyelhető, hogy az összes nyugdíjas közül nagyobb a nők aránya. Ennek egyrészt lehet az a – korábbiakban vázolt- oka, hogy a férfiak rosszabb egészségi állapotban vannak, mint a nők, másrészt viszont a nők kedvezményes nyugdíjazása miatt is nőtt a számuk.

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Özvegyégi nyugdíjban részesülők nemek szerint

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Településünkön egyrészt a munkahelyek hiánya miatt, másrészt a család és a gyermekek fontossága miatt a nyugdíjas munkavállalók alkalmazása nem túl gyakori.

b) **tevékeny időskor élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen**

Az idősebb korú (50 év feletti) munkavállalók munkaerőpiacra történő visszajutását a GINOP 3.1.1, valamint a TOP Plusz 3.1.1 programok segítik.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A hátrányos megkülönböztetés felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz, éppen ezért csak következtethetünk a létezésére. A szakirodalomból tudjuk, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya és a közmunka program lehetőséget biztosít a nyugdíj előtt álló idősebb korosztály munkavállalásában (képzések, új szakmákban való elhelyezkedés).

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	257	214	224	292	225	226
41-45 év (TS 042)	Fő	24	13	23	35	23	26
	%	9,34%	6,07%	10,27%	11,99%	10,22%	11,50%
46-50 év (TS 043)	Fő	35	27	29	27	20	20
	%	13,62%	12,62%	12,95%	9,25%	8,89%	8,85%
51-55 év (TS 044)	Fő	30	24	22	31	22	24
	%	11,67%	11,21%	9,82%	10,62%	9,78%	10,62%
56-60 év (TS 045)	Fő	22	25	26	34	25	18
	%	8,56%	11,68%	11,61%	11,64%	11,11%	7,96%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	17	23	30	29	36	34
	%	6,61%	10,75%	13,39%	9,93%	16,00%	15,04%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

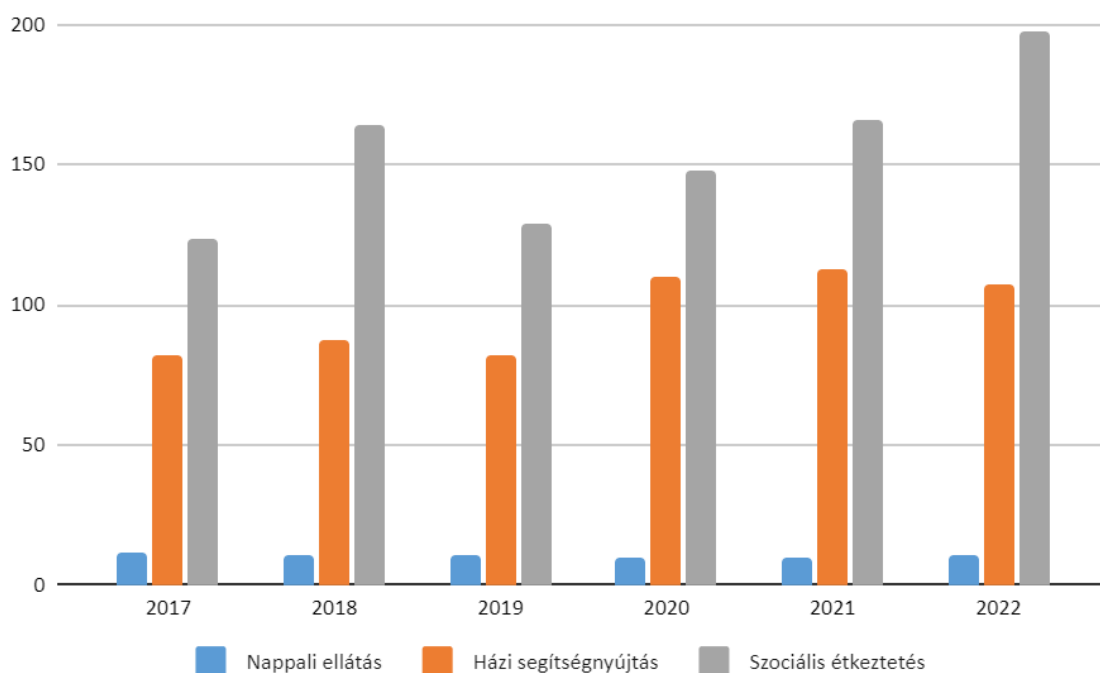
A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokat az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	763	12	82	123
2018	780	11	87	164
2019	793	11	82	129
2020	808	10	110	148
2021	815	10	113	166
2022	813	11	107	197

Forrás: TeIR, KSH

Ellátások

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	464	698	1162
2018	449	683	1132
2019	446	671	1117
2020	442	654	1096
2021	414	624	1038
2022	n.a	n.a	0

Forrás: TeIR, KSH Tsta

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Városi Könyvtár és a Móricz Zsigmond Művelődési Ház programjaihoz jó hozzáférés biztosított, valamint az idősgondozás keretében a kifejezetten időseknek szóló kulturális programok is elérhetőek a célcsoport számára.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. Az igény az informatikai jártasságra a célcsoport részéről egyre nagyobb, mely betudható az internet elterjedésének, de megemlítendő a családtagok elköltözésének, munkavállalás miatti távolság esetén a kapcsolattartás egyik módjának is.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Gondozási Központ szervezésében megvalósuló programok, Civil szervezetek különböző rendezvényei.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elmagányosodás	Idősek ellátását biztosító intézményrendszer fejlesztése, Idősek civil szerveződései létrejöttének fokozott támogatása
Informatikai jártasság hiánya	Informatikai képzetek szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 15-16. §-a mondja ki az alábbiakat: „A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

(2) A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

(3)* A munkáltató a fogyatékos személy munkához jutásának elősegítése érdekében - a felvételi eljárás során - köteles biztosítani az egyenlő eséllyel hozzáférhető környezetet.

(4)* A munkáltatót a (3) bekezdésben foglalt kötelezettség abban az esetben terheli, amennyiben

a) a megüresedett álláshelyet nyilvánosan meghirdette,

b) az álláshelyre a fogyatékos személy oly módon jelentkezett, hogy jelezte a meghallgatáshoz szükséges speciális igényeit, és

c) azok biztosítása a munkáltató számára nem jelent aránytalanul nagy terhet. Aránytalanul nagy tehernek minősül az, ha a kötelezettség teljesítése a munkáltató működését ellehetetleníti.

16. §* Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés - jogszabályban meghatározottak szerint - támogatásban részesíti.”

Kenderesen a Főkefe Nonprofit Közhasznú Kft. foglalkoztat megváltozott munkaképességű munkavállalókat 2015. évtől. Nemcsak a helyi megváltozott munkaképességűeket alkalmazták, hanem a környező településekről is foglalkoztatnak munkavállalókat.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

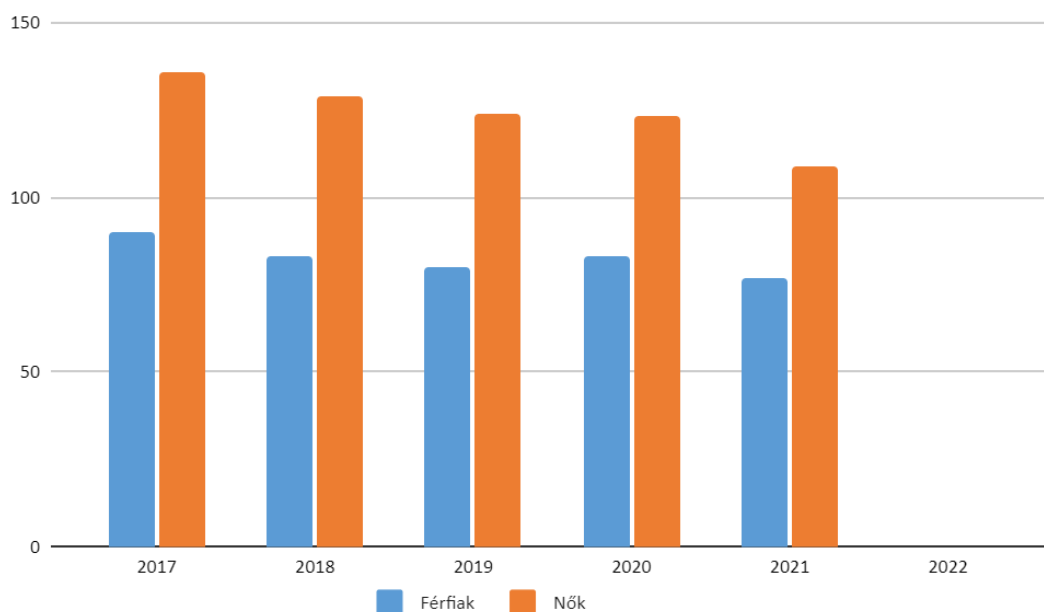
A fogyatékkal élők mindennapjait segítő szervezet Kenderesen a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Mozgássérültek Egyesületének Kenderesi csoportja, mely nem csak tanácsokkal látja el az érintett személyeket, hanem programokat is szervez a fogyatékkal élőknek /kulturális programok, kirándulások, egészségügyi előadások, jogi segítség, tájékoztató előadások támogatásokról/.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	90	136	226
2018	83	129	212
2019	80	124	204
2020	83	123	206
2021	77	109	186
2022	n.a	n.a	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megváltozott munkaképességű személyek járó ellátásaiban részesülők száma nemenként

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden ismertetjük azokat az ellátási formákat, amelyeket jogszabályok biztosítanak a fogyatékkal élő személyek számára. Az ezekhez való hozzáférés helyi vizsgálata az esélyegyenlőségi helyzetelemzés egyik feladata.

Lehetséges, hogy a fogyatékos személy megfelelő információk hiányában nem részesül a számára jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban

Fogyatékosági támogatás:

A fogyatékosági támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos, az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású személy, továbbá a magyar hatóság által menekültként, illetve hontalanként elismert személy jogosult, akinek*

a) segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló életmód folytatására képes (látási fogyatékos),*

b)* hallásvesztesége olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes, feltéve, hogy

ba) halláskárosodása 25. életévének betöltését megelőzően következett be, vagy

bb) halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad (hallási fogyatékos),

c) értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt közép-súlyos vagy annál nagyobb mértékű (értelmi fogyatékos),

d)* állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia-tesztek alapján súlyosnak vagy közép-súlyosnak minősíthető,

e)* helyváltoztatása a jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy a jogszabály szerinti mozgáskorlátozottsága miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható (mozgásában fogyatékos),

f)* az *a)*–*e)* és *h)* pontban meghatározott súlyos fogyatékoságok közül legalább két fogyatékosága van (halmozottan fogyatékos),

g)* hallásvesztesége olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes és az *a)*, *c)*–*e)* és *h)* pontok valamelyikében megjelölt egyéb fogyatékosága is van (halmozottan fogyatékos),

h)* állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető,
és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

A támogatás havi összege 2020. január 1-jétől

- 32.222, -Ft, ha a súlyosan fogyatékos személy hallási fogyatékos - függetlenül az önkiszolgálási képesség meglététől, vagy hiánytól -, illetve akkor is ilyen összegű a fogyatékosági támogatás havonta, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékosága van és önkiszolgálási képessége nem hiányzik;

- 39.660, -Ft, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékosága van és önkiszolgálási képessége hiányzik, vagy halmozottan fogyatékos.

A fogyatékosági támogatás összege évenként a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelésre kerül.

A fogyatékosági támogatás iránti igényt az igénylő lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes vármegyeszékhely szerinti járási hivatalnál lehet előterjeszteni.

Vakok személyi járadéka:

2001. június 30-ig a 18. életévét betöltött erősen látáscsökkenett vagy vak személy részére a vakok személyi járadékát állapították meg. 2001. július 1-jétől új jogosult részére a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani. A vakok személyi járadékában részesülő személy a járadék helyett kérheti a fogyatékosági támogatás megállapítását.

Rokkantsági járadék: (a rokkantsági járadékról szóló 83/1987.(XII.27.) MT rendelet)

Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni.

(2) A rokkantsági járadékot az (1) bekezdésben említett feltételek megléte esetén legkorábban annak a hónapnak az első napjától lehet megállapítani, amelyben az igénylő a 18. életévét betöltötte.

A rokkantsági járadék fix összegű ellátás, melynek összege a nyugdíjemelésről szóló kormányrendeletek alapján emelkedik. A rokkantsági járadék havi összege 2023. január 1-től 53.830,- Ft volt, melyet 2023.11.01 hatállyal visszamenőleges módosítottak, így a rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet 2. § (3) bekezdése helyébe lépett a következő rendelkezés a rokkantsági járadék havi összege 2023. január 1-jétől 53 830 forint helyett 55.500 Ft. 2024. január 1-jétől ismét módosul a különféle ellátások mértéke és azok összegei. A

nyugellátások és egyes más ellátások 2024. januári emeléséről rendelkező 524/2023. (XII. 1.) kormányrendelet a nyugdíjak 6 százalékkal történt emelése mellett több más ellátás mértékét is érintette. A hivatkozott kormányrendelet alapján a rokkantsági járadék havi összege 2024. január elsejétől 58.830 forintra változik.

Rokkantsági ellátás:

Rokkantsági ellátásra jogosult:

1) akinek egészségi állapota 51–60% között van (B2 kategória), és sem a foglalkozási rehabilitációja, sem a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt, továbbá akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható ugyan, vagy aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, viszont a kérelem benyújtása (vagy a felülvizsgálat) időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,

2) akinek egészségi állapota 31-50 % közötti (C2 kategória) és foglalkozási rehabilitációja nem javasolt, továbbá aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, viszont a kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,

3) aki kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1-30 % közötti (D kategória),

4) akinek egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem, vagy csak segítséggel képes, és egészségi állapota 1-30 % közötti (E kategória).

A rokkantsági ellátás összege a jogosult havi átlagjövedelmétől és a komplex minősítés során megállapított kategóriájától, valamint a foglalkoztatási és szociális rehabilitálhatóságától függ.

Személygépkocsi szerzési, illetve átalakítási támogatás:

a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI.29.) Korm. Rendelet alapján a szerzési és átalakítási támogatásra (a továbbiakban együtt: közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

Akadálymentesítési támogatás:

A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I.31.) Korm. Rendelet szabályozza. Mozgáskorlátozott személy részére akadálymentes lakás építéséhez vagy vásárlásához, valamint az akadálymentesítés többletköltségeire vissza nem térítendő állami támogatás nyújtható.

Parkolási igazolvány

Az jogosult, aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott,

b) aki a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdésének értelmében látási fogyatékosnak; (3) bekezdésének értelmében értelmi fogyatékosnak; (4) bekezdésének értelmében autistának; illetve (5) bekezdésének értelmében mozgásszervi fogyatékosnak minősül,

c) akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy

d) aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának (N betűjel, 1 számjel) minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A Polgármesteri Hivatal valamint a Szent István út 59. szám alatti Orvosi rendelő és védőnői szolgálat épülete teljeskörű info-kommunikációs akadálymentesítéssel ellátott. A többi intézmény tekintetében a szabad bejutás biztosított, de az akadálymentesítés teljessé tétele pályázati lehetőség függvénye.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A legtöbb esetben a szabad bejutás megoldott (rampák), de a teljes körű akadálymentesítés hiányzik.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A szükséges mértékben megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés esetében nem megoldott, az önkormányzat fenntartásába tartozó közterületek akadálymentesítettek.

e) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye stb.)

Helyben sajnos nincsen ilyen lehetőség, nappali intézmény csak távolabbi településen elérhető.

f) előnyben részesített (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A jogszabályokban előírt juttatásokhoz, szolgáltatásokhoz a jogosultak hozzájutnak.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közintézmények akadálymentessége nem teljes	Pályázati lehetőségek, felkutatása, kihasználása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Az alábbi civil szervezetek lehetnek segítségünkre a HEP végrehajtásával kapcsolatban:

Kenderesi Néptánc és Hagyományőrző Egyesület
Országos Nyugdíjas Polgári Egyesület Helyi Szervezete
LURKÓ Óvodai Alapítvány
Lovas Baráti Kör
Magyarországi Gazdakörök Országos Szövetsége Kenderesi Gazdakör
Városi Polgárőrség Kenderes
„Tehetséges Kenderesi Gyermekéért” Alapítvány
JNSZM MEOSZ Helyi Csoport
Kossuth Lajos Hagyományőrző Nyugdíjasklub
Kenderes Városi Sport Egyesület
Bánhalmai Sport Egyesület
Magyar Vöröskereszt Kenderes Város Alapszervezete
Máltai Szeretetszolgálat
A civil szerveződésekén túl szólnunk kell még az Egyházak szerepéről, mivel a helyi római katolikus és református egyházközség szintén az egész lakosságra kiterjedő tevékenységet folytat. Mind az idősek, gyermekek helyzetével kapcsolatban érdemi segítségünkre lehetnek.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

Ezen szektorok között alapvetően jó, partneri viszony alakult ki az évek során településünkön. Írott megállapodás formájában pályázatokhoz kötődően eseti jelleggel rögzítettük az együttműködés formáit.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Az önkormányzat a város érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Elsősorban szociális területen erős az együttműködés, de a kultúra területén is partneri viszony alakult ki több településsel.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Kenderesi Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2023. június 25. napján megszűnt.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A fentebb felsorolt civil szervezetek mind a saját területükön, egy-egy célcsoportot érintve igyekeznek előmozdítani az esélyegyenlőség érvényesülését településünkön.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a város érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért. A vállalkozások támogatóként jelen vannak a város rendezvényein, kezdeményezések mellé állnak és anyagilag is támogatják azokat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Kenderes Városi Önkormányzat rendelkezik önálló honlappal, a www.kenderes.hu oldallal, melyen a várost érintő információk megtalálhatók. A honlapon elérhető, olvasható a HEP (2018-2023). A HEP 2024-2028. tervezet az oldalon közzétételre kerül, így városlakók is véleményt mondhatnak. A Képviselő-testület által elfogadott dokumentum feltöltésre kerül és hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Emellett a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság oldalán a Helyi Esélyegyenlőségi Programok oldalra is feltöltésre kerül.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot

A dokumentumok elkészítését megelőzte az adatgyűjtés, mely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői felé, megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. A HEP fórum évente adhat visszajelzést, kommunikál a lakosság észrevételeivel kapcsolatban is.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

	Következtetések	
Célcsoport	<p>problémák beazonosítása rövid megnevezéssel</p> <p>- munkanélküliség</p> <p>rossz jövedelmi-vagyoni viszonyok</p> <p>életmódból adódó és más jellegű egészségügyi problémák, alacsony halálzási átlagéletkor devianciák fokozott jelenléte (pl. viselkedészavarok, drog, alkohol, gyógyszerek) kriminalizálódás</p>	<p>fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel</p> <p>- foglalkoztatási programokban való részvétel ösztönzése,</p> <p>- munkaerő-piaci képzési programokban való részvétel ösztönzése,</p> <p>életviteli tanácsadás eü. felvilágosítás, felügyelet (házi orvosok, védőnői szolgálat, gyermekvédelmi szolgálat, családsegítő szolgálat) prevenciós programok szervezése, minél fiatalabb életkorban</p> <p>- felvilágosító előadások szervezése, lényeg a prevenció, minél fiatalabb életkorban</p> <p>Rövid cím: Élj egészségesen!</p> <p>- rendőri jelenlét erősítése a településen</p> <p>- rendőri intézkedések hatékonyságának fokozása</p> <p>- polgárőri tevékenység erősítése</p> <p>- BV intézményekből szabadultak visszailleszkedésének segítése</p> <p>Rövid cím: Irány a munka!</p>
Romák és/vagy mélyszegénységben élők		
Gyermekek	<p>Gyermekszegénység</p> <p>A rendszeres gyermekvédelmi</p>	<p>Szülők munkához jutási lehetőségeinek, erőforrások</p>

	kedvezményben részesülők száma növekszik	feltérképezése. Pályaorientációs tanácsadások Családon belüli erőforrások feltérképezése.
Idősek	Elmagányosodás Informatikai jártasság hiánya	Rövid cím: Gyermekszegénység felszámolása Idősek ellátását biztosító intézményrendszer fejlesztése, Idősek civil szerveződései létrejöttének fokozott támogatása Informatikai képzések szervezése
	- Alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedése problémás településünkön, illetve vonzáskörzetében.	Rövid cím: Az aktív időskorért! - Munkahelyteremtés. Pályaorientációs tanácsadás. Képzési programokba történő bevonás
Nők	A gyermekes nők munkavállalási esélyeit növelni kell	Munka világába történő visszatérés segítése. Családon belüli erőforrások feltárása Rövid cím: Munkahelyet az alacsony iskolai végzettségű nőknek is!
Fogyatékkal élők	Közintézmények akadálymentessége nem teljes	Pályázati lehetőségek, felkutatása, kihasználása Rövid cím: Teljes akadálymentesítést!

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	Irány a munka! Élj egészségesen!	Felelős: Emberi Erőforrás Bizottság elnöke Partnerek: Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Helyi vállalkozók/ vállalkozások Kenderesi Gondozási Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Háziorvosok
Gyermekek	Gyermekszegénység felszámolása	Felelős: Emberi Erőforrás Bizottság Bizottság elnöke

		Partnerek: Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Helyi vállalkozók/ vállalkozások Kenderesi Gondozási Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
Idősek	Az aktív időskorért!	Felelős: Emberi Erőforrás Bizottság elnöke Partnerek: Kenderesi Gondozási Központ, Család-és Gyermekjóléti Szolgálat Városi Könyvtár Helyi civil szervezetek
Nők	Munkahelyet az alacsony iskolai végzettségű nőknek is!	Felelős: Emberi Erőforrás Bizottság elnöke Partnerek: Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Helyi vállalkozók/ vállalkozások Kenderesi Gondozási Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
Fogyatékkal élők	Teljes akadálymentesítést!	Felelős: Polgármester Partnerek: Önkormányzat intézményei

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák munkához tudnak jutni és egészségesebben tudnak élni.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkához jussanak, valamit ne sérüljön az egészséges életmódhoz való joguk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek vonatkozásában a gyermekszegénység felszámolását, valamit a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők visszaszorítását, a családok helyzete javulásának következtében.

Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az idősek aktívan, közösségben élhessenek.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkavállalás területén történő egyenlő esélyek biztosítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentes környezetének biztosítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Irány a munka!	foglalkoztatási programokban való részvétel ösztönzése, munkaerő-piaci képzési programokban való részvétel ösztönzése,	Munkanélküliek számának csökkentése	Teljes	Új Roma Stratégia (2019-2030), Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Kérdőívek, egyéni interjúk, munkaerőpiaci felmérés, eszköz-és erőforrás felmérés, tanácsadás, tájékoztató előadás sorozat, felnőttképzési pályázat, közmunkaprogram pályázat	Emberi Erőforrás Bizottság elnöke	2028. 11. 30. (csütörtök)	Rövid távon: elkészült helyzetelemzés, kitöltött kérdőívek, felvett interjúk Közép távon: feltárt és beadott pályázatok Hosszú távon: felnőttképzési szerződések száma, munkáltatói igazolások száma	Humán-és pénzügyi erőforrás	folyamatos	Általános iskola 8 osztályának elvégzése levelezőn vagy esti tagozaton Helyi Roma Kisebbségi Önkormányzati Iroda nyitvatartási idővel (álláskeresés segítése, információhoz jutás, beiskolázás segítése, kapcsolat tartás a járási foglalkoztatási osztállyal) Régi foglalkozás beindítása (kovács, borbély, bőrműves, bádogos)
2	Élj egészségesen!	Eü. Felvilágosítás, felügyelet (házi orvosok, védőnői szolgálat, gyermekvédelmi szolgálat, családsegítő)	Célcsoport egészségi állapotának javítása	Teljes	Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Kérdőívek, egyéni interjúk, munkaerőpiaci felmérés, eszköz-és erőforrás felmérés, tanácsadás, tájékoztató előadás sorozat, beadott pályázat, megvalósult előadás sorozat, pályázat	Emberi Erőforrás Bizottság elnöke	2028. 11. 30. (csütörtök)	Rövid távon: elkészült helyzetelemzés, kitöltött kérdőívek, felvett interjúk Hosszú távon: fénykép dokumentáció, jelenléti ívek lebonyolított előadás sorozatokról	Humán-és pénzügyi erőforrás	folyamatos	Nem releváns.
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Gyermekszegénység felszámolása	Szülők munkához jutási lehetőségeinek, erőforrások feltérképezése. Családon belüli erőforrások	Gyermekszegénység felszámolása, szülők munkához jutási lehetőségeinek javítása	Teljes	Új Roma Stratégia (2019-2030), Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Kérdőívek, munkaerőpiaci felmérés, eszköz-és erőforrás felmérés, tanácsadás, közmunkaprogram pályázat,	Emberi Erőforrás Bizottság elnöke	2028. 11. 30. (csütörtök)	Rövid távon: elkészült helyzetelemzés Hosszú távon: feltárt és beadott pályázatok	Humán és pénzügyi erőforrás	folyamatos	Nem releváns.

		feltérképezése				foglalkoztatásra irányuló pályázatok						
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Munkahelyet az alacsony iskolai végzettségű nőknek is!	Munkahelyteremtés. Pályarövidítés. Képzési tanácsadás. Képzési programokba történő bevonás.	Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedési problémáinak csökkentése	Teljes	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Kérdőívek, egyéni interjúk, munkaerőpiaci felmérés, eszköz-és erőforrás felmérés, pályázat, közmunkaprogram pályázat	Emberi Erőforrás Bizottság elnöke	2028. 11. 30. (csütörtök)	Rövid távon: elkészült helyzetelemzés, kitöltött kérdőívek, felvett interjúk, Középtávon: feltárt és beadott pályázatok, hosszú távon: felnőttképzési szerződések száma, munkáltatói igazolások száma	Humán és pénzügyi erőforrás	folyamatos	Nem releváns.
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Az aktív idősorért!	Az idősek ellátását biztosító intézményrendszer fejlesztése, idősök civil szerveződései létrejöttének támogatása	Az idősek körében jelentkező elmagányosodás mérséklése	Teljes	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022),(2023-2024).	Egyéni interjúk, eszköz-és erőforrás felmérés, programok szervezése, intézményrendszer fejlesztése	Emberi Erőforrás Bizottság elnöke	2028. 11. 30. (csütörtök)	Rövid távon: elkészült helyzetelemzés, felvett interjúk, Középtávon: feltárt és beadott pályázatok, hosszú távon: lebonyolított rendezvények, képzések, létrejövő civil szervezet, fejlődő intézményrendszer	Humán és pénzügyi erőforrás	folyamatos	Nem releváns.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Teljes akadálymentesítést!	Pályázati lehetőségek felkutatása, kihasználása	Közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása	teljes	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025).	Pénzügyi források felügyelete, helyszínbemutató, tervezet, közbeszerzés, kivitelezés	polgármester	2028. 11. 30. (csütörtök)	Rövid távon: jegyzőkönyv, fényképdokumentáció, Középtávon: testületi döntés a pályázat beadásáról, tervdokumentáció, Hosszú távon: műszaki átadási-átvételi jegyzőkönyv	Humán, technikai és pénzügyi erőforrás	folyamatos	Nem releváns.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki.

A célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában,

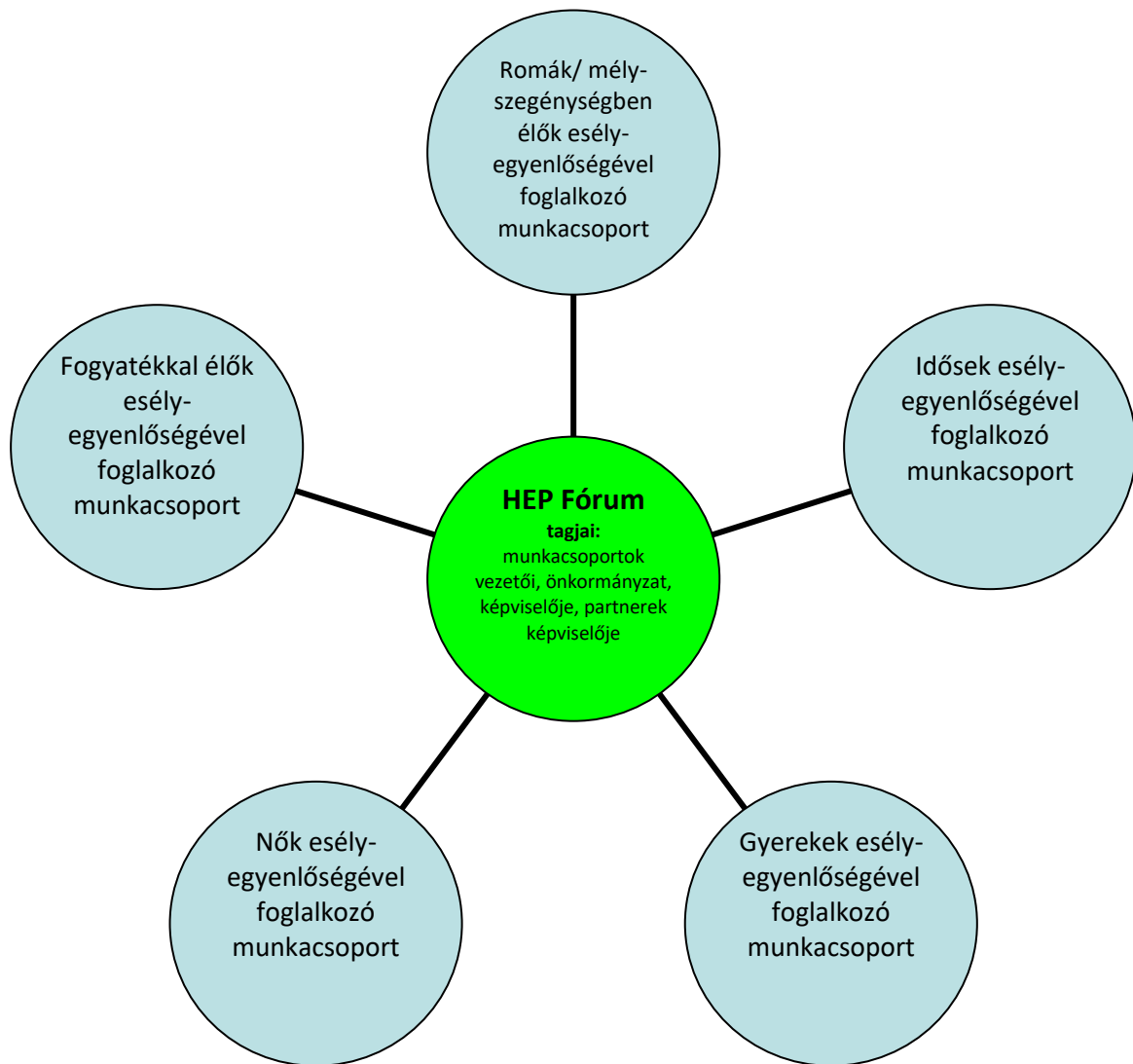

valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Kenderes Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Kenderes Város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 207/2023. (XII.20.) Kt. számú határozatával elfogadta.

Csatolt mellékletek:

képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹⁸

(kitöltése opcionális – amennyiben nem kerül kitöltésre, az oldal törölhető)

NÉV ¹⁹	HEP részei ²⁰										Aláírás ²¹
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹⁸ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

¹⁹ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

²⁰ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

²¹ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.